ABC Amber Palm Converter, http://www.processtext.com/abcpalm.html

C:\Users\Plazma\Desktop\A\Stout Rex-Právo na smrt.pdb

PDB Name: Stout Rex-Právo na smrt
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXt
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 2.5.2007
Modification Date: 2.5.2007
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

Název: Právo na smrt
Autor: Rex Stout
Nakladatelství: Mladá fronta, 1967

Nebyl předem ohlášen, a když jsem se tak na něj díval, jak tu stál u dveří, nevypadal na klienta, který by nám přinášel první velký honorář roku 1964. Ale když řekl, že se jmenuje Whipple a že by se rád poradil s panem Wolfem, pustil jsem ho dovnitř a zavedl do kanceláře, protože po dlouhém nudném dnu mi přijde docela vhod, až uvidím, jak se Wolfe na mě nasupeně podívá, že jsem porušil ustálené pravidlo - a rovněž proto, že ten muž byl černoch. Pokud vím, při svém boji za občanská práva neuvedli černoši právo se radit se soukromým detektivem. Ale co na tom? A tak jsem se ho dokonce ani nezeptal, co si přeje. Když jsem ho v kanceláři usadil do klubovky potažené červenou kůží vedle Wolfova psacího stolu, rozhlédl se kolem, pak se zaklonil a zavřel oči. Řekl jsem mu, že Wolfe přijde dolů za deset minut, v šest hodin. Přikývl a pravil: "Já vím. Orchideje."
Seděl jsem za svým psacím stolem, a když jsem zaslechl zvuk sestupující zdviže, otočil jsem se a hleděl ke dveřím, když Wolfe vstoupil. Po několika krocích uviděl muže sedícího v křesle. Zastavil se, obrátil se ke mně a jeho pohled byl opravdu dokonale nasupený. Tvářil jsem se jako neviňátko.
"Pan Whipple," řekl jsem, se přišel s vámi poradit."
Wolfe stále ještě na mne hleděl nasupeně. Rozhodoval se, jestli se má otočit a odpochodovat do kuchyně, anebo jestli má začít řvát. Ale náhle se jeho nasupený pohled změnil v zamračení a on nezařval, jenom řekl: "Whipple?"
"Ano, pane."
Pootočil se, aby si toho muže lépe prohlédl, obešel psací stůl k svému pohodlnému křeslu, posadil se a upřel zakaboněný pohled na návštěvníka: "Nuže, pane?"
Muž se slabě pousmál a řekl: "Pronesu k vám řeč." Odkašlal si a vzpřímil hlavu. "K předpokladům existence lidské společnosti náleží nejen ochrana před vraždou, ale tisíce dalších zásad, a nepochybně je pravda, že běloši v Americe černochům zabránili, aby se na některých z těchto výhod podíleli. Bylo řečeno, že tato výluka se nejednou týkala i vraždy - že v některých oblastech Spojených států běloch může zabít černocha, ne-li zcela beztrestně, tak aspoň s nadějnou vyhlídkou, že unikne trestu, který uvedené zásady ukládají. Je to politováníhodný fakt a já nezazlívám černochům, že jsou s tímto stavem věcí nespokojeni. Jak jej však hodláte změnit?" Mávl rukou: "Teď kus vynechám. Ale když toho muže kryjete, protože má stejnou barvu pleti jako vy, pak k tomu mám hodně co říct. Své rase tím prokazujete velmi špatnou službu. Poskytujete živnou půdu právě pro to omezení, které právem odmítáte. Ideální dohoda lidské společnosti nepřihlíží k rozdílu rasy, barvy pleti či náboženství, a každý, kdo tyto rozdíly pomáhá zachovávat, brání uskutečnění tohoto ideálu. A vy nepochybně tyto rozdíly vyzdvihujete. Jestliže došlo k vraždě a vy svým chováním umožňujete..."
Pokračoval, ale já ho už neposlouchal. Hleděl jsem na něj, ale neviděl jsem ho. Viděl jsem místnost v lázeňském pavilónu Upshur v městečku Kanawha v Západní Virgínii, jak to v ní vypadalo před mnoha léty jednou pozdě večer. Wolfe seděl na židli, která nebyla natolik prostorná, aby do ní směstnal těch svých sto třicet sedm kilo, čelem k čtrnácti barevným kuchařům a číšníkům, kteří seděli na podlaze. Věděl, stejně tak jako já, že jeden z nich zná neobyčejně důležitý fakt, který by pomohl při zjištění pachatele vraždy, a po dvě hodiny se bez úspěchu snažil přijít na to, který z těch lidí ten fakt zatajuje. Kolem druhé hodiny ranní nasadil jinou taktiku, pronesl dlouhou řeč a měl úspěch. Rozvázal jazyk jedenadvacetiletému studentu z Howardovy university, který se jmenoval Paul Whipple. Řekl Wolfovi to, co chtěl vědět. A muž v červené kožené klubovce nyní doslovně opakoval úryvky z řeči, kterou pronesl Wolfe v té dávné noci.
Opustil jsem pavilón Upshur a vrátil se do přítomnosti k muži v klubovce. Poznával jsem ho? Ne. Tehdy byl mladý a štíhlý, s vyhublou tváří; dnes to byl člověk ve středních letech, začínal plešatět, tváře měl vpadlé a tmavé brýle s černými obroučkami. Jeho jméno, Whipple, ve mně mělo vyvolat nějakou vzpomínku, jenže ji nevyvolalo. Wolfe si však vzpomněl, a to se mi nelíbilo. Připouštím, že nejsem tak geniální jako on, ale pokud jde o paměť, neustoupím ani o píď.
Zastavil se uprostřed věty, protože v tomto místě přerušil Wolfa oné noci. Pousmál se a blýskl po mně pohledem, uvelebil se v klubovce a obrátil se s úsměvem k Wolfovi.
Wolfe zabručel: "Máte dobrou paměť, pane Whipple."
Zavrtěl hlavou: "Ne tak docela. Obvykle ne. Ale ta řeč se stala mezníkem v mé výchově. Tenkrát tu noc jsem si vaše slova zapsal. Kdybych měl dobrou paměť, dokázal bych ze svého povolání víc vytěžit."
"Jaké máte povolání?"

"Přednáším jako mimořádný profesor na Kolumbijské universitě. Obávám se, že to dál už nedotáhnu."
"Na antropologii?"
Whipplovy oči se rozšířily: "Propána, vy ale máte paměť! Vy si na to vzpomínáte?"
"Zajisté. Zmínil jste se tehdy o tom." Wolfe našpulil rty: "Vehnal jste mě do úzkých, pane. Vím, že jsem vám zavázán díkem. Nebýt vás, zůstal bych tam trčet celé dny, ba týdny. A přirozeně jste mi zalichotil, když jste mou řeč doslovně opakoval. Vy tedy ode mne něco potřebujete?"
Whipple přikývl. "Říkáte to bez obalu, ale já vím, že vždycky mluvíte otevřeně. Ano, já vás potřebuji." Usmál se o poznání víc než předtím. "Potřebuji pomoc ve velmi důvěrné záležitosti a rozhodl jsem se obrátit na vás. Pochybuji, že vám mohu zaplatit tolik, kolik obvykle požadujete, ale zaplatit mohu."
"To počká. Říkal jsem, že jsem vám zavázán. Co vás tíží?"
"Jde o velmi - osobní věc." Pohyboval rty. Pohlédl na mne a zase na Wolfa. "Do jisté míry má vztah k tomu, co jste tehdy říkal. Proto jsem vaše slova opakoval. Mám syna, Dunbara. Je mu třiadvacet. Vzpomínáte si, že jste té noci citoval Paula Laurence Dunbara?"
"Zajisté."
"Nu, svého syna jsme pojmenovali Dunbar. Je to celkem hodný chlapec. Má ovšem také své nedostatky, ale je to chlapec opravdu hodný. Pracuje pro VPOP. Víte, co to je VPOP?"
Wolfe přikývl: "Výbor pro občanská práva. Poslal jsem jim několik menších peněžních obnosů."
"Proč jste to udělal?"
Wolfe nazvedl koutek úst: "Nechme toho, pane Whipple. Mám pronést další řeč?"
"Hodila by se mi - či mým lidem. Anebo také mému synovi. Umí dobře řečnit. Ale on je to, co - on je ten malér, či spíše je sám v maléru. Zapletl se s běloškou a chce si ji vzít a já mu to nejsem s to vymluvit. Proto potřebuji pomoc."
Wolfe se zatvářil kysele. "Ode mne ji nečekejte," řekl důrazně.
Whipple zavrtěl hlavou. "Nechci, abyste s ním promluvil, ale abyste zjistil, co s ní není v pořádku."
"Kromě vrozených a všeobecných vad jejího pohlaví může být úplně v pořádku."
"Ale u ní zřejmě něco v nepořádku je." Nadzvedl obočí. "Pochází - nemluvím jako antropolog - z dobré rodiny. Je mladá, pohledná a finančně nezávislá. Aby se taková dívka chtěla vdávat za černocha, to zní absurdně. Zřejmě -"
"Milý pane. Místo abych pronášel další řeč, můžu vám celou hodinu citovat Benjamina Franklina: ‚Láskou zaslepený muž jede na splašeném koni.' Anebo v tomto případě ‚láskou zaslepená žena'. Staré latinské přísloví praví: Ex visu amor - Láska se rodí z pohledu. Fuj. V přírodě nic není absurdní, třebaže mnohé je hodno politování."
"To není podstatné."
"Opravdu?"
"Ano." Whipple se usmál. "Pamatujete se, že když jste se mě otázal, jak jsem stár, a já řekl, že mi je dvacet jedna, Moulton řekl, abych dodal: ‚pane'? Nejde o to, jestli to je vášeň nebo láska. Když běloška chodí s černochem, nebo dokonce se s ním vyspí, na tom není nic absurdního. Ale sňatek je absurdní. Tvrdím, že když Susan Brooková si chce vzít mého syna, pak je s ní něco v nepořádku. Má o kolečko víc. Všechny ty nesnáze a překážky a potíže a komplikace... Nemusím vám je snad všechny uvádět."
"Nemusíte."
"Ona rozhodně nemůže být pro mého syna vhodnou manželkou a to by měla vědět. Něco s ní není v pořádku. Snad je to něco konkrétního z její minulosti nebo jde o nějaký základní rys její povahy. Kdybych zjistil, co to je, mohl bych to synovi postavit před oči - není zabedněný. Ale nevím jak na to. Já se v tom nevyznám. Vy však ano." Obrátil ruce dlaněmi nahoru. "Proto jsem zde."
Wolfe pravil zřetelně: "Rasová hrdost."
"Cože? Kdo?"
"Vy, samozřejmě. Snad si neuvědomujete -"
Whipple se zvedal. Stál a přivřenýma očima zíral svrchu na Wolfa. "Já nejsem rasista. Vidím, že jsem se dopustil omylu. Nepomyslel jsem -"
"Nesmysl. Posaďte se. Váš problém -"
"Zapomeňte na něj. Zapomeňte na mě. Měl jsem na vás také zapomenout. Obviňovat mě z -"
"Nechte toho," vybafl Wolfe, "a posaďte se! Antropolog, který popírá rasovou hrdost? To byste měl vědět lépe vy. Jestli jste anthrópos, pak máte hrdost. Má poznámka nebyla urážlivá, beru ji ale zpátky, protože se netýká věci. Jste nucen něco podniknout, a co vás k tomu nutí, není podstatné. A mě zas nutí jednat skutečnost, že jsem vám zavázán, vy mi to připomínáte a já chci svůj dluh vyrovnat. Napřed chci však něco poznamenat. Posadíte se už laskavě?"
"Patrně jsem netykavka," řekl Whipple a sedl si.
Wolfe se na něj díval. "Má poznámka se týká sňatku. Je možné, že slečna Brooková se na tu věc dívá realističtěji než vy. Snad je natolik inteligentní, aby věděla, že bude mít těžký chlebíček, ať si už vezme kohokoli. Nesnáze, překážky, potíže a komplikace - opakuji vaše slova, třebaže bych dal přednost výrazům silnějším - bývají pokaždé nevyhnutelné. Vznikají z příčin malicherných, přízemních, ponižujících a nudných - i kdyby se vdala za muže stejné barvy pleti a ze stejné společenské třídy. A když se vdá za černocha, pak jsou ty příčiny závažné, pádné, osobní a zajímavé. Zatím jsem nepotkal ženu, která by měla tolik zdravého rozumu, ale snad nějaká taková žena existuje. Co kdyby to byla slečna Brooková?"
Whipple vrtěl hlavou. "Nikoli, pane. Ovšem, je to velmi chytré. Je to dobře řečeno, jsou to ale pouhá slova." Usmál se. "Můj otec o dobrém řečníku říkával: ‚Jezdí na neosedlaných slovech.' Nikoli, pane."
"Jste tedy pevně rozhodnut."
"Ano, jsem, když to takto chcete formulovat."

"Velmi dobře. Pamatujete se na pana Goodwina?"
Whipple po mně blýskl pohledem: "Ovšem."
"Zařídíte, aby potkal slečnu Brookovou? Snad při jídle, na obědě nebo při večeři, kde budete vy, ona a váš syn? Najdete pro to nějakou přijatelnou záminku?"
Zaváhal. "Bojím se, že to nepůjde. Ona ví, že já - zná mé názory. Je zapotřebí, aby se s ní pan Goodwin setkal? S ní a s mým synem?"
"S vaším synem se nezbytně setkat nemusí. S ní ano. Dokud ji pan Goodwin neuvidí, dokud si s ní nepromluví, a když to půjde, dokud s ní nebude tančit a nepodá mi o ní zprávu, nemohu pokračovat. Snad i to postačí. Má pro přitažlivé ženy cit, dovede jim projevit porozumění a má nadání, jak získat jejich důvěru. Víc snad ani nebudeme potřebovat,"
Otočil se. "Archie. Navrhujete něco?"
Přikývl jsem. "Ovšem." Říkal si o to. "Setkám se s ní, očíhnu ji, projevím vůči ní porozumění, získám si její důvěru, přivedu ji sem a ubytuji v jižním pokoji a vy ji svedete a pak se s ní oženíte. Pokud jde o ty nesnáze, překážky, potí -"
Whipple mě přerušil. "Pane Goodwine. Vy snad o této věci dokážete žertovat, já však ne."
Pohleděl jsem mu do očí. "To bych od vás ani neočekával, pane Whipple. Já jsem jen zareagoval na to, jak pan Wolfe vtipkoval na můj účet o přitažlivých mladých ženách. Musím se ovšem s tou ženou setkat. Pan Wolfe nikdy neopouští dům v pracovních záležitostech. Jak velmi to spěchá? Stanovili si již datum sňatku?"
Ne " " "Víte jistě, že už nejsou oddáni?"
"Úplně jistě. To by můj syn neudělal. Nezatajil by to přede mnou - či před svou matkou." "Má jeho matka stejný názor jako vy?" "Ano. Úplně se shodujeme." Otočil se k Wolfovi: "Řekl jste, že ta vaše poznámka o rasové hrdosti nepatří k věci, ale tu poznámku jste vyřkl. Soudím, že by se postoj mé ženy mohl takto nazvat. Jde o rasovou hrdost, když si přeje, aby se manželkou jejího syna stalo takové děvče, taková žena, s níž by se mohla spřátelit ? Opravdu spřátelit? Mluvím jako americký černoch, jako muž a jako antropolog: může u bělošky předpokládat opravdový důvěrný rodinný vztah?"
"Ne," řekl Wolfe. "Ale ani u černošky, jestli to je žena jejího syna." Mávl rukou. "Nicméně, vy jste rozhodnut."
Nazvedl hlavu, aby viděl na nástěnné hodiny: do večeře chybělo čtyřicet minut. "Protože je plán pana Goodwina neproveditelný, pokusíme se, jestli bychom nepřišli na něco jiného. Povězte mi všechno, co o slečně Brookové víte."
Vytáhl jsem zápisník.
Zabralo to jenom půl hodiny, takže zbývalo ještě deset minut, když jsem se vrátil do kanceláře potom, kdy jsem vyprovodil Whippla k domovním dveřím. Předtím jsem mu pomohl do kabátu, podal mu klobouk a otevřel mu dveře.
Wolfe seděl s polorozevřenou knihou a hleděl na ni se stisknutými rty. Ošidili ho o celou jednu hodinu četby.
Stál jsem a díval se na něj: "Jestli ode mne očekáváte omluvu," řekl jsem, "budete si muset dlouho počkat. Když o mně před cizími lidmi pronášíte osobní poznámky, pak se ozvu."
Zvedl hlavu: "Ovšem. To vy děláte vždycky. Mám rozečtenou kapitolu."
"To jsem nevěděl. Já vím, pustil jsem ho dovnitř a vám jsem nic neřekl, ale existují výjimky, kdy -"
"Chm. Chtěl jste vidět, jestli ho poznám. Poznal jsem ho teprve potom, když mi řekl své jméno. Vy jste ho poznal?"
"Protože mluvíme otevřeně - ne. Ani podle obličeje, ani podle hlasu. Teprve když se představil..." Pokračoval jsem. Vždy je lépe mluvit dál, když člověk řekne nějakou lež. "Konec konců je to nový pohled na občanská práva. Ona má právo vzít si muže, kterého miluje, a podívejme se, kdo jí v tom chce zabránit. Byl tak nestoudný, že začal citovat tu vaši řeč."
Zamručel: "Jsem mu vděčný."
"Nepovídejte. Skutečně se do toho pustíme?"
"Vy se do toho dáte."
"Přenecháváte to mně?"
"Ne. O tom si pohovoříme později."
"Není tady o čem hovořit. Ať si o ní vytáhneme na světlo cokoli, on pravděpodobně -"
V hale se ozvaly kroky a Fritz stál u dveří, aby ohlásil večeři. Wolfe položil knihu na stůl, pohladil ji konečky prstů a vstal.
To se stalo v pondělí, 24. února. O dvaačtyřicet hodin později, ve středu v jednu hodinu, jsem obědval se Susanou Brookovou v podkrovním bytě Lily Rowanové na 63. ulici mezi Madison Avenue a Central Parkem.
V náhodně nashromážděných faktech, která jsme se dověděli od Whippla, se nenašlo nic, čeho bych se mohl zachytit. Brooková graduovala na koleji Radcliffe v Cambridge, stát Massachusetts, před čtyřmi či pěti roky a zakrátko potom přišla do New Yorku. Společně s matkou bydlela v bytě svého ženatého bratra, elektroinženýra, na Park Avenue. Pocházeli z Racine ve Wisconsinu - tím si však Whipple nebyl jist. Nevěděl, jestli je opravdu finančně nezávislá; ale předpokládal to, protože pracovala pro VPOP bez platu jako dobrovolnice již přes dva roky a poukázala příspěvky ve výši 2350 dolarů. Neseděla v kanceláři; navazovala osobní styky a ve prospěch VPOP organizovala společenské podniky a schůze.
To bylo asi tak všechno, co Whipple věděl, kromě tuctu neužitečných podrobností a několika ještě méně užitečných dohadů.
Ten nápad s Lily Rowanovou vyšel samozřejmě z mé hlavy, protože to nebyla Wolfova přítelkyně, ale moje. Nejdřív jsem v pondělí po večeři navrhoval, že zavolám do kanceláře VPOP, promluvím s ředitelem Thomasem Henchym a řeknu mu, že jim Wolfe hodlá věnovat větší peněžní částku, ale že by si o tom nejdřív rád pohovořil. Podle mého názoru by se k tomu nejlépe hodila slečna Susan Brooková, protože jsem o ní slyšel, že dovede na muže působit dobrým dojmem. Wolfe to zavrhl, protože (cítil by se zavázán zaplatit značný příspěvek, a to nejméně tisícovku, a b) protože u půvabné mladé ženy lépe uspěji, když při tom nebude on. Ovšem skutečným důvodem bylo to, že šlo o ženu. Na tom

cihlovém domě v Západní 35. ulici, který Wolfovi patří, se mu líbí řada věcí. Nábytek a koberce a knihy a zvukotěsné izolace a skleník na střeše a kuchař Fritz Brenner a prostorná kuchyně a Theodore Horstmann, ošetřovatel orchidejí, a já - jeho děvče pro všechno. Nejvíc se mu však na tom domě líbí to, že tam není žádná žena, a docela by se mu zamlouvalo, kdyby žádná nikdy ani nepřekročila práh jeho domu.
Prošel jsem tedy s návrhem na Lily Rowanovou, pro kterou jeden tác pranic neznamená, a on s tím souhlasil. Když jsem Lily hned večer zatelefonoval, řekla mi, že by nerada o mých špinavých záležitostech mluvila do telefonu, abych radši za ní přišel osobně, a já tedy šel do 35. ulice a vrátil jsem se do postele ve čtvrt na tři. Protože musím spát plných osm hodin, když právě nevyšetřujeme nějakou vraždu, přišel jsem v úterý ráno do kanceláře teprve potom, když Wolfe sešel dolů po těch obvyklých dvou hodinách strávených ve skleníku - od devíti do jedenácti. Kolem poledne Lily telefonovala. Slečna Brooková k ní přijde zítra v jednu hodinu na oběd a já se mám objevit o chvíli dřív, abychom to ještě stručně probrali.
Dvě míle městem a nahoru do 63. ulice je jedna z mých oblíbených procházek. V tu středu si však vyžadovala celého chlapa. Když je sedm pod nulou a na každém rohu fičí sněhová vánice, která si to nacvičuje už od Hudsonova zálivu a tiskne vám bradu do límce a stiskne vám ústa a ohne vás skoro vedví, tu musíte zatnout zuby, abyste dokázal přejít kolem všech těch vábných dveří do obchodů a restaurací a hotelových hal. Když se mi konečně podařilo dorazit na místo, setřásl jsem sníh z kabátu pod přístřeškem vchodu a v hale, pak jsem vyjel nahoru výtahem a zazvonil. Když mi Lily otevřela, řekl jsem: "Do nejbližší postele!"
Nadzdvihla jedno obočí, jak jsem ji to sám naučil. Zkus to u sousedů," řekla. Vpustila mě dovnitř a zavřela dveře. "Snad jsi nešel procházkou?"
"Ovšem. Můžeš tomu tak říkat." Pověsil jsem si klobouk a plášť do šatníku. "Jestli šli procházkou na Everest, pak já šel procházkou sem."
Chytili jsme se za ruce a vešli do obývacího pokoje, v němž byl šestkrát jedenáct metrů velký perský koberec s květinovým sedmibarevným vzorem, na stěně visel Renoir a Manet a Cézanne, stál tam bílý klavír. Skleněné dveře vedly na terasu, kde velkolepě vířil sníh ve větru. Když jsme se posadili, natáhla pěkně rovnoběžně obě nohy a zamumlala: "Gazelí nožky."
"Především," řekl jsem, "to bylo před mnoha lety. Za druhé jsem tehdy řekl, že vypadáš jako gazela mezi stádem krav. To dosud platí. Teď si ale promluvíme o slečně Brookové, i když v tomhle nečase patrně nepřijde."
Přišla však přece, s pouhým desetiminutovým zpožděním. Lily nechala služebnou, aby jí otevřela, ale slečně Brookové vyšla v ústrety ke dveřím do haly. Stál jsem uprostřed toho perského koberce a byl jsem představen jako obchodní poradce pan Goodwin.
Popis, který nám dal Whipple, byl předpojatý. Susan Brooková nebyla hubená. Byla malá, o pár centimetrů menší než Lily, která mi sahala k nosu, a měla hebkou světlou pleť, hnědé vlasy a oči a její široké plné rty nesly téměř neznatelné stopy po rtěnce. Pevně a přátelsky mi stiskla ruku. Lily mi později řekla, že ty hnědé vlněné šaty, co měla Susan na sobě, pocházejí pravděpodobně od Bergdorfa a stojí dvě stě dolarů. Koktajl si Susan nevzala.
Přenechal jsem Lily konverzaci. Při obědě - hašé s dušenými žampiony, sufle z langusty, avocadový salát, ananasová pěna - se držela.
VPOP: jací lidé tam pracují, co ta organizace udělala, jakou má politiku a program. Susan Brooková to všechno dopodrobna znala a dovedla to podat tak, že by to jistě zaujalo každého, kromě guvernéra Wallace a senátora Eastlanda.
Jestli jí Lily dá vyplněný šek hned, nebo jestli se zatím nějak vymluví, to záleželo na Lily, ale další otázku, má-li jí ten šek dát dříve, než se o osobních věcech začne mluvit, nebo až potom, jsem měl zodpovědět já. Lily se rozhodla, ještě než jsme se zvedli od stolu; prostředním prstem si zamnula oko. Ano, pokud jde o šek. Uvažoval jsem nad svou otázkou. Bude Brooková přístupná dotazům, když ještě nemá jistotu, že obchod uzavřela, anebo s ní bude snadnější práce, až bude mít šek v kapse? Mé porozumění pro přitažlivé mladé ženy mi na to nedalo odpověď a tak jsem v kapse nahmatal čtvrtdolar, vytáhl minci a podíval se. Hlava.
Zamnul jsem si levé oko a viděl jsem, že Lily pochopila.
Když jsme zase seděli v obývacím pokoji a pili kávu,
Lily se omluvila a vzdálila se. Za minutu byla zpátky, přistoupila k slečně Brookové a podala jí obdélníček modrého papíru: "Tady to je," řekla. "Do nebe se za to nedostanu, ale snad to trochu pomůže. Zelené pastviny."
Susan Brooková si šek prohlédla. Nepodívala se jen letmo, ale důkladně. "Ten báječný oběd a navíc ještě tohle!" řekla. Měla příjemný hlas, ale trochu polykala slova. "Tisíceré díky, slečno Rowanová, ovšem nejen ode mě, ale od nás všech. Smím vás uvést mezi přispěvatelkami?"
Lily usedla. "Ovšem, když si přejete. Můj otec ty peníze vydělal stavbou kanalizace a politikařením."
Nazvedla šálek a upíjela kávu. "A protože můžete věnovat této práci svůj čas, myslím, že i váš otec ví, jak se vydělávají peníze."
"Ano, tomu on rozuměl." Zavřela kabelku, do níž vložila šek. "Nestavěl kanalizace, ale obchodoval nemovitostmi. Zemřel před šesti roky."
"V New Yorku?"
"Ne. Ve Wisconsinu."
"Aha, v Omaze?"
Lily mi předváděla, jak je chytrá. Projížděli jsme Nebraskou na cestě do Montany. Slečna Brooková se zdvořile usmála: "Ne, v Racine," řekla.
Lily usrkla doušek kávy. "Snad jsem dotěrná, ale pro mě to je - krátce, okouzlila jste mě. Já nejsem líná či skoupá. Jsem pouze neužitečná. Prostě vás nechápu. Nevadí vám, že se o to snažím?"

"Ne, samozřejmě že ne." Poklepala si na kabelku. "Vaše peníze nejsou neužitečné, slečno Rowanová."
Lily mávla rukou. "Odčitatelná položka z daní. Váš čas a schopnosti nikoliv. Věnujete se té práci od doby, co jste přišla do New Yorku?"
"Ach ne. Dělám to teprve dva roky - snad o něco déle. Věřte mi, na mně nic okouzlujícího nenajdete. Když jsem na Radcliffe v padesátém devátém dokončila studia - povedlo se mi to jen tak tak - vrátila jsem se domů do Racine a začala jsem se tam hrozně nudit. Pak se něco stalo - a otec byl mrtev a já a matka jsme byly samy dvě v ohromném domě a tak jsme se přestěhovaly do New Yorku.
Ale jak jste se o naší organizaci dověděli?"
Lily přišla na myšlenku věnovat příspěvek VPOP, požádala mě, abych se o té organizaci trochu informoval, a já se poptával a nějaký muž mi řekl, že se v ní projevuje nistický vliv. Tohle ovšem lidé říkají o každé instituci, která se jim nelíbí, ale ten muž uvedl jméno Dunbz Whipple. Žádné důkazy neměl, jen prý to slyšel. Snad bude Whipple rád, když se tohle doví. Osobu, která mi to řekla, nebudu radši jmenovat."
Vůbec se nezarděla, ani nevzrušila. Dokonce vypadala trochu pobaveně. "Doufám," řekla, že to není nějaký nový způsob zeptat se mě, jestli jsem komunistka?"
"Není. Jsem otevřený a upřímný. Zeptal bych se prostě: jste?"
"A já bych odpověděla prostě: ne. Když se lidé snažili na mně vyzvědět, jestli jsem komunistka, aniž se mě na to přímo zeptali, bývala jsem zprvu dopálená, ale záhy jsem pochopila, že je to pošetilé. Dnes se s tím už dovedu vypořádat lépe. Jste Birchův přívrženec, pane Goodwine?"
"Odpověď odmítám. Jsem dopálený."
Krátce se zasmála. "To vás přejde. Pokud jde o Dunbara Whippla, je to člověk mimořádný. Je mladý a musí se ještě mnoho naučit, ale stane se prvním černošským starostou města New Yorku." Otočila se: "Varuji vás, slečno Rowanová, snad vás jednoho dne přijdu požádat o jiný příspěvek - na volební fond - Whipple starostou. Hlasovala byste pro černocha?"
Lily řekla, že přijde na to a že volí demokraty jenom z úcty k památce svého otce. Vstal jsem, abych dolil kávu, ale slečna Brooková se podívala na hodinky a vzpomněla si, že má schůzku. Lily ukázala rukou k terase a řekla, že dnes je omluvitelné schůzku nedodržet, ale slečna Brooková namítla, že to nejde, poněvadž se má projednat bojkot jedné školy. Srdečně Lily poděkovala a stiskla jí ruku, mně však nikoliv, což bylo správné, protože jsem výslovně nepopřel, že jsem členem organizace Johna Birche. Zatímco ji Lily vyprovázela do haly, nalil jsem si nový šálek kávy a vzal si ho ke skleněným dveřím na terasu, abych se obdivoval počasí.
Lily přišla za mnou. "To je ale děvče," řekla. "V tomhle nečase jít na schůzi o školním bojkotu. Jestli je ona fascinující, pak já mám štěstí, že nejsem."
"Jednou z tvých předností je," řekl jsem, "že nejsi fascinující." Odložil jsem šálek na stojan s květinami.
"A že jsem dost sobecká. Podívej se mi do očí, Escamillo. Odvolej ty svoje řeči, že ti můžu poskytnout zabezpečení a štěstí a pohodlí."
"Nikoli mně. Já jsem mluvil pouze o nějakém muži."
"Jmenuj mi jednoho."
"Nero Wolfe."
"Ha-ha. Oč se sázíš, že ho neobšťastním?"
"Nesázím ani šesták. Až moc dobře znám jeho a tebe taky."
"Budeš se muset odstěhovat." V očích měla pohled, jaký má asi tygr, když se plíží za stádem vysoké zvěře, ovšem já jsem plížícího se tygra nikdy neviděl. "Propustíme Fritze a samozřejmě i Theodora. Wolfe mi bude nahlas předčítat. Orchideje vykopeme a přepážky ve skleníku zbouráme a budeme tam pořádat večírky s tancem, na které tě nepozveme. K obědu budou chlebíčky s pomazánkou z burských oříšků a -"
Zakryl jsem jí ústa dlaní a druhou rukou jsem jí držel hlavu zezadu. Nesnažila se vymknout, ale pokoušela se mě kousnout. Řekl jsem: "Až budeš ochotna mluvit k věci, zavři pravé oko."
Zavřela pravé oko a já odtáhl ruce. "Nuže?"
"Neuhnu ani o píď," řekla. "Je to fascinující dívka."
"V tvých očích. Je to docela prosté. Honí se za postavením. Chce se stát starostovou ženou."
"Chm. Vždycky si dělám legraci z tvých vtípků, že bych ti měla poskytnout zabezpečení a štěstí a pohodlí, ale můžu tohleto přejít jen tak? Snažíte se vyšťárat něco, co by toho černocha přimělo, aby si ji nevzal. Je to tak?"
"V podstatě ano."
"Mám k tomu dvě poznámky. Předně si myslím, že nic nenajdeš, když si něco nevymyslíš, a já vím, že to neuděláš. Pochybuji, že by se proti ní dalo něco najít - něco natolik špatného, aby to mělo význam. A za druhé, jestli něco takového přece vyšťáráš, doufám, že ti k tomu nenapomohlo nic, cos tady dnes slyšel. Tobě bych to vyčítat nemohla, ale sobě ano. Jestli se ona a ten černoch chtějí vzít, jsou patrně zatracení blázni, a taky si to o nich opravdu myslím, to je ale jejich věc. Prokaž mi laskavost. Jestli tomu sňatku zabráníš a něco, cos tady slyšel, tě přivede té překážce na stopu, pak mi to neříkej. Já to nechci vědět. To jsem celá já. Chápeš -?"
"Ovšem." Koukl jsem se na hodinky: tři čtvrti na tři. "Kdybych se na to díval citově, pak bych měl na to stejný názor jako ty. Jenže já takové pocity nemám. Všude zakopávám o nějaká ta práva. Ona má právo, aby si ho vzala. On má právo, aby se s ní oženil. Otec a matka mají právo se do sňatku plést, vždyť to dělají už deset tisíc let. Nero Wolfe má právo jednomu člověku oplatit laskavost. Já mám právo si vydělat svůj plat a proto dělám, co se mi poručí, pokud se to ovšem nedostane do konfliktu s mým právem vyhnout se vězení. Tak už běžím, abych zaskočil do Parthenon Press. Je to jenom pár bloků odtud."
"Nikdo tam nebude. Koukni, jak venku sněží. V ginrummy tě roznesou. Copak neposlali to osazenstvo domů?"

Podíval jsem se ven. "Možné to je. Smím si zatelefonovat?"
Měla pravdu. Dovolal jsem se, ne však na domácí centrálu. Nějaký mužský hlas mi oznámil, že všichni už odešli. Když jsem zavěsil, Lily zavolala otevřenými dveřmi: "Jsem tady. Pojď sem. Mám právo vyhrát na tobě tolik, abych ten oběd zaplatila."
Asi o tolik mě taky obehrála.
Byla to pro mne nová zkušenost. Za ta dlouhá léta jsem u spousty lidí - bylo jich snad tisíc či dva tisíce - prošetřoval všelicos od alibi až po vražedný motiv, vždy však to bylo něco určitého. V případu Susan Brookové jsem prostě jen hledal. Protože se zajímám o sebe, dal bych dva nikláky za to, abych se dověděl, čemu bych dal přednost: vyšťourat něco, co by ji úplně znemožnilo, nebo nenajit nic, co by stálo za zmínku. Zatím jsem se pouze věnoval své práci a těšil se z ní, protože Wolfe ani já jsme nic neriskovali.
Věnoval jsem tomu tři dny, aspoň částečně, a tři večery. Zakrátko jsem si mohl Parthenon Press přestat všímat. Nelektorovala v redakci a znali ji pouze tři lidé, dva redaktoři a písařka.
Jeden redaktor ji neměl rád, ale z poznámky, kterou utrousila písařka, jsem vyrozuměl, že jí nadbíhal a nepochodil.
OSN zabralo více času; trvalo mi půl dne, než jsem zjistil, kde pracovala. Zabralo by mi půl dne, než bych napsal, a vám půl hodiny, než byste si přečetli - všechno, co jsem se tam dověděl. Podle jedné informace se při obědě na rozloučenou s jakýmsi Rekem opila. Podle jiné informace se tam neopila. Spřátelila se s jednou polskou dívkou natolik, že ji dokonce v létě vzala s sebou na víkend na venkov. Třikrát či snad čtyřikrát nebo pětkrát ji jistý významný Francouz pozval na oběd do jídelny pro delegáty. Tu informaci jsem prozkoumal poněkud podrobněji, ale nic z toho nebylo. Viděli ji odcházet z budovy s marockou dívkou, s Maďarkou a se švédkou. A tak dále a tak podobně. Bylo to neobyčejně poučné. OSN člověku rozšiřuje báječně obzory. Kupříkladu turecké dívky mají krátké nohy a indické plochá chodidla.
V sobotu v deset hodin večer jsem vystoupil po schodišti našeho cihlového domu, otevřel si svým klíčem, pověsil plášť a klobouk na věšák a přešel halou do kanceláře. Wolfe seděl za psacím stolem v jediném křesle na světě, v němž se mu pohodlně sedí, a četl si v knize William Shakespeare od A. L. Rowse. Stál jsem, dokud nedočetl odstavec. Zvedl oči.
Promluvil jsem: "Víte, nikdy jsem vás ještě neviděl, abyste se obíral tak dlouho jednou knihou."
Položil knihu na stůl. "Dívám se na jeho datování Cymbelina. Myslím, že se mýlí."
"Tak tu knihu vrátíme." Natočil jsem si křeslo a posadil se. "Jedno marocké děvče jsem vzal k Rustermanovi na večeři. Na svůj účet. Ona netančí, a tak jsem ji odvezl domů. Dnes to vypadalo úplně stejně, nestojí to za hlášení. Zítra je neděle. Nevadí mi tohle lítání, docela se tím bavím, ale je to pro kočku. Navrhuji, abyste Whipplovi řekl, že jestli má slečna Brooková nějaký škraloup, pak je zatušován tak, že se nenajde."
"Ona se vám líbí," zavrčel.
"Nijak zvlášť. Ve středu večer jsem vám říkal, že podle mne je celkem zachovalá. A na tom stojím."
"Jak dalece jste upřímný?"
"Pokud to jde. Snažím se."
"Kde leží Racine?"
"Mezi Chicagem a Milwaukee. U jezera."
Odstrčil křeslo, nazvedl mohutný trup, přistoupil ke glóbu, který má dvakrát větší objem než Wolfe, zatočil jím a vyhledal Wisconsin.
Otočil se: "Leží blíž k Milwaukee. Je do Milwauker letecké spojení?"
"Zajisté." Zíral jsem na něj. "Letenka bude stát asi osmdesát dolarů a pak třicet dolarů denních diet. Whipple může mít námitky."
"K tomu nebude mít důvod." Vrátil se ke křeslu a posadil se. "Veblen to nazývá umělecký instinkt. U mne se projevil, když jsem se zavázal posloužit panu Whipplovi. V rozmluvě se slečnou Rowanovou a se slečnou Brookovou, kterou jste mi ve středu večer doslovně opakoval, jste nepostřehl žádný významný náznak, že ne?"
"Říkejte si tomu náznak. Potom, když řekla, že se v Racine hrozně nudila, poznamenala ‚Pak se něco stalo a -'a zarazila se. Dobrá, je to náznak. Třeba v tom velkém domě začalo zatékat střechou."
"Fuj. Co když minulost slečny Brookové tvořila podstatný článek při vyšetřování nějaké závažné události?"
"Pak bych teď byl pravděpodobně v Racine."
"Tak pojedete. Zítra. Hrome, proč jsem to bral."
Zavrtěl jsem hlavou. "Vznáším námitku. Zítra je neděle a já jsem si něco smluvil."
Dal se obměkčit na pondělí a místo Milwaukee z toho vyšlo Chicago, protože je tam lepší letecké spojení.
Bylo šestnáct pod nulou, když jsem ve čtvrt na šest v pondělí odpoledne zaparkoval vůz, co jsem si najal v Chicagu na parkovišti, jeden blok od kanceláří novin Globe a dva bloky od hotelu, kde jsem měl zamluvený pokoj. Nikdy jsem nepřenechával tu starost hotelu, od toho dne před pár lety, kdy jsem ztratil důležitého svědka jen proto, že si hotel dal skoro půl hodiny načas, než můj vůz přivezl. Ty dva bloky jsem ušel pěšky s příručním kufříkem v ruce. Zapsal jsem se v hotelu a znovu jsem vyšel ven.
V Globe jsem neměl ujednanou schůzku, ale Lon Cohen z newyorské Gazette v neděli večer do Racine telefonoval a vedoucí redaktor jménem James E. Leamis o mně věděl, že přijedu. Dvakrát jsem čekal - jednou v přízemí, pak na druhém poschodí, kde jsem byl uveden do místnosti s jeho jménem na dveřích. Vstal z křesla, podal mi ruku, odebral mi plášť a klobouk, položil je na pohovku a prohlásil, že ho těší setkat se s novinářem z New Yorku. Posadili jsme se, vyměnili jsme několik vět a já mu vysvětlil, že nejsem novinář, ale soukromý detektiv, který pro Gazette dělá jistou práci. Řekl jsem, že mu myslím pan Cohen pověděl, že Gazette zamýšlí uveřejnit sérii reportáží o Výboru pro občanská práva. Ne, Cohen mu pouze řekl, že k němu přijedu, abych získal nějaké informace.
"Vy ovšem víte, co je Výbor pro občanská práva?"

"Zajisté. Má své pobočky v Chicagu a v Milwaukee, ale v Racine žádná není. Proč přicházíte sem?"
"Sháním informace o jisté osobě. Reportáž se zaměří na osoby z ústředí v New Yorku a jednou z nich je Susan Brooková. Pokud vím, pochází z Racine, že?"
"Ano. Proboha, to vás vyslala Gazette jen proto, abyste se informoval o Susan Brookové? Proč?"
"Neměli k tomu žádný zvláštní důvod. Chtějí vědět pouze nějaké detaily z její minulosti, to je všechno. Vy ji znáte? Nebo jste ji znal?"
"Že bych ji znal, to se tvrdit nedá. Řekněme, že jsme se znali povrchně. Jejího bratra Kennetha jsem znal o docela dobře. Ovšem, ona patří k mladší generaci. Jsem dvakrát tak starý jako ona."
S těmi prořídlými vybledlými vlasy a vráskami na to vypadal. Byl jen v košili a měl rozepnutou vestu. Zeptal jsem se: "Jak se v Racine na ni dívali?"
"Inu... docela dobře. Jedna z mých dcer s ní chodila do jedné třídy. Brooková pak odešla do koleje - kdybych věděl, do které, už jsem zapomněl -"
"Radcliffe."
"Ba. Takže v Racine vlastně jen prožila dětství. Jejího otce v Racine dobře znali. Byl to nejšikovnější obchodník nemovitostmi v jižním Wisconsinu. Tato budova mu patřila a dosud je majetkem jeho rodiny. Lituji, že vám nebudu mnoho platný, pane Goodwine. Jestli hledáte nějaké škraloupy, pak jste přišel na nepravého."
Měl jsem v úmyslu se ho zeptat, zda se o Susan Brookové v létě či na podzim roku 1959 nepsalo v novinách, ale neudělal jsem to. Byla jejich domácí a snad jí dlužili nájemné. Řekl jsem mu, že vysloveně nehledám škraloupy, jenom si o ní chci udělat celkový obraz. Začal se vyptávat na VPOP a co si v New Yorku lidé myslí o Rockfellerovi a Goldwaterovi a já mu, ze zdvořilosti, odpovídal.
Bylo už tma, když jsem vyšel na ulici, a mrazivý vítr měnil v led všechno, co bylo holé. Odešel jsem do hotelu a nahoru do svého pokoje, protože jsem v půl sedmé čekal návštěvu. V Chicagu jsem zavolal muži, který pro Wolfa příležitostně pracoval. V Racine byl prý jenom jeden muž, který za něco stál. Jmenoval se Otto Drucker a on mu zatelefonoval a sjednal mi s ním schůzku. V příjemně vytopeném pokoji jsem si zul boty a natáhl se na postel, ale hned jsem zase vstal. Stačilo ujít dva bloky v tom mrazivém větru a byl bych usnul za tři minuty.
Byl dochvilný, opozdil se pouze o pět minut. Když jsem mu u dveří podal ruku, nedal jsem na sobě znát překvapení. Nikdy bych v něm nehledal detektiva. S tou úhlednou tváří a přátelskýma, pozornýma očima by vypadal jako doma za psacím stolem náměstka ředitele nějaké banky. Když jsem položil jeho plášť a klobouk na postel a obrátil se k němu, zeptal se přátelským, starostlivým hlasem: "Jak se daří panu Nero Wolfovi?"
Skoro jistě byl vážený občan. Nikdy mi nenapadlo, že by to soukromému detektivovi mohlo projít. Nero Wolfovi určitě ne. Je občan a je vážený, ale váženým občanem není.
Strávili jsme příjemný večer. Uvítal, když jsem navrhl, že povečeříme v pokoji. Když jsem řekl, že zatelefonuji obsluze a požádám o jídelní lístek, namítl, že je to zbytečné, protože tu dovedou slušně připravit jedině rostbíf, šťouchané brambory a jablkový koláč. Kdybych vám celý ten večer popisoval, neměli byste z toho takové potěšení jako já, protože jsme si většinou povídali o věcech týkajících se naší branže. Třeba o sledování. Znal všechny finty, o nichž jsem kdy slyšel, a protože v Racine pracoval už dvacet let a každý ho tu znal, musel najít pár nových fines, které by i Saul Panzer přivítal.
Susan Brooková byla samozřejmě stěžejním bodem našeho rozhovoru. Zmínil jsem se o ní, až když jsme se blíže seznámili, snědli celkem dobrou večeři a číšník odnesl špinavé nádobí. Řekl jsem mu pouze, že jistý náš klient zamýšlí přibrat ji jako společníka pro závažný podnik a že všechno, co mi o ní řekne, zůstane přísně důvěrné a jeho jméno nebude uváděno. Zklamal by mě, kdyby se nezeptal, jak se ten náš klient jmenuje. Ovšem že se na to zeptal. Zklamal bych ho, kdybych mu to prozradil. Neřekl jsem to.
Vyndal dýmku z úst, zaklonil hlavu a zadíval se na strop. "Vzpomínám," vysvětloval. Pak sklonil hlavu. "Vyřizoval jsem různé věci pro otce Susan Brookové. Nejednou. O něm bych vám pověděl leccos, ale on je už po smrti. Susan byla jen jedno z mnoha dětí v našem městě, i když se jmenovala Brooková, a pokud vím, nikdy se nezapletla do nějakých nesnází, které by stály za řeč. Myslím, že víte, že odtud odešla do koleje."
"Jo, vím."
"A potom do New Yorku. V těch letech, kdy studovala na koleji, tu ani v létě často nebývala; s matkou jezdila na cesty. Za těch posledních osm či devět let mohla Susan Brooková v Racine pobýt tak nanejvýš čtyři pět měsíců. Za poslední čtyři roky se tu vůbec neobjevila."
"Pak utrácím peníze našeho klienta zbytečně. Mám však za to, že se vrátila, že přišla domů, když ukončila studia v padesátém devátém. Třeba o tom nevíte; tehdy byl její otec již mrtev. Zanedlouho potom se odstěhovaly do New Yorku. Nevíte náhodou, za jak dlouho?"
Zabafal z dýmky, zjistil, že vyhasla, a zapálil si ji. Závojem kouře pravil: Nevím, proč s tím tak okolkujete. Jestli se mě chcete zeptat na toho muže, který spáchal sebevraždu, zeptejte se rovnou, ale já toho moc nevím."
Obvykle dokážu docela dobře ovládat výraz obličeje, neměl jsem však důvod, abych byl ve střehu, a to se projevilo. Můj výraz prozrazoval, jak mě ta poznámka o sebevraždě překvapila. Zčistajasna vyplaval škraloup. Dokonce se z toho mohla rozvinout hezká aféra, dokonce bylo možné, že ona toho muže zabila a prošlo to jako sebevražda. Ve tváři se mi zračil úžas, který jasně ukazoval, že nejenže jsem neočekával, že se něco dovím, ale že jsem se ani nic dovědět nechtěl.
Drucker se zeptal: "Co se děje? Myslel jste si, že nepoznám, že mě lakujete?"
Vyrobil jsem úsměv. "To nedělám. I kdybych vás chtěl lakovat, abych nevyšel ze cviku, vím po čertech dobře, že bych to nesvedl. O nějakém muži, který spáchal sebevraždu, jsem neslyšel. Sháněl jsem pouze informace o životě Susan Brookové v Racine. Třeba lakujete vy mě?"
"Ne. Jakmile jste se zmínil o Susan Brookové, přirozeně jsem předpokládal, že se zajímáte zrovna o tohle."

"Neměl jsem o tom ani tušení. Řekl jste, abych se vás zeptal rovnou. Nuže, já se ptám."
"Dobrá," zabafal z dýmky. "Stalo se to tehdy v létě, když se vrátila z koleje. Do města za ní přijel na návštěvu jeden mladý muž a sešel se s ní, nebo se aspoň o tu schůzku pokusil. V pátek čtrnáctého srpna padesát devět v pět hodin čtyřicet minut vyšel z Brookova domu, zastavil se před vchodem na verandě, vytáhl z kapsy revolver Marley ráže 0.38 - a střelil se do spánku. Říkáte, že jste o tom nevěděl?"
"Slyším to poprvé. Vyskytly se nějaké pochybnosti?"
"Vůbec žádné. Tři osoby viděly, jak se to stalo. Dvě ženy z chodníku před domem a jeden muž z druhé strany ulice. Chtěl byste vědět něco o Susan Brookové a jakou v tom hraje roli, ale to vám z vlastní zkušenosti neřeknu. Vím pouze to, co stálo v novinách a co jsem slyšel od jednoho svého přítele, který měl možnost se to dovědět. Ten mládenec byl z Harvardu. Naléhal na ni, aby si ho vzala, a přijel za ní do Racine, aby ji znovu zkusil přemluvit, a Susan i její matka mu dali košem, načež se odbouchnul. Víte sám, že tohle se stává, i když já osobně to nedokážu pochopit, člověk si jistě najde dostatečné důvody pro to, aby spáchal sebevraždu, já však nikdy nepochopím, že by jedním takovým důvodem mohlo být, když žena odmítne muže. Je to asi něco jako choroba. Nejste ženat?"
"Ne. A vy?"
"Já jsem byl. Nechala mě. Zranilo to mou pýchu, ale od té doby lépe spím. A ještě něco: když muž a žena spolu žijí, jak žít mají, patří k přirozenému a zdravému soužití, aby spolu mluvili také o své práci, a to soukromý detektiv dělat nemůže. Co myslíte?"
Začali jsme zase mluvit o věcech z naší branže a povídali jsme si o tom přes hodinu. Nepokoušel jsem se zavést znovu řeč na Susan Brookovou. Když asi tak kolem desáté hodiny odešel, řekl jsem si ale, že ten plátek Globe vychází až ráno, takže v redakci jistě ještě budou, a jestli minulost slečny Brookové tvoří podstatný článek při vyšetřování nějaké závažné události, je třeba, abych tam zašel. Zvedl jsem telefon, zavolal Leamise a on mi dal povolení prohlédnout si staré archívní výtisky.
Vítr se zmírnil, mráz však ne a štípal mě do nosu. V budově Globe se rozjely rotačky; podlaha v přízemí se chvěla a ještě znatelněji jsem to cítil v prvním poschodí, kde mne zavedli do matně osvětlené a zaprášené místnosti a svěřili nějakému postaršímu, téměř bezzubému vašnostovi. Upozornil mě, že si nic nesmím vystřihovat ani vytrhávat, a dovedl mě k policím označeným 1959.
Osvětlení nestálo za řeč, ale mám dobré oči. Začal jsem u sedmého srpna, týden před datem, o němž se zmínil Drucker, abych se podíval, jestli nenajdu nějakou zprávičku, že do města přijel absolvent Harvardské university, nic jsem však nenašel. Patnáctého to ale stálo na titulní stránce. Jmenoval se Richard Ault a pocházel z Wvansvillu ve státě Indiána. V neděli šestnáctého se o tom psalo znovu na první stránce, ale v pondělí už jen uvnitř listu a v úterý se nepsalo už nic. Prohlédl jsem si noviny až do konce toho týdne, ale nic jsem nenašel, a tak jsem se vrátil k prvním třem dnům a znova jsem si ty články přečetl.
Vůbec nic nenaznačovalo, že by se někdo něco pokoušel zakrývat. Ve výpovědích všech tří očitých svědků se nevyskytly žádné rozpory. Na verandu bylo z chodníku zřetelně vidět; obě ženy viděly, jak drží v ruce revolver, několik vteřin předtím, než si ho přitiskl ke spánku, a jedna žena na něj vykřikla. Ten muž přeběhl přes ulici a dorazil k verandě ve chvíli, když paní Brooková a Susan vycházely z domu. Toho večera odmítla Susan přijmout novináře, ale v sobotu večer zpravodajovi celou událost vylíčila a na položené otázky odpověděla.
I kdybych mermomocí chtěl proti ní něco najít, nechal bych téhle stopy a šel se poohlédnout po nějaké jiné.
Vrátil jsem noviny na místo do regálu, hlídači jsem oznámil, že jsem si z nich nic nevystřihl ani nevytrhl, šel jsem zpátky do hotelu, dal jsem si u kávového pultu sklenici mléka a lehl jsem si do postele.
Nevím, jestli bych v Racine pátral ještě dále, kdyby mi nic do toho nepřišlo. Patrně bych zanechal dalšího pátrání, protože jsem vyzvěděl, co měla Susan na mysli, když řekla ‚pak se něco stalo'. Kvůli tomu jsem do Racine přijel. Ale v úterý ráno jsem byl vytržen ze spánku. Hovor jsem objednal na osmou hodinu, a když telefon zazvonil, nevěřil jsem, že je už tolik, a koukl jsem na hodinky. Sedm hodin deset. V duchu jsem všechny hotely poslal do háje, zvedl jsem sluchátko a slyšel, že mě volá New York. Ohlásil jsem, že čekám u aparátu, a zrovna jsem si říkal, že v New Yorku teď bude deset minut po osmé, když se ozval Wolfe.
"Archie?"
"Ano. Dobré ráno."
"Není dobré. Kde jste?"
"V posteli."
"Neomlouvám se, že vás vyrušuji. Vstaňte a vraťte se domů. Slečna Brooková je mrtva. Našli ji včera večer s rozbitou lebkou. Byla zavražděna. Vraťte se domů."
Polkl jsem naprázdno. Spustil jsem: "Kde byl -" a přestal jsem. Znovu jsem polkl. "Odjedu -"
"Kdy tu budete?"
"Jak to mám vědět? V poledne, v jednu."
"No dobrá." Zavěsil.
Dovolil jsem si sedět na pelesti deset vteřin. Pak jsem vstal, oblékl se, sbalil zavazadlo, sjel zdviží dolů, zaplatil účet, šel pěšky k parkovišti, našel vůz a vyrazil jsem k Chicagu. Na letišti se nasnídám.
Nebylo ani poledne a nebyla ani jedna hodina, když jsem otvíral klíčem dveře starého cihlového domu na Západní 35. ulici. Bylo za pět minut dvě. Letadlo se půl hodiny vznášelo nad mlžnou clonou, než smělo přistát na Idlewild - totiž na Kennedyho mezinárodním letišti. Postavil jsem zavazadlo na zem a svlékal jsem si plášť, když se z kuchyně na konci haly vynořil Fritz a kráčel ke mně.
"Gráce á Dieu," pravil. "Volal letiště. Víte, že strojům nedůvěřuje. Jídlo je teplé. Speciální jikryfines herbes, bez petrželky."

"Už se těším. Jenže -"
"Archie!" ozvalo se burácivě.
Šel jsem k otevřeným dveřím do jídelny, kterou od kanceláře odděluje hala. U stolu si Wolfe právě dával sýr na kus veky. "Pěkné počasí," řekl jsem. "Nechci vás zase dráždit tou vůní a najím se v kuchyni a potom si přečtu Times. V letadle jsem měl jen raník."
Dostáváme dva výtisky Timesů, jeden pro Wolfa, jemuž se nosí na podnose snídaně do ložnice, a jeden pro mě. Zamířil jsem do kuchyně a tam již čekaly moje Timesy, opřené o stojánek na stolku, kde obvykle snídám. I když jsem někdy celý týden pryč, Fritz je tam patrně pravidelně každé ráno dává. Jemu je to podobné. Posadil jsem se, vzal si noviny a přelétl jsem titulky, ale vzápětí mě vyrušil Fritz, který přinášel mísu a nahřátý talíř. Naložil jsem si na talíř a vzal si vždy pár jiker a zakousl je křupavým rohlíkem, ponořeným do omáčky, která patří k nejlepším, jaké Fritz dělá, když do ní ovšem nedá petržel.
Zpráva byla skoro stejně skoupá na podrobnosti jako v ranním vydání. Mrtvola Susan Brookové byla objevena v pondělí večer krátce před devátou hodinou v pokoji ve druhém patře domu na 128. ulici, přirozeně bez zdviže. Našel ji Dunbar Whipple, člen Výboru pro občanská práva. Mrtvá měla lebeční kost přeraženou opakovanými údery. To jsem všechno věděl. Rovněž jsem věděl to, co stálo v tomto vydání, že Susan Brooková byla dobrovolnou pracovnicí VPOP a že s ovdovělou matkou bydlela na Park Avenue, že Dunbarovi je třiadvacet a je synem Paula Whippla, mimořádného profesora antropologie na universitě Columbia. Nevěděl jsem vlastně jen jednu věc, ale mohl jsem ji předpokládat, kdybych trochu uvažoval - totiž to, že policie a státní zástupce zahájili vyšetřování.
Když jsem snědl jikry a omáčku a rohlíky a trochu salátu, nalil jsem si do šálku ještě kávu a odnesl si ji do kanceláře. Wolfe seděl za stolem, tužkou si ťukal na nos a zamračeně zíral na křížovku. Šel jsem k svému stolu, posadil se a popíjel kávu. Po chvíli obrátil zakaboněný obličej ke mně, uvědomil si, že si to nezasluhuji, a přestal se mračit.
"K sakru," řekl, "je to absurdní a urážlivé, když pomyslím, že bych přišel o vaše služby a schopnosti pouze proto, že nějaký mechanismus trpí vrtochy. Jak vysoko jste byli v poledne?"
"Takové čtyři míle. Já vím, že na všechno, co se vymyká vaší kontrole, pohlížíte jako na osobní urážku. Vy-"
"Nikoli. Přírody se to netýká. Pouze toho, co konstruovaly lidské ruce."
Přikývl jsem. "A toho, co dělají. Kupříkladu vraždí. Víte něco kromě toho, co bylo v Times?"
Ne "
"Návštěvníci žádní? Whipple?"
Ne "
"Chcete slyšet zprávu z Racine?"
"Ne. K čemu?"
"Můžu se zeptat, ne? Potřebuju se oholit. Protože zřejmě nic naléhavého nemáte, půjdu nahoru a použiju mechanismu. Kdybych vám podal tu zprávu, nemusel bych mluvit špatně o mrtvé." Zvedl jsem se z křesla. Aspoň nemusím -"
Kdosi zazvonil u domovních dveří. Vyšel jsem do haly, abych se podíval zrcadlovým sklem ven. Na schodech přede dveřmi stáli dva muži. Vrátil jsem se do kanceláře.
"Oba Whipplové, otec se synem. Syna vidím poprvé, ale bude to určitě on. Ohlásili se?"
Ostře se na mě podíval. Zůstal jsem stát, ale on se zřejmě domníval, že ten pohled postačí, a tak jsem prošel halou ke vchodu a otevřel dveře. Paul Whipple pravil: "Musíme mluvit s panem Wolfem. To je můj syn Dunbar."
"Očekává vás," řekl jsem nepochybně podle pravdy a ustoupil jsem stranou, aby mohli projít.
O den nebo o dva dny dřív bych byl uvítal příležitost poznat toho ukázkového černocha, kterého si Susan Brooková měla v úmyslu vzít, už jen proto, abych si ho okoukl. Nu, teď jsem ho viděl - podobal se Sugar Ray Robinsonovi po deseti těžkých kolech v ringu, až na to, že byl o něco tmavší. O den nebo o dva dny dříve vypadal patrně hezky a čiperně, teď z něho však byla troska stejně jako z jeho otce. Když jsem natáhl ruku, abych mu odebral klobouk, upustil ho dřív, než jsem se jej chopil, takže klobouk spadl na podlahu.
V kanceláři jsem otci pokynul k červené kožené klubovce a synovi jsem přisunul žluté křeslo. Dunbar se posadil, ale Whipple zůstal stát a díval se kalnýma očima na Wolfa.
"Posaďte se, pane Whipple. Jste skleslý. Jedl jste?"
To nebyl vtip. Wolfe je přesvědčen, že když se člověk dostane opravdu do nesnází, musí se především pořádně najíst.
Dunbar vybafl na Wolfa: "Co jste to udělal? Co jste to udělal?"
Whipple zavrtěl hlavou: "Jen klid, synu." Otočil se, aby se podíval, kde stojí klubovka, a když ji uviděl, posadil se do ní. Pohlédl na Wolfa. "Víte, co se stalo?"
Wolfe přikývl: "Četl jsem to v novinách, pane Whipple. V tom křesle seděla řada lidí v tísni. Někdy jim nemohu posloužit radou či vyhovět, ale potravu jim vždy mohu poskytnout. Pochybuji, že jste něco jedl. Jedl jste?"
"Nejsme tady proto, abychom jedli!" vybafl Dunbar. "Co jste to udělal?"
"Mluvit budu já, synu," řekl mu Whipple. Obrátil se k Wolfovi: "Chápu, co máte na mysli. Přiměl jsem ho, aby po cestě k vám něco pojedl. Cítil jsem, že mu musím říct, oč jsem vás požádal, a on chce vědět, co jste v té záležitosti udělal. Chápete, že je - ehm - přetažený. Jak jste řekl: v tísni. Samozřejmě i já bych věděl, co jste podnikl. Chápete."
"Ano. Já osobně jsem neudělal nic." Wolfe se opřel v křesle, nosem vtáhl tolik vzduchu, kolik se mu tam vešlo, a to bylo hodně, a ústy ho vypustil. Povězte jim to."
Dunbar na mě vybafl: "Vy jste Archie Goodwin."
"To souhlasí." Pohlédl jsem na Whippla. "Vyprávěl jste mu podrobně, oč jste pana Wolfa požádal?"
"Ano. Podrobně."
"Dobrá. Moje přítelkyně Lily Rowanová pozvala slečnu Brookovou na oběd a já byl také přítomen. Při obědě se mluvilo jenom o VPOP, Slečna Rowanová po obědě předala slečně Brookové šek na tisíc dolarů pro VPOP a zeptala se

jí na pár osobních věcí. Nijak dotěrně, jenom jak se běžně mluví. Slečna Brooková se zmínila, že pracovala pro Parthenon Press a v OSN a já strávil tři dny prověřováním těchto informací, převážně v OSN. Nezjistil jsem nic, co byste mohl použít, a včera jsem odletěl do Chicaga a odtud zajel autem do Racine ve Wisconsinu. V Racine jsem mluvil se dvěma muži, kteří znali slečnu Brookovou a její rodinu, jeden z nich byl novinář a druhý soukromý detektiv. Ani od nich jsem se nedověděl vůbec nic, co byste mohl použít. Chtěl jste zjistit, jestli nemá nějaký škraloup. Je to tak?"
"Ano."
"Usoudil jsem, že žádný škraloup nemá, a ani v minulosti neměla. Když jsem se včera večer vrátil do hotelu, měl jsem v úmyslu se vrátit dnes ráno a v sedm hodin mi pan Wolfe telefonoval a řekl, co se stalo. Okamžitě jsem odcestoval do New Yorku. Máte nějaké dotazy?"
Dunbar se pohnul. Stál, zíral na mne svrchu s nahrbenými rameny a vypadal jako Sugar Ray, když jde do desátého kola, ne však jako když to kolo skončil. "Lžete," řekl už mírněji. "Něco zatajujete, nevím sice co, ale já se to dovím. Víte, kdo ji zabil." Prudce se otočil k Wolfovi. "Vy to víte taky, vy břicháči."
"Posaďte se," řekl Wolfe.
Dunbar se opřel dlaněmi o Wolfův psací stůl a naklonil se k němu. "A vy mi to teď řeknete," procedil mezi zuby.
Wolfe zavrtěl hlavou: "Mluvíte z cesty, paneWhipple.
Nevím, jak se chováte, když jste pánem svých smyslů, ale vím, jak se chováte teď. Jste osel. Ani pan Goodwin, ani já jsme předtím o vás či slečně Brookové neslyšeli. Jistě nepodezíráte svého otce, že si mě najal k tomu, abych ji sprovodil ze světa, a pochybuji, jestli -"
"To není -"
"Teď mluvím já. Pochybuji, že i ve svém rozčilení podezíráte pana Goodwina či mě, že bychom tento čin spáchali z vlastního popudu. Můžete však -"
"Jájsem ne-"
"Teď mluvím já! Ovšem, můžete pochopitelně předpokládat, že pan Goodwin bezděčně před nějakou osobou řekl či učinil něco, co vyvolalo situaci, která měla za následek smrt slečny Brookové. Můžete se dokonce domnívat, že on si toho byl či je vědom. V tom případě navrhuji, abyste usedl a slušně se ho na to zeptal. Má hodně tvrdou hlavu a nemůžete na něj pouštět hrůzu. Já jsem podobných pokusů již dávno zanechal. Pokud | jde o mě, já nic nevím. Letadlo pana Goodwina mělo zpoždění, přijel teprve před hodinou, a dosud jsme o této záležitosti spolu nemluvili."
Dunbar odcouval, dotkl se hrany sedadla, ohnul kolena a posadil se. Hlava mu sklesla, zvedl ruce a skryl tvář v dlaních.
Whipple pravil: "Neber si to tolik, synu."
Odkašlal jsem si: "Na základě dlouhé praxe dovedu opakovat rozhovor slovo za slovem a rovněž tón mluvčího, jeho pohledy a reakce. V tom se vyznám líp než kdokoli jiný, mimo muže jménem Saul Panzer. Nevěřím, že by kterákoli moje poznámka nebo čin zavdaly podnět k tomu, že Susan Brooková byla usmrcena, jestli mi to ale pan Wolfe nařídí - pracoval jsem pro něho a stále ještě pro něho pracuji - řeknu vám rád všechny podrobnosti. Myslím ale, že to bude ztráta času. Pokud mluvíte o tom, že bych něco zatajoval, je to pitomost."
Whipplovi se roztřásla brada: "Věřím, že máte pravdu, pane Goodwine. Bůh ví, že bych si to přál. Kdybych za to měl nést zodpovědnost, já -" Nemohl větu dokončit.
Dunbar pozvedl hlavu a otočil se tváří ke mně: "Omlouvám se vám."
"To nemusíte. Nechte toho."
"Ale snad mi řeknete, s kým jste co mluvil. Později.
Já vím, že se neovládám. Nespal jsem a nemám na spánek ani pomyšlení. Celou noc a celé dopoledne jsem odpovídal na otázky. Oni si myslí, že jsem ji zabil já. Ach bože, oni si myslí, že já ji zabil!"
Přikývl jsem: "Vy jste to neudělal?"
Zíral na mě. Jeho oči nebyly schopné upřeného pohledu: "Panebože, vy myslíte, že jsem to udělal?"
"Já si nic nemyslím. Neznám vás. Vůbec nic nevím."
"Já ale ho znám," řekl jeho otec. Díval se na Wolfa. "Chtěl jít k vám, protože se domníval... to, co vám pověděl. Nevěděl jsem, co si mám myslet, avšak strach jsem měl. Smrtelný strach, že já na tom nesu vinu. Patrně ji nenesu, můžu jedině doufat, že ji nenesu. A chtěl jsem přijít ještě i z jiného důvodu. Asi ho zatknou, poněvadž si myslí, že ji zabil on. Bude obviněn z vraždy. Potřebujeme vaši pomoc."
Wolfe stiskl rty.
Whipple pokračoval: "Přišel jsem vás žádat o pomoc ve chvíli, kdy jsem to neměl dělat. Pochybil jsem a hořce toho lituji. Tehdy jsem soudil, že k tomu mám právo, ale mýlil jsem se. Těžko jsem se rozhodoval, než jsem o tom řekl synovi, ale musel jsem to udělat. Musel se o tom dovědět. Teď musím požádat o pomoc vás. A teď by bylo také správné, abych vám připomněl tu vaši tehdejší řeč: Jestliže ho kryjete, protože má stejnou barvu pleti jako vy, pak k tomu mám hodně co říct. Své rase tím prokazujete velmi špatnou službu. "
"To stačí," zarazil ho Wolfe. "Není to případné. Na současnou situaci se to nevztahuje."
"Nikoli přímo. Vy jste mě však přesvědčil, abych vám pomohl, když jste zdůraznil povinnost zůstat věrný zásadám, na nichž je vybudována lidská společnost. Byl jsem nevzdělaný, nezralý chlapec, a vy jste mě obelstil -já si nestěžuji, to byla legální lest. Neříkám, že dnešní situace je obdobná, vy jste ale stál před problémem a požádal mě o pomoc, a dnes já stojím před problémem a žádám o pomoc vás. Můj syn bude obviněn z vraždy."
Wolfe na něho pohleděl přivřenýma očima: "Celé hodiny ho vyslýchali a neudělali to."
"Udělají to, jakmile budou chtít."
"Pak tedy bude potřebovat právního zástupce."
"Jak to vypadá, bude potřebovat víc než jen právního zástupce. Bude potřebovat vás."

"Snad zveličujete nebezpečí." Wolfe přistoupil k Dunbarovi. "Dokážete se už ovládat, pane Whipple?"
"Ne"
"Zkusím to s vámi. Řekl jste, že policie si o vás myslí, že jste ji zavraždil. Je to pouze vaše domněnka nebo má policie nějaké důkazy?"
"Policie se domnívá, že důkazy má. To ale není pravda."
"Takto se nikam nedostaneme. Zkusím to znovu. Proč se policie domnívá, že má proti vám důkazy?"
"Protože jsem tam byl. Protože ona a já - protože jsme byli přátelé. Protože byla běloŠka a já černoch. Protože tam byl ten obušek, ta hůl, kterou byla zavražděna."
Wolfe zamručel: "Musíte mi to objasnit. Především tu hůl. Patřila vám?"
"Já ji měl. Tou holí zbil policajt v jednom městě v Alabamě dva černošské chlapce. Já ji dostal - na tom nezáleží, jak jsem se k ní dostal, krátce měl jsem ji. Ležela v kanceláři na mém stole několik měsíců."
"Ležela včera na vašem stole?"
"Ne. Susan -" Zarazil se.
"Ano?"
Dunbar pohlédl na otce a opět na Wolfa. "Nevím, proč jsem se zarazil. To všechno jsem už říkal na policii. Věděl jsem, že to říct musím, protože se o tom ví. Slečna Brooková si najala a zařídila na 128. ulici malý byt a tam byla ta hůl. Ona si ji tam odnesla."
"Kdy?"
"Asi před měsícem."
"Našla policie na té holi vaše otisky?"
"Nevím, myslím ale, že ne. Domnívám se, že tu hůl někdo otřel."
"Proč se domníváte, že byla otřena?"
"Protože netvrdili, že na ní našli mé otisky prstů."
Celkem logický závěr. Zřejmě se již ovládal. Často k tomu dojde, když člověk musí odpovídat na otázky.
"Docela rozumný předpoklad," připustil Wolfe. "Tolik tedy o způsobu. Pokud jde o příležitost, vy jste tam byl, jde však o to, kde jste byl předtím, řekněme od oběda. Policie to ovšem zevrubně prošetřila. Stručně mi to řekněte. Prověřuji si oficiální domněnku, že jste ji zavraždil vy."
Dunbar se posadil zpříma. "V poledne jsem seděl za psacím stolem ve své kanceláři. Ve tři čtvrtě na jednu jsem obědval v restauraci se dvěma muži. V kanceláři jsem byl krátce před třetí. Ve čtyři hodiny jsem se účastnil porady v kanceláři ředitele, pana Henchyho. Porada skončila krátce po šesté a po návratu do své kanceláře jsem našel na psacím stole ležet vzkaz. Měli jsme se slečnou Brookovou ujednáno, že se v osm hodin sejdeme v jejím bytě, a teď telefonicky vzkázala, že tam přijde až v devět či o chvíli později. To se mi hodilo, protože jsem měl s jedním mužem, který byl na poradě, domluvenou večeři. Rozešli jsme se u vchodu do podzemní dráhy na 42. ulici za pět minut půl deváté, na 128. ulici jsem se dostal pět minut po deváté a vešel do bytu."
"A našel její mrtvolu."
"Ano."
Wolfe se podíval na hodiny: "Nedotkne se vás to, když mi povíte, co jste dělal?"
"Ne. Ležela tam na podlaze. Byla tam krev a trochu se mi jí dostalo na ruce a na rukáv. Chvíli, nevím, jak to bylo dlouho, jsem nedělal nic. Ta hůl ležela na křesle. Nedotkl jsem se jí. Nemělo smysl shánět lékaře. Sedl jsem si na postel a snažil se přemýšlet, rozhodnout, co mám dělat. Patrně si pomyslíte, že to není přirozené, abych si kvůli sobě dělal starosti, když ona tan ležela na zemi mrtvá. Snad se to nepatřilo, ale tohle jsem dělal. To nikdy nepochopíte, protože jste běloch."
"Nesmysl. Jste člověk jako já."
"To tak říkáte. Slova. Věděl jsem, že se s tím musím vypořádat nebo něco udělat s - s tím tělem. Snad bych to i udělal, ale zůstalo mi přece jen dost zdravého rozumu, abych věděl, že by mi to neprošlo. Nedalo se to udělat. Vyhledal jsem v telefonním seznamu číslo policejního komisařství a vytočil je. Bylo za deset minut deset. Byl jsem v tom bytě něco přes půl hodiny."
"Ten odklad nebyl rozumný, je však vysvětlitelný. Zachoval jste se nepředloženě - ale obvinit vás z vraždy? Jaký uvedou motiv?"
Dunbar: To nemyslíte vážně, černoch a běloška?"
"Nesmysl. New York není ideální stát, avšak tohle není Jih."
"To je pravda. U Jižanů bych neseděl v hezkém velkém pokoji a nevyprávěl bych o tom slavnému detektivu.
Tady v New Yorku jsou opatrnější; dávají si na čas. U černocha však považují motiv za samozřejmý. Je to grázl od narození, takže jedná z pohnutek, které se u bělochů nenajdou. Zní to nesmyslně, ale tak to v praxi chodí."
"Ano, u chátry. U ťulpasů a hlupců."
"U všech. Spousta lidí si to neuvědomuje. Převážná většina by slovo ‚negr' ani nevyslovila, ale to slovo nosí v sobě. Každý. Je pohřbeno v jeho nitru, není však mrtvé. Někteří z těch lidí o tom nevědí, a kdyby se jim to řeklo, ani by tomu nevěřili, ale mají to slovo v sobě. A věděl jsem, že mě tohle čeká. Věděl jsem to, když jsem tam včera večer seděl na té posteli a snažil se rozhodnout, co dělat."
"A rozhodl jste se správně. Bylo by pro vás osudné, kdybyste tu mrtvolu odstranil, byť i nejdůmyslnějším způsobem."
Wolfe zavrtěl hlavou: "Pokud běží o váš komentář k slovu ‚negr', zvláštní význam, který mu přikládáte, zkresluje jen váš pohled. Uvažujte o slovech, která jsou pohřbena ve vašem nitru, ale nejsou mrtva. Uvažujte i o těch nepohřbených slovech, jichž používáte vy: například ‚břicháči'. Mám se domnívat, že člověk podobný opici, tlustý nebo ten, který má obě tyto vlastnosti, od vás nemůže očekávat, že se k němu budete slušně chovat a také s ním slušně jednat? To jistě

ne. Mysl či duše nebo psýché - zvolte si ten termín, který vám vyhovuje - bývá u každého člověka za prahem vědomí absurdní chaotickou směsicí žumpy a zahrady. Bůhví, jaká synonyma mám ve své mysli pro označení ‚ženy'. Jsem rád, že to nevím."
"Pane Whipple," obrátil se k Dunbarovu otci, "nejlepší služba, kterou vám a vašemu synovi mohu prokázat, je, že vám dám najíst. Třeba omeletu s řeřichou a žampiony. Za dvacet minut. Máte rád řeřichu?"
Whipple zamžikal kalnýma očima: "Tak nám tedy nepomůžete?"
"Úder nemohu odrazit; ten už dopadl. Vaše domněnka, že syna obviní z vraždy, je asi iluzorní. Jste rozrušený."
Whipplova ústa se zachvěla: "Žampiony s řeřichou. Nikoli, děkuji vám." Vsunul ruku do kabátu a vytáhl šekovou knížku. Rozevřel ji. "Kolik jsem dlužen?"
"Nic. Já byl dlužen vám."
"Cesta pana Goodwina do Racine."
"Vy jste k ní nedal příkaz. Vyslal jsem ho tam sám." Wolfe odsunul křeslo a vstal: "Omluvte mě, mám schůzku. Škoda že jsem tuto práci přijal, bylo to lehkovážné. A vašeho neštěstí upřímně lituji." Zamířil ke dveřím.
Schůzku si samozřejmě vymyslel. Bylo tři hodiny čtyřicet sedm minut a on každé odpoledne pobýval ve skleníku. Uplynulo padesát hodin.
Jako vy, a kdokoli jiný, mám i já různé zdroje informací o tom, co se děje: noviny, časopisy, rozhlas, televizi, řidiče taxíků, tu i onde náhodný rozhovor, přátele i nepřátele. Mám ale i dva zvláštní zdroje: Lona Cohena, osobního tajemníka vydavatele Gazette, a jistou ženu, jíž jsem prokázal jednou velkou službu a která má důvěrné, ne však milostné vztahy k jednomu velmi váženému občanovi. Ale zpráva o zatčení Dunbara Whippla nepřišla ze žádného z těchto zdrojů. Oznámil mi ji inspektor Cramer z kriminálky, kterého dosti dobře nemohu nazvat svým nepřítelem, ale neodvažuji se ho ani považovat za svého přítele.
Za ty dva dny nejenže jsem četl noviny, ale telefonoval jsem párkrát Lonu Cohenovi, abych se zeptal, jestli se ve vraždě Susan Brookové nevyskytlo něco, co nebylo dovoleno otisknout. Nic takového se nevyskytlo, leda to, že Kenneth, bratr zavražděné, vrazil zástupci státního návladního jednu do nosu, či že prý se ututlalo, že Brooková byla těhotná. To byl výmysl. Ovšem v novinách stála spousta podrobností: že kabelka, která ležela v bytě, obsahovala něco přes sto dolarů, že na šatech měla drahou zlatou brož a na prstě prsten s velkým smaragdem (ten prsten jsem viděl), že si krátce před osmou hodinou kupovala láhev vína v dárkovém obchodě a několik věcí v lahůdkářství, že se její matka nervově zhroutila a nepřijímá návštěvy, že všichni lidé z VPOP byli či jsou u výslechu a tak dále. News předstihl ostatní listy, když uveřejnil snímky Susan Brookové, mezi nimi jeden, kde byla v bikinkách na pláži v Portoriku, Gazette však měla nejlepší fotografie Dunbara Whippla. Vypadal na nich jako bezstarostný krasavec.
Nepřekvapilo mě, když se ve čtvrtek odpoledne, pět minut po šesté, objevil inspektor Cramer. Očekával jsem jeho či seržanta Purleyho Stebbinse anebo aspoň telefonické zavolání, a to od středečního poledne, kdy mi volala Lily Rowanová, aby mi řekla, že měla oficiální návštěvu. Přirozeně prováděli normální prošetření toho, co dělala Susan Brooková v den své smrti, přirozeně jim ve VPOP někdo řekl o tom obědě u Lily Rowanové a jejím příspěvku, přirozeně navštívili slečnu Rowanovou a ta se jim přirozeně o mně zmínila, protože by to vše tak či tak řekl někdo jiný - například vrátný. Tu návštěvu jsem tudíž očekával, a když zazvonil domovní zvonek a já na prahu přede dveřmi uviděl Cramerovu hřmotnou postavu a jeho brunátnou tvář pod obnošeným měkkým kloboukem, šel jsem mu otevřít.
Rozladěně jsem řekl: "To vám to trvalo. Čekáme na vás už pár dní."
Promluvil hned, jakmile vešel dovnitř. Někdy to nedělá; odkráčí halou do kanceláře. Už to, že mě oslovil a dokonce mi poděkoval, když jsem mu odebral klobouk a plášť, prozrazovalo, že na nás nejde pouštět hrůzu, ale že od nás něco potřebuje. Když vešel do kanceláře, přirozeně nepodal ruku Wolfovi, protože o něm ví, že si na to nepotrpí, ale než se nejjižnější částí páteře uvelebil v kožené klubovce, utrousil zdvořilý pozdrav a dokonce se pokusil o společenskou zdvořilost a zeptal se: "Jak se daří orchidejím?"
Wolfe zvedl obočí: "Děkuji, jde to. V jednom kořenáči Miltonia roez vyrazilo čtrnáct poupat."
"I to se podívejme!" Cramer se posadil a přitáhl nohy pod sebe. "Máte napilno? Nevyrušuji vás z práce?"
"Nikoli, pane."
"Nemáte žádný případ ani klienta?"
"Ne, nemám."
"Myslel jsem si, že třeba děláte pro Dunbara Whippla. Myslel jsem, že vás třeba požádal o pomoc, když byl v úterý s otcem u vás."
"Ne. Nedomníval jsem se, že je ohrožen natolik, aby potřeboval mé služby."
Cramer přikývl: "To je možné. Je také možné, že se vám zdálo, že to je vrah, a tak jste ho vypoklonkoval. Pravím ‚vypoklonkoval', protože vy jste klienta přece měl. Jeho otce."
"Opravdu?"
"Ovšemže. Všechno o tom víme a také o té Goodwinově cestě do Racine. Protože jste mimo, můžu mluvit docela otevřeně. Dunbar Whipple je teď v kanceláři státního návladního, a jakmile vyjde, vezmeme ho do vazby. Ráno pak bude vznesena formální obžaloba.
"Z vraždy?"
"Ano. Otevřeně se vám přiznám, že kdybyste mi odpověděl, že zůstal vaším klientem, požádal bych vás o odpověď na řadu otázek a Goodwina bychom si vypůjčili na komisařství. Takhle to ale nebude zapotřebí." Otočil se ke mně: "Když jste prošetřoval minulost Susan Brookové, co jste zjistil o jejích vztazích k Dunbaru Whipplovi?"
Pohlédl jsem na Wolfa. Zavrtěl hlavou a podíval se na Cramera. "Když dovolíte. Rozhodlo se definitivně, že Dunbar Whipple bude na základě obvinění z vraždy vzat do vazby?"
Ano. Proto jsem přišel."

Má obhájce?"
Ano. Je právě v kanceláři státního návladního."
Jeho jméno, prosím."
Proč?"
Wolfe zvedl ruku dlaní nahoru: "Mám čekat, až se to ráno dočtu v novinách?"
Cramer obrátil obě ruce dlaněmi nahoru: "Harold R. Oster. Je to černoch. Dělá právního poradce ve Výboru pro občanská práva."
Wolfe se na mne podíval. "Archie, zavolejte pana Parkera."
Zvedl jsem sluchátko. V telefonním seznamu jsem ho nemusel hledat, protože jsem obě čísla Nathaniela Parkera, právního zástupce, jak do bytu, tak do kanceláře, znal zpaměti. Věděl jsem, že se zdržuje v kanceláři často ještě i po úředních hodinách, zkusil jsem to nejdřív tam a dovolal jsem se. Wolfe vzal sluchátko svého aparátu, ale já jsem nezavěsil.
"Pan Parker? Potřebuji jistou důvěrnou informaci. Nebudu vás jmenovat. Znáte advokáta jménem Harold R. Oster?"
"Vím o něm. Setkali jsme se. Pracuje pro Výbor pro občanská práva. Vyřizuje občanskoprávní záležitosti."
"Ano. Jak by se osvědčil jako obhájce muže obviněného z vraždy?"
"Oh..." Odmlka. "Dunbara Whippla?"
"Ano."
"Je to váš klient?"
"Chci se jenom informovat."
"Toje u vás obvyklé. Inu... důvěrně řečeno, já bych ho nedoporučil. Je schopný, o tom není pochyb, podle mého mínění by však mohl vzít obhajobu za nesprávný konec v případě, kde - černoch zabil bělošku. Totiž chci říct, kde je z toho černoch obviněn. Na místě Dunbara Whippla bych se poohlédl po jiném obhájci. Ovšem že se mohu úplně mýlit, ale..."
"To mi stačí, pane Parkere, ať se mýlíte či nemýlíte. Děkuji vám. Nebudu vás jmenovat." Wolfe zavěsil a otočil se: "Archie, zabil Dunbar Whipple Susan Brookovou?"
Znám ho tak dobře. Každý by předpokládal, že se chce před Cramerem ukázat, předvést mu, jak je výstřední a jedinečný, ale to by se moc mýlil. Chtěl prostě vědět, co na to odpovím. Kdybychom byli sami, řekl bych mu, že sázím jednu proti deseti na to, že je Dunbar nevinen, ale v Cramerově přítomnosti jsem radši ty sázky vynechal.
"Ne," řekl jsem.
Přikývl: "Zavolejte pana Whippla."
Než jsem se otočil k telefonu, blýskl jsem pohledem po Cramerovi. Se skloněnou bradou, přivřenýma očima a stisknutými rty visel očima na Wolfovi. Zná ho také docela dobře a tušil, co přijde.
Wolfův efekt by nevyzněl tak působivě, kdyby nebyl Whipple doma, on ale doma byl. Když zvedl telefon, začal jsem říkat, že s ním chce mluvit pan Wolfe, jenže Wolfe mi vskočil ze svého aparátu do řeči.
"Tady je Nero Wolfe, pane Whipple. Slyšíte mě?"
"Ano."
"Musím se vám omluvit. Vy jste měl pravdu a já se mýlil. Právě se dovídám, že váš syn byl vzat do vazby a obviněn z vraždy. Jsem přesvědčen, že je to obvinění nepředložené. Nabízím vám bezplatně své služby. To, že jsem předtím chtěl vyrovnat svůj závazek, bylo pochybené, měl jsem své služby odmítnout. Teď vám je nabízím."
Ticho. Pak: "Před hodinou telefonoval jeho advokát, že můj syn bude patrně do osmi hodin večer zase doma."
"Jeho advokát se mýlí. Mám přesnější informace. Přijímáte mou nabídku?"
"Ano. Samozřejmě. Zaplatíme vám tolik, kolik nám naše finanční prostředky dovolí."
"Nebudete platit nic. Má pošramocená sebeúcta potřebuje náplast. Ovšem je třeba souhlasu vašeho syna a jeho advokáta."
"Ti budou souhlasit. O tom jsem přesvědčen. Jak jste se však dozvěděl - víte určitě..."
"Ano. V křesle, v němž jste seděl vy, sedí teď jeden policista. Jakmile získáte souhlas vašeho syna a jeho advokáta, oznamte mi to a já se pustím do práce. Musím mluvit s vámi a s tím advokátem."
"Ovšem. Já věděl, že - věděl jsem, že k tomu dojde, teď ale - teď když -"
"Ano. Ztratili jsme trochu času. Oznamte mi to." Zavěsil a otočil se v křesle.
Cramer se studeně a pomalu otázal: "Co je zase tohle za tyátr?"
Wolfe se štípl do nosu: "Myslím, že jsem vám nikdy nevyprávěl o tom, co jsem před lety zažil v jednom městě v Západní Virgínii. Chtěl jsem odjet a vrátit se domů a potřeboval jsem od jistého muže jednu laskavost. Jeden mladý černoch mi umožnil, že jsem obě svá přání mohl uskutečnit. Jmenoval se Paul Whipple. Od té doby jsem ho neviděl, až teprve před deseti - ne, před jedenácti dny. Teď chci ten účet vyrovnat."
"Čerta chcete. Nemůžete přece najisto vědět, že Dunbar Whipple to děvče nezabil. Mohl byste to předpokládat jedině tehdy, kdybyste si myslel, že znáte skutečného pachatele."
"Nemám o něm nejmenší potuchy."
"Já vám nevěřím. Je na bíledni, že když"Goodwin prošetřoval její minulost, narazil na něco, co hodláte použít, abyste předvedl jeden z těch vašich zatracených parádních kousků. To se vám ale nepodaří. Říkal jsem, že kdyby byl Whipple vaším klientem, odvedl bych Goodwina na komisařství, a teď vám říkám, že vy půjdete také. K státnímu návladnímu.
Povstal: "Když si tak potrpíte na formality, tak vás tedy oba zatýkám jako stěžejní svědky. Jdeme."
Wolfe se beze spěchu opřel rukama o hranu stolu, odsunul křeslo, vstal, palcem a ukazováčkem sevřel dolní cíp vesty a stáhl ji dolů.
"Přirozeně budeme mlčet a zítra budeme propuštěni na kauci. Povolíte nám dvě minuty, abychom zavolali panu

Parkerovi? Archie, zatelefonujte mu."
Obrátil jsem pohled na Cramera a zdvořile čekal na jeho povolení, protože jsem byl zatčen. Inspektor stál a deset vteřin zhluboka oddechoval. Pravil: "Whipplovi jste řekl, že obžaloba proti jeho synovije neopodstatněná. Poslechněme si vaši odpověď na to, co jsem říkal, totiž, že jestli ji podle vás Dunbar Whipple nezabil, vy si myslíte, že znáte skutečného pachatele."
"Přece jsem odpověděl. Nemám o něm ani nejmenší potuchy."
"Proč ji tedy nezabil Whipple?"
"Nejsem povinen vysvětlovat, jak jsem dospěl k tomu závěru. Dávám vám čestné slovo -jak víte, nepoužívám toho obratu lehkovážně - že tento závěr není ničím podložený. O okolnostech, které přivodily smrt Susan Brookové, nevím nic, co byste nevěděl vy, a vlastně vím daleko méně než vy. Dávám vám na uváženou návrh: zavázal jsem se, že budu jednat v zájmu pana Whippla, a rád bych se bez odkladu dal do práce. A tak bych nerad dnešní noc a část zítřejšího dne strávil ve vazbě, kde bych nemohl ani ústa otevřít. Požádám pana Goodwina, aby o pátrání ve věci Susan Brookové napsal na stroji detailní zprávu a doslovně uvedl všechny rozhovory, a slibuji vám, že vám dám poslat jednu kopii i s jeho místopřísežným prohlášením. To by vám mělo postačit."
"A co vy?"
"Mě vynechte. Všechno, co o tomto případu vím, bude obsaženo ve zprávě pana Goodwina. Znovu vám dávám své čestné slovo."
"Kdy dostanu tu zprávu?"
"To vám nepovím. Za jak dlouho budete hotov, Archie?"
"Záleží na tom," řekl jsem, "jestli v ní chcete mít zachyceno všechno, každé slovo, pak to bude trvat řekněme čtyřicet hodin. Tři dny a tři večery. Mluvil jsem o spoustě věcí se spoustou lidí. Jestli chcete jenom to, co by snad mohlo mít k tomu případu nějaký vztah, pak mi stačí deset až dvanáct hodin. Místopřísežným prohlášením bych správnost zaručoval."
"Zítra odpoledne," řekl Cramer. "Do pěti hodin."
"Snad to stačíme, ale nezaručuji to."
Podíval se na Wolfa, otevřel ústa, pak je sklapl, otočil se na podpatku a odcházel. Wolfe zesílil hlas a řekl k jeho zádům: "Jsme přece zatčeni."
"Blbost," řekl Cramer. Ani se nezastavil. Vstal jsem l a vyšel do haly, abych se přesvědčil, že Cramer je opravdu venku, až dveře zaklapnou. Stál před faktem, že se policie snažila přišít vraždu muži, jehož nevinu se Nero Wolfe rozhodl dokázat. Nenabídl jsem se Cramerovi, že mu pomůžu do kabátu a podám klobouk nepřijal by to s povděkem. Když byl venku a dveře se za ním zavřely, vrátil jsem se do kanceláře. Wolfe seděl zase ve svém křesle a tvářil se zakysle.
Šel jsem ke svému psacímu stolu a posadil se. "Aspoň dvanáct hodin," řekl jsem. "Zrovna tak dobře jsem mohl sedět v base." Otočil jsem křeslo, vytáhl papír a průklepy a přitáhl si psací stroj.
"Co to děláte?" zeptal se.
"Začínám s tou zatracenou zprávou."
"Proč nepopichujete?"
"škoda času. Konečně, vždyť jsem řekl, že ji nezabil."
"Ano. Proč?"
Otočil jsem se s křeslem čelem k němu: "Proč, to víte, protože jste Whipplovi telefonoval. Když na vás vyštěkl: ‚Co jste to udělal, co jste to udělal?', pomyslel jsem si, že ji on nezabil. Kdyby ji zabil, sehrál by samozřejmě divadýlko, ale jeho výkon by nebyl tak vynikající. Jenom génius by to sehrál perfektně a já kromě vás žádného génia neznám. A potom, když mi říkal, že já vím, kdo Brookovou zabil. A potom, když se vám omlouval. Mám pokračovat?"
"Ne. To je jasné. Ani by dobře nemohl něco předstírat. Jste si vědom, že tu vaši zprávu nepotřebuje jenom pan Cramer. Já ji musím mít také."
"Ovšem. Obvyklý postup. Přidělujete mi nekonečnou, nudnou a neobyčejně obtížnou práci."
Otočil jsem se a založil papíry a průklepy do psacího stroje.
Napsat tu zprávu mi trvalo přes jedenáct hodin, čtyři hodiny ve čtvrtek večer a větší část pátku. Dvaatřicet stránek, a to vypadá na dlouhé lokte, ale prakticky jsem k tomu neměl žádné poznámky. V pátek odpoledne jsem ve čtvrt na pět tu zprávu vložil do obálky s adresou inspektora Cramera, odnesl ji k veřejnému notáři na 8. Avenue, aby ověřil moje místopřísežné prohlášení, a pak jsem tu zprávu taxíkem odvezl na kriminálku ve 20. ulici. Zpátky jsem jel rovněž taxíkem. Byl hezký slunný zimní den, jako stvořený k procházce, ale ve stáncích už byla Gazette, v níž jsem našel článek, který jsem chtěl v klidu vychutnat.
Několikrát jsem byl vyrušen. Ve čtvrtek pozdě večer telefonoval Whipple, že Oster, ten advokát, s radostí přivítal, že mu Nero Wolfe s tím případem pomůže, a souhlasil i jménem svého klienta. V pátek ráno v půl deváté jsem už seděl za svým psacím stolem, když mě vyrušil bzučák domácího telefonu. Wolfe mě volal ze své ložnice a požádal mě, abych zavolal Lonu Cohenovi a řekl mu, že když k nám do 35. ulice pošle reportéra, poskytneme mu zajímavou informaci, kterou smí uveřejnit, a dále mi řekl, že kdyby reportér přišel mezi devátou a jedenáctou, mám ho poslat za ním do skleníku. Reportér přišel krátce po desáté a Fritz ho zavezl nahoru výtahem. Nebylo to poprvé, ale přece jen to bylo neobvyklé. Škoda jen, že jsem Dunbaru Whipplovi nemohl říct, že Wolfe udělal v zájmu černocha výjimku, jakou pro bělocha zřídkakdy učiní. Rád bych věděl - a dodnes to vlastně nevím - jestli na tom neměla zásluhu Whipplova slova, protože vím, jaký význam Wolfe slovům přikládá. Jednou, když jsme při večeři hovořili o významu slov, řekl mi, že negro španělsky znamená černý a nero znamená černý italsky. A on sám se narodil v Montenegru, černé Hoře. Snad v té jeho žumpě spojené se zahradou je pohřbeno cosi, co není mrtvé.
Z ostatních telefonních hovorů zaznamenám pouze jeden, kdy krátce po obědě volal Oster a dohodl se, že s Whipplem

přijdou na poradu v šest hodin.
V taxíku, kterým jsem se vracel z 20. ulice, jsem si tu zprávu třikrát přečetl. Článek byl na třetí straně a nesl titulek: NERO WOLFE ZASEDÁ. Podařené. O komkoli jiném by patrně napsali ZASAHUJE. Bůhví, jak Wolfe zasedá. Stálo tam:
Nero Wolfe, známý soukromý detektiv, pracuje nyní na případu vraždy Susan Brookové. Dnes oznámil, že Harold R. Oster, obhájce Dunbara Whippla, obviněného z této vraždy (viz str. 1.), si vyžádal jeho služby, aby prošetřil některé okolností spojené s tímto činem.
Jak záznamy ukazují, nebyl zatím odsouzen pro vraždu žádný z Wolfových klientů. Když se dnes ráno zpravodaj našeho listu otázal pana Wolfa, zda se neobává, že si tímto případem poskvrní svou pověst, detektiv odpověděl jasným ne. Prohlásil, že má důvodnou domněnku věřit, že je Dunbar Whipple nevinen, a že je přesvědčen, že v spolupráci s Osterem se mu podaří získat důkazy, které zprostí Whippla obvinění.
Pan Wolfe odmítl sdělit důvody, proč věří, že Whipple je nevinen, stejně jako podstatu důkazů, které hodlá získat. Pro některé lidi bude významný již ten pouhý fakt, že pan Wolfe uvedl ve veřejnou známost, že se podílí na Whipplově obhajobě. Druzí lidé ovšem řeknou, že každý člověk jednou klopýtne.
Fotografie známého detektiva uveřejněna nebyla, ačkoli v archívu Gazette mají jeho snímků aspoň tucet. Budu muset napsat dopis redakci.
Když jsem vstoupil do našeho starého cihlového domu a vešel do kanceláře, povšiml jsem si jedné věci. Denně kolem páté hodiny nám nosí Gazette, ale neměl jsem ji na stole a já chtěl mít ten výtisk navíc. Šel jsem do kuchyně a zeptal se Fritze, jestli si nevzal noviny. Řekl mi, že je nemá a že Wolfe ze skleníku telefonoval, aby mu noviny přinesl nahoru. To bylo rovněž nezvyklé. Rád vidí své jméno v novinách, stejně tak jako vy, ale pokaždé s tím počká, až sejde dolů do kanceláře. Když jsem si bral mléko z ledničky a naléval je do sklenice, v duchu jsem si říkal, že člověka leccos potká, když umí trpělivě čekat.
Whipple a Oster přišli před stanovenou dobou. Podle jednoho z četných Wolfových domácích pravidel má klient dostat červenou koženou klubovku, když je přítomen on a jeho obhájce. Tentokrát se však toto pravidlo nedodrželo. Oster se rozhlédl a namířil si to rovnou ke klubovce. Byl to vysoký a statný muž s pletí barvy tmavého medu, kterou má Wolfe rád - mám na mysli ten med - a pohyboval se jako člověk, který je zvyklý poroučet a chce si podržet vrch. Zvědavě jsem čekal, co se stane, kdyby se ho Wolfe pokusil přemístit do žlutého křesla.
Nestálo mu to za to. Ozvalo se zadrkotání, když se výtah zastavil a Wolfe vstoupil do pokoje. Gazette držel v ruce. Kývl hlavou napravo a nalevo a zamířil k svému stolu, ale Oster se už zvedl a podával mu ruku. Wolfe se zastavil, zavrtěl hlavou, zřetelně prohodil: "Mé zápěstí", a kráčel k svému křeslu.
Oster se posadil a zeptal se: "Pohmoždil jste si zápěstí?"
"Už dávno." Wolfe se podíval na klienta: "Mluvil jste se synem, pane Whipple?"
Whipple přisvědčil.
"A on přijímá mou nabídku?"
"Přijal jsem ji já," řekl Oster. Mluvil hlubokým barytonem, který se odráží od stěn. "Jsem jeho obhájce a rozhoduji za něho."
Wolfe ho ignoroval. "Měl bych rád jistotu," řekl Whipplovi, "že váš syn ví o tom, že pro něho pracuji, a že s tím souhlasí. Řekl jste mu -"
"To je nestoudnost!" přerušil ho Oster. "Wolfe, vy zatraceně dobře víte, že advokát jedná jménem svého klienta. Jestliže to nevíte, pak projevujete neznalost mnohem větší, než kterou bych čekal u člověka jako vy. Překvapuje mě to. Udivuje mě to a budu muset znovu uvážit, mám-li přijmout vaši nabídku."
Wolfe se na něho podíval. "Skončil jste, pane Ostere?"
"Řekl jsem, že to snad budu muset uvážit."
"Myslím, zda jste skončil svou řeč?"
"Ano."
"Dobrá. Popichoval jsem vás záměrně. Jsem obeznámen s postavením právního poradce. Na čem mi záleží, je postavení moje. Abych mohl pro pana Whippla pracovat úspěšně, musím vyjít z předpokladu, který jistě odmítnete. S vědomím, že se nevyhnutelně střetneme, považoval jsem za vhodné ukázat váni hned na začátku, že jsem svévolný a opovážlivý. Když k tomu střetnutí musí dojít, je nejlepší ho odbýt co nejdřív a přesvědčit se, co se stane. Můj první předpoklad je, že Susan Brookovou nezabil Dunbar Whipple, ale že ji zavraždil někdo, kdo ve Výboru pro občanská práva pracuje či s ním spolupracuje."
"Pak máte zatraceně pravdu, to já odmítám." Oster se otočil k Whipplovi: "Ten člověk je nemožný. Poslechněte si ho. Nemožný!"
"Jste packal," řekl Wolfe, nikoliv vyzývavě, prostě to jen konstatoval.
Oster na něj vyvalil oči a nebyl schopen slova.
"I když s mým předpokladem nesouhlasíte," pravil Wolfe, "měl byste se jako osoba odpovědná za obhajobu Dunbara Whippla zajímat, jak jsem k tomu předpokladu dospěl. Je to jen dohad, východisko, neboť odněkud musím začít. Nejvýraznější fakt, který o pachateli víme, je okolnost, že o tom bytě věděl, právě tak jako věděl, že v něm slečnu Brookovou patrně najde. Protože její peníze a šperky zůstaly netknuty, nešlo o nějakého příležitostného lupiče, a nadto se pachatel za něj ani nepokusil vydávat, to jest neodnesl šperky ani peníze. Nedomnívám se, že o tom bytu vědělo hodně lidí, podle náznaků v novinách bylo těch lidí jenom několik. Abychom je našli, je třeba začít na nejpravděpodobnějším místě. Mám jednu otázku. Dunbar Whipple je váš klient. Kdybyste ho mohl zprostit obvinění jedině tak, že byste odhalil skutečného pachatele, a kdyby tím pachatelem byl někdo ve spojení s organizací, jejímž jste právním poradcem, a kdyby bylo ve vaší moci odhalit toho člověka, uděláte to?"
Je přirozené, že musel souhlasit. Dodal: "Jsou v tom však tři kdyby."

"To první kdyby nepočítejte, i když jsem se o něm zmínil. No tak, pane Ostere, hleďme na to realisticky. Včera touto dobou seděl policejní inspektor v témže křesle a měli jsme delší rozhovor. Jsem přesvědčen, že se váš klient nalézá ve vážném nebezpečí, když nenajdeme skutečného pachatele. Nemyslíte?"
"Byl to Cramer?"
"Ano."
"Ten zatracený tlučhuba."
"Ne tak zcela doslovně." Wolfe se nedal odvést od věci. "Nenaléhám, abyste mi odpověděl, pověst, kterou jste získal svým důvtipem, je dostatečnou odpovědí. Nejdřív ocet, potom med. Dunbar Whipple do toho bytu |vešel krátce po deváté hodině a neodešel odtamtud, dokud se asi o čtyřicet minut později nedostavila policie; tak to sám říká. Dokázat, že Susan Brooková zemřela před jeho příchodem, lze jedině tak, když najdeme osobu, která ji zavraždila. Nuže, hledejme ji tedy.
VPOP není ovšem jediné místo, kde ji můžeme hledat.
Vaše zpráva, Archie?"
Vytáhl jsem ji ze zásuvky. Zeptal se: "Máte jednu okopii navíc?"
Přikývl jsem. "Udělal jsem tři průklepy." "Dejte ji panu Osterovi. To, pane, je zevrubná zpráva o přešetření minulosti Susan Brookové, provedeném na žádost pana Whippla, a nechybí v ní nic, co by případně zmohlo být důležité. Dosud jsem ji zevrubně neprostudoval,-učiním to však. Navrhuji, abyste totéž učinil vy. jfSebemenší náznak, který ve zprávě najdete, je zapotřebí |vzít v úvahu."
Zarazil se uprostřed věty. Pleskl dlaní do psací podložky. "Hrome, to jsem ale ťulpas. Nezeptal jsem se vás, zdali jste si už připravil nějakou pohotovou a účinnou |obhajobu?"
Oster převracel stránky mé zprávy. Vzhlédl: "Ne... totiž... zatím nemám připraveno nic."
"Máte nějakou povědomost či podezření, třeba sebenepatrnější, o vrahově totožnosti?"
"A vy, pane Whipple?"
"Ne," pravil Whipple. "Ani to nejmenší. Mám však otázku. Není to pouhá zvědavost; chce to vědět můj syn i řekl jsem mu, že se vás na to zeptám. Advokát obhajuje klienta, i když si o něm myslí, že je vinen, vy to však neděláte. Jistě si myslíte, jste přesvědčen, že můj syn je nevinen. Rád by věděl, proč si to myslíte."
"Záleží na tom?"
"Jemu ano."
"Povězte mu, že to činím, protože je černoch a Susan Brooková byla běloška. To by mu mělo postačit. Abych ho uklidnil: dělám to dílem proto, že mu k činu chybí motiv, převážně ale kvůli tomu, co říkal a jak se choval tomto pokoji, když tu byl v úterý odpoledne. Buď sehrál geniální divadlo, nebo je nevinen; a já nemyslím, že je geniální herec. Myslím si o něm, že je nezralý holobrádek. To mu laskavě vyřiďte." Wolfe se obrátil k Osterovi: "Pokusil jsem se dnes ráno nalíčit vnadidlo. četl jste dnešní Gazette?"
"Ne."
"Wolfe vzal se stolu noviny a podal mu je: "Tady jsou. Ta stránka je navrch. Třetí sloupec, ten titulek s mým jménem."
Oster si noviny vzal a při čtení si dával na čas. Pak je podal Whipplovi. "Sakra, vy jste ale víc než svévolný," řekl Wolfovi. "Zatraceně dobře víte, že jste se o tom měl napřed se mnou poradit. Vnadidlo? Kde však je udička?"
Wolfe přikývl: "Prostě vám jen ukazuju, že předpoklad, který jste zamítl, není jediný možný. Pokud jde o vnadidlo a udičku, myslel jsem, že stojí za pokus. Je jakási malá naděje, že nějakou osobu, která se cítí spokojená a v bezpečí, protože se policie zaměřila na Dunbara Whippla, znepokojí zpráva, že jsem se do toho vmísil já a že hodlám něco udělat. Ovšem, je to výstřel naslepo."
"To jistě je. Vy dovedete být ale domýšlivý! Pochopte jedno, Wolfe: jste pod mým vedením. Jsem rád, že jsem dostal tuto zprávu; to je výborné. Ale všechno, co podniknete, se musí dít s mým předchozím souhlasem. Rozumíte?"
Wolfe zavrtěl hlavou: "Tímto způsobem já nepracuji, ale zatím to nechme být. K tomu, co zamýšlím udělat nejdřív, nepotřebuji pouze váš souhlas, ale i vaši pomoc. Zítra večer v devět hodin bych se zde rád setkal s celým personálem kanceláře Výboru pro občanská práva. Včetně ředitele, pana Henchyho."
Oster se zeširoka usmál. "Podívejte se, Wolfe. Začal jste tím, že jste se pokusil mě zesměšnit, a to se vám povedlo. Jednou to stačí. Naložte si hlavu do octa."
"Teď ne, používám ji. Jestli nesouhlasíte a nechcete mi poskytnout pomoc, pozvu si ty lidi sám. Musím s nimi mluvit."
"Když se o to pokusíte, jsme spolu hotovi." Oster se zvedl. "Jsme vlastně spolu hotovi už teď. Skoncovali jsme."
Otočil se k Whipplovi: "Pojďte, Paule. Je nemožný. Pojďte."
"Nejdu," pravil Whipple.
"Co tím myslíte? Slyšel jste ho. Je nemožný. "
"Ale on..." Whipple větu nedopověděl. "Měl byste to uvážit, Harolde. Není snad rozumné, že ty lidi chce vidět a klást jim otázky? Není snad -"
"Já jsem s nimi mluvil a vyslechl jsem je. Já je znám. Pojďte. Když potřebujeme detektiva, najdou se jiní!"
"Ale ne takoví jako on," řekl Whipple. "Ne, Harolde. Chováte se ukvapeně. Když ty lidi nechcete požádat, aby přišli, dobrá, udělám to sám. Jsem přesvědčen, že Tom Henchy to přijme jako rozumný požadavek. On-"
"Jestliže tohle uděláte, Pavle, pak si sežeňte jiného obhájce, vy a Dunbar. Já vás varuji a myslím to vážně!"
"Chováte se ukvapeně, Harolde."
"Vím, co dělám."
"O tom nepochybuji." Whipple zaklonil hlavu. Seděl obrácen ke mně profilem, a poprvé jsem ho zas viděl jako domýšlivého mladíka z koleje v lázních Kanawha před dávnými lety. "Vím o vás, že jste dobrý advokát, Harolde, nevím ale, jestli jste natolik dobrý, abyste vytáhl Dunbara z těchhle nesnází. Upřímně vám říkám, že o tom pochybuju. Jestli to

vůbec někdo dokáže, pak je to Nero Wolfe. A bude-li se rozhodovat mezi vámi a Nero Wolfem, zajdu ráno za Dunbarem, řeknu mu, fo si myslím, a on se mnou bude souhlasit. Jsem o tom přesvědčen." Obrátil oči k Wolfovi: "Pane Wolfe, nejde pouze o dojem, jakým jste na mě zapůsobil před lety, když jsem byl ještě nezkušený chlapec. Sledoval jsem vaši kariéru. Pokud jde o mě, jste pověřen tím případem vy." Obrátil se k Osterovi: "Neodcházejte, Harolde. Posaďte se."
Oster si hryzl ret: "To je směšné," řekl. "Jsem právní zástupce, vážený člen advokátní komory. A on je - čmuchal."
"Pane Ostere," řekl Wolfe.
"Co?"
"Navrhuji, abychom zapomněli na výlev pana Whippla. Formulujme to tak, že právní obhajoba Dunbara Whippla je svěřena vám a pátrání po důkazech na podporu obhajoby je svěřeno mně. Věděl jsem, že se střetneme, a to se stalo. Nikdo přitom nedošel úhony. Prokažte mi laskavost a zase se posaďte. Přirozeně jsem očekával a nadále očekávám, že se účastníte zítřejší večerní porady. Když si budete přát vznést námitky proti tomu, co řeknu nebo udělám, nikdo vám v tom bránit nebude. Mluvit dovedete. Nedivím se, že jste se mě pokusil vystrnadit. Se mnou je spolupráce obtížná, ne však nemožná. Když si o tom chcete pohovořit s panem Whipplem, můžete tak učinit později." Podíval se na hodiny. "Nepochybně mi můžete dát nějaké informace a návrhy a za necelou půlhodinu je čas k večeři. Když vy a pan Whipple s námi povečeříte, můžeme o tom po jídle pohovořit. Divoká kachna s omáčkou á la Vatel: vinný ocet, žloutek, rajský protlak, máslo, smetana, sůl, mletý pepř, šalotka, estragon, ker blik a celý pepř. Nesnášíte něco z toho?"
Oster řekl ne. "A vy, pane Whipple?" Whipple řekl ne. "Řekněte to Fritzovi, Archie."
Zvedl jsem se a šel do kuchyně. Bylo dobře, že žádný z nich nic nenamítal, protože Fritz byl hezky daleko s přípravou omáčky a Wolfe to jistě dobře věděl. Fritze moje zpráva příliš nepotěšila. Ne, že by neměl rád hosty u stolu, ale tvrdil, že nebude dost kachny. Řekl jsem mu, že Wolfovi to jen prospěje, když se jednou pro změnu uskrovní, vrátil jsem se do kanceláře a shledal jsem, že Oster sedí v červené klubovce, zřejmě zas smířlivě naladěn, a že Wolfe drží v ruce pero a na arch papíru si dělá poznámky. Přerušil jsem je, abych se zeptal, co si kdo přeje pít, přijal jsem objednávku na jedno martini, a jednu vodku s ledem a šel jsem do kuchyně, abych nápoje připravil.
U tohoto stolu večeřívají pouze dva druhy hostů: a) muži, k nimž Wolfe chová osobní vztahy - těch je celkem osm a z nich pouze dva bydlí v New Yorku či v jeho blízkém okolí - a za b) lidé, kteří jsou tak či onak spojeni s případem. U obou druhů stolovníků Wolfe zavádí hovor u stolu na věci, které by je podlejeho názoru mohly zajímat. Wolfe jednou poznamenal, že host je klenot na podušce pohostinnosti - snad je to rčení trochu nadsazené, ale je hezké. Když Fritz donesl ústřice, byl jsem zvědav, jaký předmět hovoru si tentokrát vyvolí. Byl to William Shakespeare. Když ocenili ústřice v bílém víně zahuštěném moukou a smetanou, zeptal se jich Wolfe, zdali četli Rowseovu knihu. Neznali. Ale Shakespeare je zajímá? Ano, ovšem. Málo právníků či profesorů by se odvážilo odpovědět záporně. Znají přirozeně Othella? Ten kus znali. Jedním okem jsem zamrkal na Wolfa. Rozhodně nebylo taktní, aby přítomnosti těchto dvou hostů zatahoval do rozhovoru Othella.
Wolfe spolkl poslední sousto ústřice: "Napadá mě jeden zajímavý bod," řekl. "Jedna otázka. Kdyby ta zrada podávala nepopiratelná fakta, mohl by být ve státě New York dnes Jago obviněn a stíhán jako spoluviník při vraždě?"
Musím uznat, že to hezky narafičil. Othello se nesporně dotýkal otázky pro ně zajímavé a Wolfe ji otevřel tím, jaK podtrhl Jagovu roli a její právní stránku. Diskutovali o tom ze všech konců. Zatím snědli kachnu i s přílohami, když Fritz přinesl fíkový nákyp, zdálo se mi, že je
Jago vyřízen.
Jsme-li u stolu, chodí k domovním dveřím Fritz, tak když jsem se pouštěl do nákypu a ozval se zvonek, nehýbal jsem se z místa. Byl to asi Cramer. Když si přečetl mou zprávu, přišel patrně ještě s nějakými dotazy, a to jsem vítal, protože to bylo lepší než se dát pozvat do kanceláře státního návladního. Ale nebyl to ramer. Z haly bylo slyšet Fritzův hlas a nějaký cizí hlas a ještě jeden, nezřetelný. Pak hlasy umlkly. Nemělo smysl se pokoušet, abych zaslechl klapnutí dveří; Fritz otvírá dveře tiše a kromě toho hovořil Oster. Fritz vešel do dveří, překročil práh a řekl Wolfovi: "Dva muži a Žena, pane." Dřív by řekl dva džentlmeni a dáma, Wolfe ho tomu odnaučil. "Pan Kenneth Brooke , a pan Peter Vaughn. Jsou v předním pokoji. Říkal jsem jim, že pokud mi je známo, jste pro večer zadán."
Wolfe na mě pohlédl. Přikývl jsem: "Její bratr." Řekl Fritzovi, aby přinesl sýr a kávu, že si je vezmeme v jídelně místo v kanceláři. Vidličkou nabral kousek nákypu, Oster se otázal: "Susanin bratr?" a já jsem přisvědčil, pakk se zeptal Wolfa: "Vy jste ho neočekával?" Wolfe polkl sousto: "Výslovně jeho ne. Ale čekal jsem, že někdo dnes večer nebo zítra přijde. To je ta nastražená udička." V kanceláři by podobnou otázku odbyl, choval se však takto k hostům u stolu. "Potřebuji s vámi a s panem Whipplem ještě asi tak hodinku mluvit,; ale to musí počkat. Snad se ráno může pan Goodwin' zastavit u vás v kanceláři?"
"Ale já bych chtěl být u vašeho rozhovoru s těmito lidmi."
"Nikoli, pane. Nejspíš bychom se před nimi ještě začali hádat. Podám vám zprávu - na důkaz dobré vůle." Fritz přinesl sýr.
Stál jsem ve výklenku na zadním konci haly a díval jsem se otvorem ve zdi. Z výklenku je to pouze díra, čtverhranný otvor, zakrytý posuvnou deskou. V kanceláři zakrývá otvor obraz vodopádu a z výklenku je tento obraz průhledný. Díval jsem se, abych si předem učinil představu o těch dvou mužích a ženě, které Fritz zavedl do kanceláře, jen Whipple a Oster odešli. Wolfe stál vedle mě a už si je prohlédl. V červené klubovce seděl Kenneth Brooke, obrácen tváří k druhým dvěma, a něco jim říkal. Byl zavalitý a silný, ne tak štíhlý jako jeho sestra. V křesle, v němž před večeří seděl Paul Whipple, byla nyní Brookova žena, plnoštíhlá, výrazná blondýna. Myslím výrazná na rozdíl od neurčité, nemastné neslané blondýny. Druhý muž, Peter Vaughn, kterého jsem neznal, se uvelebil v křesle, které přistavil Fritz. Byl to vyčouhlý dlouhán s úzkým kostnatým obličejem. Asi šest či sedm minut jsme tu s Wolfem stáli, dívali se a poslouchali, ale moc jsme se nedověděli. Mluvili o obraze, který visel na stěně za Wolfovým stolem, nikoli o tom vodopádu. Vaughn

soudil, že je to nepodepsaný Van Gogh.
Mýlil se. Ten obraz maloval nějaký Mclntyre, kterého kdysi vytáhl Wolfe ze šlamastiky.
Wolfe zakýval prstem a já jsem panel tiše zasunul. Tázavě se na mě podíval, jestli jsem už někdy některého z našich návštěvníků viděl. Zavrtěl jsem hlavou a Wolfe vykročil ke kanceláři. Když vešel, obešel Brooka a zastavil se u svého psacího stolu, zatímco já jsem za zády druhých dvou přešel k svému stolu. Než se Wolfe posadil, řekl: "Lituji, že jste museli čekat. Přijímám obvykle návštěvníky, jenom když se předem ohlásí, někdy však Učiním výjimku. Vy jste bratr Susan Brookové?"
Brooke přikývl: "Ano. Moje žena. Pan Vaughn, Peter
Vaughn. Přišli jsme - ehm - bez dlouhého rozmýšlení. Vážíme si -"
"To ten článek v Gazette," řekla paní Brooková. Mluvila rovněž výrazně. "Myslíme, že máte pravdu. My víme, že máte pravdu."
"To mě skutečně těší." Wolfe mávl rukou ke mně. "Pan Goodwin, můj osobní tajemník. Oba nás těší vaše důvěra. Mysleli jsme si, že nám snad řeknete, že jsme se zmýlili. Jak víte, že máme pravdu?"
Všichni promluvili najednou nebo se aspoň o to pokoušeli. Paní Brooková vyhrála: "Povězte nám vy," řekla, "jak to víte. Pak to povíme my vám." Líbezně se na něj dívala. "Říká se, že dámy mají přednost, my ale můžeme také udělat výjimku. Tentokrát mají přednost páni."
Wolfe stiskl rty. Myslel jsem, že jí užuž odsekne, ale udržel se. Choval se takřka zdvořile: "Ale, madame," pravil, "vžijte se do mého postavení. Jednám v zastoupení člověka, který snad bude postaven před soud pro vraždu. Snad bude nucen vystoupit s obhajobou před soudcem a porotou. Kdybych jednotlivé body té obhajoby nyní prozradil vám či komukoli jinému, znamenalo by to, že zrazuji klientovu důvěru."
Podíval jsem se na muže sedícího vedle ní: "Kdo jste a co děláte, pane Vaughne? Patříte k úřadu státního návladního?"
"Ne," řekl Vaughn, "nic takového. Jsem prostě jenom - přítel. Prodávám automobily - Heron." Z kapsy vytáhl pouzdro s navštívenkami, vstal a podal jednu Wolfovi.
Dal jsem si nedostatečnou. Nejenže jsem už o něm slyšel, ale také jsem se s ním setkal. Jeho otec byl Sam Vaughn, majitel a vedoucí společnosti Heron Manhattan, Inc., kam jsem chodil nejméně jednou za rok, abych Wolfův sedan vyměnil za nový.
Wolfe otočil hlavu: "A vy, pane Brooku?"
"Záleží na tom? Jsem Susanin bratr. Povoláním jsem inženýr. Slaboproudá elektrotechnika. Ujišťuji vás, že nechceme, abyste kohokoli zrazoval - spíše naopak."
"Chceme vědět," řekla jeho žena, "znáte-li pravdu, pravdu o Susan."
Wolfe zamručel: "Já bych ji také rád znal. Rozhodně ji neznám celou. Snad mi můžete pomoci. S kterou částí pravdy mě chcete seznámit?"
"O tom, jaká byla," řekla paní Brooková.
"Jakou měla pověst a vlastnosti," řekl Brooke.
"A osobní rysy," řekl Vaughn. "Nemohla přece být... s černochem... v tom bytě. Měl jsem si ji brát."
"Skutečně? Byla s vámi zasnoubena?"
"Nu... tak se to dohodlo. Trvalo to už skoro dva roky. čekal jsem pouze, až ji omrzí ta potrhlost."
"Potrhlost?"
"Nu - ty vrtochy. Ta dobročinnost."
"To nebyla pouze dobročinnost," pronesla paní Brooková. "Lichotím si, že také občas vykonám nějaký dobrý skutek. Ale Susan tomu věnovala všechny své síly. Nestačilo jí shánět pro ně peníze - ba ani pro ně pracovat jí nestačilo. Musela si pořídit ten byt rovnou uprostřed harlemských brlohů a dokonce tam někdy jedla a přespávala."
Wolfe se zeptal: "Byla jste někdy tam - v tom bytě?"
"Ano. Šla jsem tam s matkou slečny Brookové. Naléhala, že se tam musí podívat. Bylo to hrozné - to okolí, ta špína a zápach a ti děsní lidé. Nechtějí, aby se jim říkalo negři, ale nic jiného opravdu nejsou. Ale jen pouhé pomyšlení, že by Susan mohla být... s jedním takovým... že by mohla mít takového chlapa u sebe v bytě - to je zcela absurdní. Susan byla dáma. Byla potrhlá, to přiznám, ale byla dáma. Takže máte úplně pravdu, když říkáte, že Dunbar Whipple ji nezavraždil. Zavraždil ji některý z těch černých lumpů. Bůhví, že jich tam je fůra!"
Wolfe přikývl: "Zní to dost logicky. Pokud mi je známo, policie tuto možnost uvážila a zavrhla ji, protože cenné předměty zůstaly ležet nedotčeny a slečna Brooková nebyla znásilněna."
"To nic nedokazuje. Pachatel byl vyrušen, vyplašil ho hluk či co. Snad ji neměl v úmyslu zabít a vyděsilo ho, co spáchal."
"To je možné. Jako domněnku to lze zajisté připustit. Je však zapotřebí něčeho hmatatelnějšího než pouhé domněnky k tomu, aby byl zbaven pan Whipple obvinění; on v tom bytě byl a nalézal se v něm už přes půl hodiny, když přišla policie. Vaše teorie je bezcenná, dokud toho lumpa nenajdou a neusvědčí. Nevím, jestli jsem pochopil, jak to myslíte. Jestli pomyšlení, že slečna Brooková ,mohla mít takového chlapa u sebe v bytě, je podle vás absurdní, jak vysvětlíte, že v tom bytě našli pana Whippla?"
"Přišel za ní, aby se jí na něco zeptal nebo jí řekl o její práci. On bydlí odtamtud pouze pár bloků."
"Pokud jsem informován, chodíval tam často a policii řekl, že se on a slečna Brooková měli v úmyslu vzít."
"Lže," řekl Vaughn.
"To je úplně absurdní," řekla paní Brooková.
"Já zas nechápu, jak to myslíte vy," řekl Brooke. "Podle toho článku v novinách máte vážné důvody, abyste věřil, že je Dunbar Whipple nevinen, vy ale podle toho nemluvíte. Říkáte, že ta teorie o pobudovi nemá cenu. Povíte nám, proč se domníváte, že Whipple je nevinen?"

"Nikoli, pane. Proč si to myslíte vy? Jestli si to myslíte."
"Mám jisté pochyby."
"Vaše paní řekla, že víte, že mám pravdu."
"Měla říct, že doufáme, zeji máte." Brooke poposedl na kraj křesla, jak se nakláněl dopředu. "Když mi ukázala ten článek v novinách, řekl jsem ,Bohudík. Má sestra je mrtva, nic se nedá dělat, ale to, co se o ní psalo a říkalo, její matku usmrtí. Černoch v jejím bytě - to zní ohavně. Jestli ji nezabil a vy to prokážete, pak to bude vypadat jinak. Třeba k ní zaskočil, aby s ní promluvil o její práci, a našel ji ležet mrtvou. To bude něco docela jiného. Mohlo by to mamince zachránit život. Doufám, že mě chápete. Připouštím, že není vyloučeno, že má sestra mohla mít v úmyslu provdat se za barevného -"
"Kennethe! Zbláznil ses?"
"Dolly, teď mluvím já." Hleděl dál na Wolfa. "Moc by se mi to nelíbilo - a komu taky? - připouštím však, že to možné je. Nebyli však spolu oddáni, že ne?"
"Ne, nebyli."
"Pak tedy, jestli ji zabil on, byl to hnusný čin. Odporný a hnusný. Ale když prokážete, že ji nezabil, bude to vypadat jinak. Já se opakuji, vy ale chápete, co se snažím říct. Jde tedy o tu vraždu. Jestliže ji spáchal někdo jiný, pak se na Dunbara Whippla zapomene. Ba i má matka na něj zapomene - totiž myslím ne docela, ale bude se na to dívat jinak. Proto chceme - chci vědět, proč říkáte, že je Whipple nevinen."
Jeho žena se mu snažila vpadnout do řeči. Vyhrkla na něho: "Ty ses zbláznil, Kennethe! Susan by se za černocha neprovdala!"
"Ach, nech toho, Dolly," odpověděl. "Víš, že jsi říkala před měsícem -"
"To jsem vedla jen takové řeči!"
"Dobře, ale řeklas to." Obrátil se k Wolfovi: "Chci to tedy vědět. Chci to nejen vědět, ale také chci pomoci. Vím, že dostáváte vysoké honoráře, a pochybuji, že Whipple či jeho otec jsou nějak zvlášť movití. Jestli mi povíte, jak to vypadá, chci pomoci."
"Já také," pravil Vaughn. "Nemyslím, že by Susan -. Ale na tom nezáleží. Bože, když si pomyslím -" Nedokončil větu.
Wolfe zavrtěl hlavou. "Snad mi můžete poskytnout pomoc, ne však finanční. Stojíme na mrtvém bodě. Nepovím vám, co mě vedlo k závěru, že je pan Whipple nevinen, ale vrahova totožnost mi zůstává nadále neznámá. Vy byste mi ji mohli pomoci odhalit - vy všichni jste mrtvou důvěrně znali. Jestliže ji nezavraždil pan Whipple, ani nějaký pobuda, kdo to byl? Komu prospěla její smrt? Po stránce duševní či tělesné či finanční? Vždy je třeba hledat odpověď na tuto otázku. Jen nevrťte hlavami - přemýšlejte o tom. Komu ulehčila život svým odchodem?"
"Nikomu," řekl Brooke.
"No tak! Někdo ji zavraždil. Ten člověk o tom bytě věděl. Když mi ho chcete pomoci najít, pátrejte ve své paměti. Já si nemám nač vzpomínat - začínám s prázdnem a hned teď začnu. Pane Brooke, kde jste byl toho večera mezi osmou a devátou hodinou?"
Brooke se na Wolfa užasle podíval.
"Myslím to zcela vážně," řekl Wolfe. "Vražda sestry není nic neznámého. Kde jste byl?"
"Dobrý bože," řekl Brooke a nepřestal se užasle dívat.
"Je to pro vás otřes. Kdybyste tím vrahem byl, také |by to vámi otřáslo. Kde jste byl?"
"V laboratoři."
"Od osmi do devíti?"
"Od sedmi až skoro do půlnoci. Byl jsem tam, když fmižena telefonovala, co se Susan stalo."
"Byl jste tam sám?"
"Ne. Byli tam ještě další tři lidé."
"Pak se tenhle otřes snese." Wolfe otočil hlavu napravo: "A vy, pane Vaughne?"
Vaughn vzdorovitě vysunul kostnatou bradu. "Protiví se mi to," řekl.
"Přirozeně. Každému se to protiví. Kde jste byl?"
"V klubu Harvard. Povečeřel jsem a potom jsem se díval na bridž."
"Od osmi do devíti?"
"Ano. Také předtím a potom."
"Vaše pohoršení je tudíž rovněž snesitelné. A vy paní Brooková?"
"Mně se tohle také protiví." Zrudla ve tváři. "Je to směšné."
"Ne však nemístné, jestli mi chcete pomoci. Kde jste byla?"
"Doma. Celý večer."
"Sama?"
"Ne. Se synem."
"Jak je váš syn starý?"
"Osm."
"Byl ještě někdo přítomen? Služebná?"
"Ne. Služka měla volno." Prudce se zvedla. Kabelka jí upadla na podlahu a Vaughn se pro ni shýbl. "Je to urážlivé jednání," řekla. "Překvapuje mě, že to dovolíš, Kennethe. Jestli nám nechce nic říct, pak lituji, že jsem navrhla, abychom sem šli. Odvez mě domů." Pohnula se ke dveřím.
Brooke zabloudil pohledem k Wolfovi, ke mně a pak k Vaughnovi. Zřejmě čekal, že někdo z nás se ozve, ale mlčeli jsme.
Jeho žena byla už u dveří. Zvedl se a řekl Wolfovi: "V telefonním seznamu najdete mou laboratoř i byt. Když jsem vám říkal, že vám chci pomoct, myslel jsem to doopravdy. Pojď, Petře."
Vaughn přemýšlel, nemá-li něco poznamenat, ale nakonec si to přece jen rozmyslel. Díky tomu, že otálel, jsem do haly

dorazil před nimi. Paní Brooková stála u věšáku a brala si plášť. Přistoupil jsem, abych jí pomohl. Ignorovala mě, mrazivě se na mě podívala, počkala, až přišli oba muži, a řekla: "Podrž mi plášť, Kennethe." Otevřel jsem prudce dveře dokořán, aby ji ovanul studený vzduch dříve, než si obleče plášť. Když vyšli a já zavíral dveře, rozhodl jsem se, že si co nejdřív promluvím s tím jejím osmiletým synem a že se ho zeptám, v kolik hodin šel spát v pondělí 2. března. Když se žena zachová zpupně, nemůže počítat s mou blahovůlí.
Vrátil jsem se do kanceláře a řekl Wolfovi: "Tak tedy Dolly Brooková zabila Susan, protože si chtěla vzít - cituji, negra', konec citátu."
Zakabonil se: "Řekl jsem vám, abyste toho slova nepoužíval v mé přítomnosti."
"Pouze jsem opakoval slovo, kterého použila. Není to-"
"Mlčte. Myslím slova ‚citovat a to vy víte."
Důkladně jsem se protáhl a zívl si. "Moc sedím a málo chodím na procházku. Šest hodin u psacího stroje. Paní Brooková mě při odchodu záměrně urazila. Přišli z jejího podnětu. Chtěla se dovědět, kolik toho víte. Před měsícem říkala manželovi, že ví nebo tuší, že Susan má v úmyslu si vzít, cituji, ‚negra', konec citátu. Věděla, kde ten byt je, protože ho navštívila. Musela zabít Susan; zabít Dunbara by nepomohlo, protože Susan by prostě sbalila jiného černocha - tak aspoň na to pohlížela. Její alibi nemá valnou cenu. Nikdo vám nemůže vyčítat, když máte před sebou tak důležitou věc, jako je vražda, necháte-li chlapce samotného doma nebo mu dokonce přimícháte do mléka drobet uspávacího prášku. Třeba dítě hlídala babička Brooková, ať už byla do všeho zasvěcená nebo ne. Vražda dcery se dá stejně málo vyloučit jako vražda sestry. Co jsem vynechal?"
"Tři drobnosti. Prohlásila, že Susan Brooková byla dáma. Za dámu ji však nepovažovala ani nepovažuje. Ví, že pan Whipple bydlí nedaleko toho bytu. Když vstávala, upustila kabelku. Kde bydlí?"
Přešel jsem k svému psacímu stolu, vzal si manhattanský telefonní seznam a nalistoval příslušnou stránku: "Park Avenue, někde u 67. nebo 68. ulice."
"Jak asi jela domů?"
"Patrně taxíkem. Snad jela svým vozem, jestli nějaký má."
"Zavolejte Saula. Ať zjistí, jestli má Brooková vůz, a v kladném případě, jestli ho použila onoho večera. Připravte si zápisník."
Měl jsem námitky. Saul Panzer stál deset dolarů za hodinu kromě výloh a tohle šlo z našeho účtu. Zdvořile jsem se zeptal: "Já jsem snad mrzák?"
"Vy máte jinou pochůzku - pana Ostera a pana Whippla. Váš zápisník. Do zítřejších novin, stačí jedny, Gazette. Odstavec, řekněme na dva palce. Titulek: , Taxikář' tučně, velikost 14 cicer, další text velikost 11 cicer: který vezl hezkou, dobře oblečenou, asi třicetiletou ženu, čárka, jež nastoupila někde kolem Šedesáté ulice a jela do 128. ulice v pondělí 2. března večer. Nechť se spojí s podepsaným, čeká ho peněžitá odměna. Tečka. Uveďte mé jméno, adresu a číslo telefonu. Ať to uveřejňují tři dny za sebou, zítra, v pondělí a v úterý. Chcete k tomu něco poznamenat?"
"Ano. Východní šedesátá ulice."
"Vepište to."
"Může si toho všimnout také ona. Záleží na tom?"
"Ne. Má-li důvod k obavám, čím víc ji to znepokojí, tím lépe. Váš zápisník. Otázky pro pana Ostera a pana Whippla. Nechceme tady mít celý dav. Jen ty, co -"
"Napřed podám ten inzerát." Zvedl jsem telefon a vytočil číslo.
Byl to ohavný víkend. Všechno se zvrtlo. Nic nešlo vysloveně špatně, ale to můžete říct teprve, když si večer lehnete a ráno už nevstanete.
Ta sobotní ranní schůzka s Osterem a Whipplem se nekonala, protože Ostera odvolali k jednání na ministerstvu spravedlnosti ve Washingtonu. Měl se vrátit v neděli večer. Saul Panzer je nejlepší detektiv na volné noze, kterého jsem kdy poznal, ale i on zůstal trčet, když se dozvěděl, že ten člověk, co měl v pondělí večer službu v garáži, kde manželé Brookovi měli oba své herony, si vyjel někam na víkend a nikdo nevěděl kam. V sobotu ve čtyři hodiny odpoledne mě pozvali do kanceláře státního návladního, aby se mnou probrali některé vybrané body zprávy, kterou jsem předal Cramerovi. Náměstek státního návladního jménem Mandel, který by mě viděl nejraději za mřížemi, mě zdržel tak dlouho, že jsem na schůzku s přáteli v taneční kavárně Flamingo přišel o dvě hodiny později. Lon Cohen telefonoval jednou v sobotu a dvakrát v neděli. Nějaký mazaný novinář, snad dokonce Lon sám, viděl náš inzerát, vzpomněl si, že ženatý bratr Susan Brookové bydlí někde na Východní šedesáté ulici, a přirozeně, že ta 128. ulice byla jasná, a Lon chtěl vědět, co se peče. Vymluvil jsem se v sobotu, v neděli ale volal dvakrát, jestli se ten taxikář neukázal. Neobjevil se. Ani noha se neukázala.
Prostě ohavný víkend.
V pondělí časně ráno jsem konečně zastihl Ostera r kancelářích VPOP, které zabíraly celé patro budovy 39. ulici kousek od Lexington Avenue. Nevypadaly okázale, ale ani ošuntěle. Trochu mě překvapilo, když jsem viděl, že telefonistka v domácí ústředně, zaměstnaná zároveň jako informátorka, je běloška, ba má snad ještě trochu světlejší odstín pleti než já. Byla to žena v středních letech, s prošedivělými vlasy, s jeden a půl bradou a dlouhým tenkým nosem, který s její tváří neladil. Později jsem se dověděl, že mezi třiceti čtyřmi zaměstnanci je pět bělochů a čtyři z nich jsou dobrovolní pracovníci či ‚dobrodějky', jak by řekla Dolly Brooková. Osterova kancelář byla malá, měla jen jedno okno, ale po několika slovech mě Oster zavedl přes halu do rohové kanceláře ředitele Thomase Henchyho, a to už byl hezký sál s několika tucty fotografií visícími na stěnách všude tam, kde mezi skříněmi a policemi zůstalo místo. Několikrát jsem viděl Henchyho v televizi - a vy patrně také - široká ramena, trochu masité, ne však ochablé tváře, krátká šíje. Jeho pleť měla barvu silné kávy, do které je přimíšena lžička smetany. Henchy se zvedl, aby mi podal ruku, a já jsem si dal pozor, aby mi ruku moc silně nesevřel. Lidé s krátkou šíjí člověku často rozmačkají prsty.

Když jsem o víc než o hodinu později odcházel, večerní program byl domluven a všechno šlo hladce. Vysvětlil jsem jim, že když Wolfe řekl ‚všichni zaměstnanci', nemyslel to tak doslovně. Chtěl jenom mluvit s těmi, kteří se stýkali či přátelili se Susan anebo s Dunbarem či s nimi oběma, a proto nám patrně mohli poskytnout užitečné informace, a že Oster a Henchy ty lidi vyberou v dohodě se mnou. To řešení jim vyhovovalo, a tak jsme přistoupili k poradě. Odcházel jsem s jmenovitým seznamem v kapse, a když jsem se vrátil do kanceláře, naklepal jsem ho na stroji:
Thomas Henchy, kolem padesáti, ředitel. Choval se zdvořile, ale ne srdečně. Ví, že to VPOP značně uškodí, a to mu je proti mysli. Snad se domnívá, že ji zabil Whipple.
Harold C. Oster, právní poradce. Zřejmě Henchymu řekl, že přišel na ten nápad pořádat tu poradu v naší kanceláři, a já mu to nekazil.
Adam Ewing, kolem čtyřicítky, barevný, pověřený propagací, s Whipplem úzce spolupracoval. Viděl jsem ho. Je chytrý a velmi vážný. Myslí, že všechno ví, a snad má pravdu. Velmi vznětlivý. Pleť barvy světlého karamelu.
Cass Faison, 45, barevný, má na starosti získávat peněžité příspěvky. Susan Brooková mu byla podřízena. Setkal jsem se s ním. Tmavší černoch se sotva najde. Ustavičně se zubí. Nepřekvapilo by mě, jestli měl rád Susan a nerad Dunbara. Nechci tím dělat žádné osobní narážky.
Slečna Rae Kallmanová, asi v Susanině věku, běloška. Pomáhala Susan připravovat schůze a večírky. Susan si ji našla a platila ji ze svého, ona však ještě po nějaký čas zůstane ve Výboru. Neviděl jsem ji. Mám dojem, že neschvalovala, že se Susan stýká s Dunbarem. Nešel jsem do detailů, protože to ani nebylo mým úkolem, ale mám ten dojem.
Slečna Beth Tigerová, barevná, 21, stenotypistka. Pouze Henchy má sekretářku, je jich nedostatek, ale Beth psala všechny Dunbarovy dopisy. Podle jedné Henchyho poznámky: mám dojem, že Beth byla ochotna Dunbarovi vyhovět i v jiných věcech. Nesetkal jsem se s ní.
Slečna Maud Jordánová, běloška, 50 nebo víc, přepíná telefony a přijímá návštěvy. Zařazuji ji hlavně proto, že onoho odpoledne přijímala od Susan ten telefonický vzkaz, že se před devátou domů nedostane, a dala ho Dunbarovi na stůl. Dobrovolná pracovnice, hořící nadšením, další dobrodějka, o peníze zřejmě nemá nouzi, protože plat nebere a Henchy se zmínil, že na fond pro děti Medgara Everse darovala 500 dolarů. Viděl jsem ji přijít a odcházet. Stará panna, která se musí chytit nějakého koníčka a zakopla náhodou o občanská práva či třeba bezpráví. To je můj dojem, založený na tom neomylném pochopení, které mám pro ženy pod devadesát let.
Každý z nich o tom bytě věděl, Henchy, Ewing, Faison a Kallmanová znali adresu. Oster říká, že ji neznal. Jordánová znala telefonní číslo, Tigerová - nevím.
Když se Wolfe v šest hodin vrátil ze skleníku, vzal si ten seznam, dvakrát si ho pročetl, dvě minuty na něj zamračeně hleděl, dal ho do zásuvky a vzal si rozečtenou knihu. Nebyl to Rowse o Shakespearovi, ale Farář o, kurový zpěvák od nějakého právníka jménem Kunstler. četl jsem tu knihu a doporučil mu ji. Při večeři jsme o ní hovořili a oba jsme se dohodli, že newyorská policie a kancelář státního zástupce by nikdy nedokázaly nějaký případ tak hrozně zkaňhat.
Večer nezačal nijak zvlášť dobře. Když má přijít čtyři nebo víc lidí po večeři na poradu, připravím v kuchyni pojízdný bar a zavezu ho do kanceláře. A tam také stál u knihovny nalevo od trezoru, když přišel první host. Ale ještě po dvaceti minutách, kdy tu již všichni byli a seděli a Wolfe vstoupil, zůstával bar nedotčený. Bylo to pozoruhodné. V devět hodin večer byste čekali, že aspoň dva nebo tři z těch osmi lidí budou mít žízeň, či aspoň chuť se napít, ale všichni odmítli. Já za to nemohl. Nenabízel jsem ty nápoje pohrdavě jakoby méněcenné rase. Předně proto, že tam byly dvě bělošky, a za druhé, že musím mít pádnější důvod než barvu pleti, abych se považoval vůči někomu za nadřazeného.
Seděli odděleně, nikoli podle barvy, ale zvlášť muži a ženy. Wolfe mi řekl, abych Whippla jakožto klienta posadil do červené kožené klubovky, a protože přišel dřív než Oster, nedošlo ke sporu. V první řadě žlutých křesel seděl Oster nejdále ode mne, pak Henchy, Ewing - propagace - a Faison, finance. V druhé řadě seděla Rae Kallmanová, Maud Jordánová a Beth Tigerová. Slečnu Kallmanovou a slečnu Tigerovou jsem viděl poprvé. Kallmanová měla plné, poněkud přemalované rty a za několik let bude boubelatá, teď však měla pěknou, na patřičných místech zaoblenou linii. Tigerová patřila k typu žen, které nelze náležitě popsat výčtem jednotlivých detailů. Zmíním se pouze, že pleť měla zabarvenou do zlatova jako ta stará váza z ryzího zlata, co stála u Wolfa v ložnici a kterou nesměl Fritz čistit; že kdyby hrála Kleopatru ona místo té - jak se honem jmenuje - šel bych se na ten film podívat, a že mě po celý večer zlobily oči, protože když k nám přijde na návštěvu víc lidí, mám za úkol sledovat jejich chování a výraz tváře. Bylo to obtížné proto, že slečna Tigerová sice seděla blízko mne, ale těsně vpravo vzadu za mnou. Moje chyba.
Bylo deset minut po deváté, když jsem domácím telefonem oznámil Wolfovi do kuchyně, že všichni pozvaní jsou už zde. Za minutu vstoupil, obešel Whippla, dokráčel k svému psacímu stolu a zůstal stát, zatímco jsem přítomné představoval. Každého pozdravil tím svým obvyklým, půl centimetru hlubokým úklonem, pak se obrátil ke mně a zeptal se: "Občerstvení, Archie?"
"Nabídl jsem," řekl jsem, "a byl jsem odmítnut."
"Tak. Mně pivo, prosím." Když jsem se zvedl, obrátil se k svému klientovi: "Pane Whipple, toho večera v pavilónu Upshur jste pil zázvorové pivo."
Whipplovi se rozšířily oči: "I tohle si pamatujete?!"
"Zajisté. Ale minule jste si dal martini. Vezmete si dnes zázvorové pivo ? Já si dávám pivo a zvu vás, abyste se připojil ke mně - podle své chuti."
"Dobrá, přijímám. Whisky se sodou."
"Vy, pane Henchy?"
Ředitel namítl: "Tím se zdržujeme."
"Ale, pane, copak je čas opravdu tak drahocenný? Můj není. Jestli váš ano, tím spíš je člověk v pokušení, aby ho trochu ukradl."
V Henchyho očích se zrcadlilo veselí, ale neusmál se. "To je důvod," připustil. "Bourbon s ledem."

Když se šéf poddal, následovali ostatní jeho příkladu. Rae Kallmanová se nabídla, že mi pomůže, a tím se ušetřil čas. Pouze Maud Jordánová vytrvala až do konce, a teprve když byli obslouženi ostatní, připojila se k nim a požádala o sklenici vody. Já si dal džin a minerálku, protože to si objednala také slečna Tigerová. Věřím v solidaritu.
Wolfe postavil poloprázdnou sklenici a rozhlédl se nalevo a pak napravo: "Všichni víte, jak se domnívám, že vycházím z předpokladu, že Dunbar Whipple není zapleten do vraždy Susan Brookové. Je to mimo diskusi, pokud někdo z vás nebude něco namítat. Je někdo proti?"
Někteří zavrtěli hlavou, jiní zas odpověděli záporně.
"Aby to bylo naprosto jasné. Všichni, kdo v tomto bodě se mnou souhlasí, nechť laskavě zvednou ruku."
Když slečna Tigerová zvedala ruku, otočila hlavu doprava. Ověřovala si to. Dva z přítomných, Cass Faison a Rae Kallmanová, se trochu opozdili. Henchy jenom pozvedl předloktí do pětačtyřicetistupňového úhlu. "My ale nejsme porota a vy také nejste soudce," řekl Adam Ewing.
"Mým úmyslem, pane Ewingu, je, aby toto jednání nikdy nepřišlo před soudce a porotu." Wolfe se rozhlédl po shromážděných: "Přirozeně každého z vás, kromě pana Ostera, vyslýchala policie. Máme společný cíl, očistit pana Whippla z obvinění. Debata by byla vhodnější, ale abychom se vyhnuli zmatku, budu se každého z vás ptát zvlášť. Dávejte pozor, prosím. Jestli někdo z vás uslyší výpověď, s kterou nesouhlasí nebo o jejíž správnosti pochybuje, ať se okamžitě ozve. Zasahujte do toho. Nepřecházejte to mlčením. Souhlasíte?"
Nikdo nic nenamítal.
"Nuže dobrá. Pan Goodwin mi sdělil, že jste vy všichni o tom bytě věděli. Já soudím, že jste také všichni adresu toho bytu znali - kromě pana Ostera. Máte nějaké připomínky?"
"Já to věděla." Beth Tigerová.
"Já to nevěděla." Maud Jordánová. "Znala jsem telefonní číslo a věděla jsem, že byt je někde v Harlemu, ale adresu jsem neznala."
"Přesto však předpokládám, že jste tu adresu znát mohla. Vy, slečno Jordánová, jste si mohla podle telefonního čísla adresu snadno zjistit. Vlastně z toho nevyjímám ani vás, pane Ostere. Třebaže zní velmi nepravděpodobně, že by někdo z vás do toho bytu šel, aby zabil Susan Brookovou, tato možnost není vyloučena. Přirozeně na ni myslím až v poslední řadě. Na policii se vás vyptávali, kde všude jste byli toho večera. Na to se vás ptát nebudu. Kdyby později něco směrovalo k některému z vás, pak uvidíme. Alibi bývá zřídkakdy neotřesitelné. Co já-"
"Okamžik," přerušil ho Henchy. "Ptal jste se, zda souhlasíme s názorem, že ji Whipple nezabil, a já zvedl ruku. Když se zeptáte, jestli si myslíme, že ji nezabil nikdo z přítomných, zdvihnu ji opět." Prudce se naklonil kupředu a pěstí udeřil do kolena. "Chcete Whippla zbavit obvinění, dobrá, doufám, že se vám to podaří, ale ne tak, že to svedete na někoho z nás!"
"Nehodlám to na nikoho svést, pane Henchy. Hodlám najít člověka, který ten čin před týdnem spáchal." Wolfe se podíval na hodiny: "Je to téměř přesně týden. Začnu u vás, slečno Jordánová."
"U mne?" Otevřela ústa dokořán.
"Ano. Velmi závažným bodem je ten telefonický rozhovor slečny Brookové a vzkaz, který krátce před šestou hodinou našel pan Whipple na svém stole. Ten vzkaz jste mu položila na psací stůl vy?"
"Ano. Policii jsem o tom všechno řekla."
"Přirozeně. Hovor slečny Brookové jste přijímala vy?"
"Ano. V ústředně."
"V kolik hodin to bylo?"
"Ve čtvrt na šest. Zapsala jsem to na pět patnáct."
"Co říkala?"
"Chtěla mluvit s panem Whipplem a já jí řekla, že je na poradě, a ona mi pověděla, abych mu vzkázala, že tam nemůže být dřív než v devět hodin či o něco později."
"Můžete míjejí slova přesně opakovat?"
Svraštila čelo, takže její tenký nos vypadal ještě delší: "Snažila jsem se. Na policii. Když jsem se ohlásila ‚Výbor pro občanská práva', řekla: ‚Maud, tady je Susan. Spojte mě, prosím, s panem Whipplem.' Řekla jsem: Je na poradě v kanceláři pana Henchyho s lidmi z Filadelfie a z Chicaga,' a ona řekla: ‚Tak mu prosím vás povězte, že se tam nedostanu dřív než v devět nebo o něco později.' Řekla jsem: ‚Já v půl šesté odcházím. Postačí, když mu ten vzkaz nechám na stole?' a ona řekla: ‚Ano, ovšem,' a zavěsila."
Wolfe pohlédl na mne, viděl, že to zapisuji, a obrátil se opět k ní: "Pokud jde o další bod, je politováníhodné, že jste o tom již vypovídala na policii, ale nic se nedá dělat. Patrně se vám to vtisklo do paměti, ale přece jen se vás na to zeptám. Do jaké míry jste si jista, že s vámi mluvila slečna Brooková?"
Přikývla: "Byla to ona. Chtěli vědět, jestli to můžu odpřisáhnout před soudem, a já jim řekla, že to odpřisáhnout nemůžu, protože jsem ji neviděla, ale jestli její hlas napodobila nějaká žena, ještě jednou bych ji musela slyšet, než bych tomu uvěřila."
"Měla ve zvyku vás oslovovat křestním jménem?"
"Ano."
"Nezdálo se vám na tom hovoru nic divného?"
"Ne. Ovšemže ne."
"Říkáte ‚ovšemže', slečno Jordánová, protože se vám ten hovor takto vtiskl do paměti. Je to škoda, protože zatím nemůžu důvodně nic namítat." Wolfe se rozhlédl napravo a nalevo. "Jsme zřejmě u rozhodného bodu. Škoda že jsem nemluvil se slečnou Jordánovou předtím, než vypovídala na policii. Jestliže vycházím z předpokladu, že pan Whipple je nevinen, musím rovněž předpokládat, že netelefonovala slečna Brooková. Buď to anebo -"

"Ne," řekl Oster, "to není nezbytné. Snad opravdu telefonovala a pak se dostala domů dřív, než předpokládala. Ptáme se, zda se tam dostala dříve než Whipple a jak dlouho před ním, a na to je svědek. Před osmou hodinou večer zašla do nedaleké samoobsluhy a do lahůdkářství, tedy asi o hodinu dříve než Whipple, a o to jde."
Wolfe zavrtěl hlavou: "O to nejde. Vezměme si vraha. Protože jím není Dunbar Whipple, nazývejme vraha X. Věděl o tom bytě i že v něm slečna Brooková záhy večer bude, a tak velmi pravděpodobně věděl, že tam bude rovněž pan Whipple. Odváží se X vejít do bytu - otevře mu patrně slečna Brooková - a ubít ji, když může každou chvíli přijít Whipple? Tomu já nevěřím. Kdyby Whipple přišel a zastihl ho v bytě nebo na schodech, pak by X byl vyřízen. Tu možnost vylučuji. Myslím, že X věděl o tom telefonickém rozhovoru i to, že Whipple přijde až později. Buď věděl, že slečna Brooková telefonovala, nebo sám zavolal a její hlas napodobil - pak jde o ženu a ne o muže - nebo měl společnici, která telefonovala. Proto, slečno Jordánová, si potřebujeme objasnit další věc. Kdo ještě, kromě vás, věděl o tom telefonickém hovoru?"
"Nikdo." Záhyb v její jeden a půl bradě se prohloubil, protože vysunula čelist. "Říkala jsem vám, že jsem ten hovor brala v ústředně."
"Zmínila jste se o něm Před někým?"
Ne"
"Přijímala jste ten hovor v pět hodin patnáct. Vzkaz jste hned potom napsala na lístek?"
"Ano. Za pár minut jsem končila."
"Kdy jste ten vzkaz zanesla do kanceláře pana Whippla?"
"Když jsem odcházela. Těsně předtím."
"Mohl si u vás v ústředně ten vzkaz někdo přečíst?"
"Ne. Až do chvíle, než jsem odešla z ústředny, nikdo nepřišel, a to jsem už ten papír držela v ruce."
"Byl někdo v kanceláři pana Whippla, když jste tam vzkaz nechala?"
Ne "
"Položila jste lístek na jeho psací stůl?"
"Ovšem. Ležel pod těžítkem, aby byl na očích."
Wolfe obrátil zraky k řediteli: "Pane Henchy, Dunbar Whipple mi říkal, že porada skončila krátce po šesté. Souhlasí to?"
Henchy přikývl: "Pět či deset minut po šesté." "Zúčastnil se té porady kromě vás také někdo z přítomných?"
"Ano. Pan Ewing, pan Faison a pan Oster."
Adam Ewing vybuchl: "To je bláznovství! Vy nás -" Wolfe se na něho zadíval: "Mám za to, pane, že jste pověřen takzvaným ‚stykem s veřejností". Jestliže Dunbar Whipple není vinen, bude zajisté v zájmu vaší organizace, aby pravý vrah byl co nejdříve odhalen a postaven před soud. Nepřál byste si, aby jím byl někdo z přítomných, a nepřál bych si to ani já. Zasílám příspěvky Výboru pro občanská práva - kolik, Archie?"
"Už sedmý rok po padesáti dolarech ročně." Podíval jsem se po očku na slečnu Tigerovou, abych viděl, jestli to na ni udělalo dojem. Zřejmě neudělalo.
"Ten telefonní hovor je stěžejní bod, a jestli volala slečna Brooková, musím se přesvědčit, kdo se to ještě | mohl dozvědět. Pane Ostere, říkal jsem vám, že když se chcete proti něčemu ohradit, můžete se ozvat. Máte nějaké námitky proti tomu, co jsem právě řekl?"
"Ne," řekl advokát. "Myslím, že je to bezpodstatné, nejsme ale v soudní síni."
"Snad to bezpodstatné je. Mám opakovat otázku, pane Henchy?"
"Ne. Odpovím sám za sebe. Zdržoval jsem se v kanceláři nepřetržitě až do skončení porady."
"Já ne," řekl Cass Faison. Viděl jsem ho z profilu |a světlo, jež se odráželo od jeho černých tváří, jim dodávalo vysokého lesku. "Měl jsem schůzku a asi ve čtvrt |na šest jsem odešel."
"Vešel jste do kanceláře pana Whippla?"
"Ne. Chci říci, že pochybuji o tom, že by Dunbar Vhipple zabil, rozhodně ne tím obuškem, jak se to stalo, ale jestli to přesto udělal, doufám, že půjde na elektrické křeslo. Doufám, že se tam vrah Susan Brookové dostane, ať už mezi námi v této místnosti sedí či nesedí."
"To doufám stejně i já," vyhrkl Ewing, "a my všichni." Upřel své hnědé pronikavé oči na Wolfa: Když Oster nic nenamítá, nemám taky nic proti tomu.
Vyšel jsem z kanceláře na pár minut na toaletu a to mohlo být něco po půl šesté. Nevím. Do Whipplovy kanceláře jsem nevešel a o telefonním hovoru či o tom vzkazu jsem nevěděl."
"Pak vás nemusím natahovat na skřipec. Pane Ostere, jestli nemáte námitky - vy jste byl rovněž na poradě?"
"Ano. Nepřetržitě, jako pan Henchy. O tom telefonním hovoru jsem se dověděl nazítří ráno od slečny Jordánové."
"Slečno Kallmanová. Vešla jste do kanceláře pana Whippla během oné doby?"
"Já tam nebyla." Postavila sklenici na stolek mezi svým křeslem a křeslem Maud Jordánové. "V kanceláři jsem se ukazovala málokdy. Většinu dne jsem trávila venku. Ten den jsem také byla venku."
Všechno v čase minulém, ačkoli Henchy mi říkal, že zůstává u nich nadále. Pravděpodobně bezpředmětné.
"Byla jste toho odpoledne se slečnou Brookovou?"
"Ne. Byla jsem v Brooklynu, kde jsem navštívila několik lidí. Ona měla v pět hodin promluvit na shromáždění studentů Newyorské university."
"Kdy jste ji viděla naposled?"
"Toho rána v kanceláři, často jsme se tam scházely, hlavně v pondělí, abychom si udělaly denní program. Ale myslím, že bych vám měla říct -" zarazila se.
"Ano?"

"Říkala jsem to na policii. Večer jsem jí často telefonovala, když jsem jí chtěla něco říct nebo se na něco zeptat. To ráno mně řekla, že bude večer na čísle wadsworthské centrály kolem půl deváté, chvilku po půl deváté jsem číslo vytočila, ale nikdo se nehlásil."
"Číslo do toho bytu na 128. ulici?"
"Ano."
Wolfe zamručel. "Policie se patrně domnívala, že tam ještě volaná nepřišla. Já mám za to, že už byla mrtva. Vy jste tudíž nevěděla, že slečna Brooková ve čtvrt na šest telefonovala do kanceláře?"
"Ne"
"A vy, slečno Tigerová?"
Teď už bylo naprosto v pořádku, když jsem se na ni zpříma podíval, a mým očím se ulevilo. Nikde jsem ještě neviděl fešnější amoletku. Mám dobrý zrak a dobře jsem si ji prohlédl a došel jsem k přesvědčení, že ty dlouhé řasy jsou přirozené. Wolfovi odpověděla polohlasným altem: "Já ten vzkaz viděla. Ležel na jeho psacím stole, když jsem mu donesla pár dopisů k podpisu."
Wolfe na ni pohlížel se stejným výrazem v očích, jako když předtím hleděl na Maud Jordánovou. A je přece mužský.
"Tak," řekl. "Pak byste mi tedy mohla povědět, co jste dělala během těch následujících tří hodin."
Neměla námitek. "Zůstala jsem až do půl sedmé v kanceláři a vypravila jsem dopisy, které podepsal. Potom jsem si zašla něco sníst do restaurace. Potom jsem šla domů a studovala."
"Studovala?"
"Ekonomii. Chci se stát ekonomkou. Víte, kde bydlím?"
"Ne. Kde?"
"V téže budově na 128. ulici. Mám pokoj v třetím poschodí. Když Susan Brooková hledala v Harlemu byt, ptala se mě, jestli o nějakém nevím, a ten v druhém poschodí se náhodou právě uprázdnil. Kdybych byla věděla..."
"Ano?"
"Nic."
"Byla jste ten večer v pokoji sama?"
"Ano. Od osmi hodin. Nějakou dobu si policie myslela, že jsem ji zabila. Já to neudělala. Nevyšla jsem z pokoje ani potom, když přišla policie. Chtěli mě odvést k výslechu, ale odmítla jsem jít, dokud mě nezatknou, a to oni neudělali. Znám občanská práva. Druhý den jsem šla do kanceláře státního návladního. Chci se vás na něco zeptat. Ptala jsem se už pana Ostera, ale nejsem si jista, že se nemýlí, a chci se zeptat vás. Když někdo o prohlásí, že spáchal vraždu, nemůže být uznán vinným jen proto, že to řekl. Musí být také nějaké důkazy. Je to o pravda?"
"Ano."
"Pak tedy vystoupím jako svědek a řeknu, že jsem ji zabila. Pan Oster tvrdí, že budu podrobena křížovému výslechu a pozná se, že lžu. Já tomu ale nevěřím. Zodpovím každou otázku, kterou mi položí. Jeho pak neodsoudí a mne nemůžou. Je to tak?"
Wolfe stiskl rty. Zhluboka se nadechl. Henchy a Oster cosi říkali, on si jich ale nevšímal. Znovu se nadechl.
|"Zasluhujete si přímou odpověď, madame. Buď jste odvážná žena, nebo jste káča. Jestli jste ji zavraždila, svoláváte na sebe pohromu, a jestli jste ji nezabila, vydáváte se v posměch. Jestli jste ji zabila, radím vám, abyste nikomu, zejména mně, nic neříkala, a jestli jste ji nezabila, pomozte mi najít pachatele."
"Já ji nezabila."
"Pak nebuďte bláhová. Leží ten byt v druhém poschodí přímo pod vámi?"
"Ne, je vzadu, já mám okna do ulice."
"Slyšela jste toho večera mezi osmou a devátou hodinou nějaké nezvyklé zvuky?"
"Ne. První nezvyklé zvuky jsem zaslechla po příchodu policie."
"Předpokládám, že pan Whipple věděl, že bydlíte o poschodí výš. Říkal mi, že v bytě zůstal až do příchodu policie - déle než půl hodiny poté, co našel mrtvolu. Dalo by se soudit, že v takové krizi se bude chtít poradit se známým, s přítelem, kterého má hned v sousedství. To ale neudělal, že ne?"
"Ne, neudělal. Jsem ráda, že to neudělal."
"Proč jste ráda?"
"Protože vím - myslím, že bych sešla dolů a na tu hůl otiskla prsty."
"Fuj. Myslíte, že by vám to dovolil?"
"Nevěděl by o tom. Zůstal by v mém pokoji."
"Pak jsem stejně rád jako vy, že k vám nezašel. Tento případ je beztoho už dost spletitý. Archie, sklenice jsou prázdné."
Když jsem šel k baru, abych mu přinesl láhev piva, několik přítomných proneslo poznámky, které není zapotřebí uvádět, a slečna Kallmanová vstala, aby mi pomohla. Všichni si dali znovu nalít, kromě slečny Tigerové. Sklenici měla ještě ze dvou třetin plnou a led se už rozpustil, nechtěla však ani čerstvý led. Než jsem obsloužil ostatní, Henchy téměř dopil druhou sklenici a tak jsem láhev s bourbonem postavil na stolek mezi ním a Osterem. Henchy dopil, vzal si láhev a znovu si nalil. Dvanáct let starý bourbon už stojí za to, aby se mu věnovalo trochu času. Já sám jsem si zašel do kuchyně a vzal si sklenici mléka. Rád bych zůstal věrný slečně Tigerové a řekl, že co nechce ona, nechci ani já, ale fakt je, že od té doby, co jsem jednou propásl důležitý bod jen proto, že jsem si dal čtyři martini, abych zachoval dekorum, omezuji se pří práci na jednu sklenku. Když jsem se vrátil s mlékem do kanceláře, mluvil Oster :
"...nic jsem nenamítal, bylo to však bezpodstatné. Co záleží na tom, kdo věděl o tom telefonickém hovoru či o tom vzkazu ? Dejme tomu, že bych na Whipplově psacím stole ten vzkaz viděl. Věděl bych, že v bytě před devátou nebude, ale věděl bych také, že tam nebude ani Susan. Tak bych za ní nešel v osm hodin, abych ji navštívil či dokonce zabil dřív, než přijde Whipple. Proto je to bezpodstatné."

Wolfe přikývl a postavil sklenici. "Ovšem, kdyby ta věc byla tak jednoduchá, jenže tomu tak není. Kdybyste viděl ten vzkaz, věděl byste, že se Whipple skoro určitě nedostaví před devátou hodinou. Ale během těch dvou hodin, od šesté do osmé, byste se mohl dovědět-jak, na tom nezáleží, možností je celá řada - že slečna Brooková změnila program a bude doma dřív. Mohl byste ji dokonce potkat, úmyslně či náhodně, a pod nějakou záminkou jít s ní do bytu."
"Možné to je." Oster špulil rty, jak o tom uvažoval, pak vysunul bradu a já myslel, že zase bude chtít přebírat rozhodování. Řekl však pouze: "Chcete pominout o skutečnost, že kromě slečny Tigerové věděla o tom vzkazu ještě jiná osoba?"
"Ne. Nechával jsem si to na pozdější dobu, ale když si přejete..." Wolfe pohlédl napravo: "Přirozeně se to týká vás, slečno Jordánová. Z kanceláře jste odešla v půl |šesté. Jak jste strávila následující tři hodiny?"
V očích sejí zablesklo. Nevěřil bych, že je toho schopna. "Nestrávila jsem je zabíjením," odsekla.
"Dobře. Doufám, že jste v té době nepáchala ani pádné jiné zločiny. Jistě jste to řekla na policii, proč mi |to tedy také nepovíte? Slečna Tigerová mi to řekla."
"Nu, já vám to povím. To, co jsem řekla jim. Po cestě tdomů jsem se třikrát zastavila pro nákup. Koupila jsem si jednu knihu a punčochy a smetanu, chléb a nakládanou zeleninu - přišla jsem domů, uvařila jsem si večeři, snědlaji a četla knihu a pak jsem si šla lehnout."
"Kterou knihu?"
"Skupina. Od Mary McCarthyové."
Wolfe se ušklíbl. Přečetl si z ní dvě kapitoly a to mu stačilo. "Kde bydlíte?"
"Mám malý byt na 47. ulici kousek od Lexington Avenue. Jsem ve světě docela sama."
"Aspoň si toho jste vědoma. Mnozí lidé si to neuvědomují. A teď, slečno, jeden bod, o němž jsme zatím nehovořili. Jak se díváte na sňatek černocha s běloškou?"
Znovu záblesk v očích: "Do toho vám nic není."
"Mně osobně ne. Ale nutně mě to zajímá jako člověka najatého panem Whipplem, který má vypátrat, kdo zabil Susan Brookovou. Jestli mi z nějakého důvodu odmítáte odpověď, pak já -"
"Důvod žádný nemám. Je to nemístná otázka, to je všechno. Všichni ve VPOP vědí, co si o tom myslím, a stejně to vědí i jiní. Každý si může vzít, koho chce. Je to jeho právo. Vzít si ženu nebo muže, kterého si vyberete, to je přirozené právo."
"Vás tedy nepohoršoval ten vztah mezi panem Whipplem a slečnou Brookovou?"
"Nic mi do toho nebylo. Myslela jsem si pouze, že jestli si ho vezme, věnuje své peníze na podporu naší věci a to že bude báječné."
"To jsme si mysleli my všichni," řekl Cass Faison. "Skoro všichni."
"Já ne," pravil Adam Ewing, "já patřím k výjimkám. Z hlediska naší propagace jsem se domníval, že to nebude moudré. Věděl jsem to. Můžu to hned vysvětlit, mluvil jsem o tom před více lidmi, než jich je ďnes tady, a na některých těch schůzích byli přítomni černoši i běloši. Peníze a sex jsou hlavní příčinou opozice proti zavedení občanských práv, stejně jako vězí za vším ostatním. Když si černoch vezme bělošku, je to, jako když býkovi uvážete červený šátek." Mávl rukou. "Ale já bych nezabil ženu proto, abych sňatku zabránil. Nejsem vrah. Ať si vraždí ta opozice."
"Já patřím rovněž k výjimkám," řekla Beth Tigerová. "Já si nemyslela, že to bude báječné."
"Vy tedy souhlasíte s panem Ewingem?"
"Ne, měla jsem jiný důvod. Prostě říkám, že jsem nemyslela, že to bude báječné. To je všechno, co k tomu hodlám dodat."
"Slečna Kallmanová?"
Rae Kallmanová zavrtěla hlavou, ústa však neotevřela.
"Znamená to, že jste nesouhlasila?"
"Ne. To znamená, že jsem Susan řekla, co jsem jí říct |musela. Byla jediná, komu jsem to měla právo říct, |a je mrtva. Policie to ze mě nedostala a nedostanete |to ze mě ani vy."
"Pak se o to nebudu pokoušet. Pan Henchy?"
Odkašlal si. Kdybych s ním držel krok, pokud jde o bourbon, musel bych si odkašlat dvakrát.
"Celkem jsem s tím souhlasil. Manželství je čistě osobní záležitost, a pokud se týkalo zájmů naší organizace, díval jsem se na to stejně jako pan Faison. Měl jsem za to, že výhody převáží nevýhody. Ve svém postavení si musím zachovat smysl pro realitu. Slečna Brooková |byla žena velmi zámožná." Chopil se sklenice.
"A vy, pane Ostere?"
Advokát pootočil hlavu. "Víte, Wolfe, sedím a poslouchám. Nechávám vám volnou ruku. Ale ptát se mě, jak se dívám na sňatek černocha s běloškou ? Jak daleko ještě odbočíte? Pošlu vám výtisk časopisu s článkem, co jsem napsal před čtyřmi roky. Všechny civilizované populace zeměkoule jsou výslednicí mezisňatků. Přírodní tzákony to dovolují, tak proč bych se proti tomu stavěl? Nemám v úmyslu opravovat přírodu."
"V tomto případě jste neměl nějaký jiný názor?"
"Určitě ne."
Wolfe si nalil pivo a vyprázdnil láhev. Postavil ji a rozhlédl se. "Připouštím, řekl, "že mnohé z toho, bylo řečeno, pravděpodobně bylo plýtvání časem, doufám v to, protože přesto že slečna Jordánová je přesvědčena o opaku, neupustím od své domněnky, že |to nebyla slečna Brooková, kdo telefonoval. Ta domněnka se mi zamlouvá, neboť otevírá řadu dalších možností." Jeho zraky se zastavily na mé pomocnici při obsluze hostů. "Slečno Kallmanová, říkala jste, že slečna Brooková měla ten den v pět hodin schůzi. Víte, kde se něla konat?"
"Na newyorské universitě, ale nevím, ve které budově a místnosti."
"Můžete to zjistit?"

"Ano, snadno."
"A jména některých přítomných?"
"Jedno vám můžu říct hned. Bili Magnus, William Magnus. V kanceláři mám jeho adresu a telefonní číslo, řekne vám jména ostatních. Viděla jsem ho minulý týden. Mnoho lidí se chtělo se mnou setkat, když Susan -"
"Ta schůze se konala a slečna Brooková se na ni dostavila?"
"Ano."
"Může vás pan Goodwin ráno zavolat kvůli té adrese pana Magnuse?"
"Bude lépe, když já zavolám jeho. Nevím nikdy přesně, kdy mě zastihne v kanceláři."
"Uděláte to?"
"Ano, ovšem."
"Mluvil jsem s Magnusem," řekl Oster. "Policie s ním také mluvila. Nedovíte se od něho nic určitého."
Wolfe popíjel pivo. Dnes si popřál tři láhve místo obvyklé jedné či dvou. Postavil sklenici a olízl si rty. "Vždycky zbývá naděje, že něco nakousne, a pan Goodwin je na tohle přeborník. Nemohu za vás mluvit, ale policie se uspokojila zjištěním, že telefonovala slečna Brooková, zatímco já o tom nejsem tak zcela přesvědčen. Jestli máte nějaké -"
Telefon zazvonil a já se otočil a zvedl sluchátko: "Byt Nero Wolfa -"
"Saul, Archie. Kápl jsem na něco. Třeba to bude špek."
"To by se nám hodilo. Máme tu společnost. Moment."
"Jistě."
Zmáčkl jsem tlačítko, zvedl se, obešel křesla a prošel pouze decimetr od ramene slečny Tigerové. Vešel jsem do kuchyně a vzal telefon na stole, kde snídávám.
"Goodwin u aparátu."
"Mluvíte spíš jako poručík RowclífF."
"Kdepak. Já nekoktám. Tak co?"
"Stálo to dvacet lupenů. Někteří chlapi v garážích mají roupy až běda. Brookovi mají dva vozy, herony, sedan a stejšn. Pan Brooke jezdí stejšnem od pondělka do pátku denně do laboratoře v Brooklynu. V pondělí večer 2. března ho vrátil do garáže kolem půlnoci. Pani Brooková si téhož večera mezi sedmou a osmou přišla pro sedan. Ten chlapík z garáže počítá, že mohlo být asi tři čtvrti na osm. Přijela zpátky asi za hodinu, možná za hodinu a půl."
"Saule, jste pašák, jen poker s váma nehraju. Nepoví jí to?"
"Ne. Popře, že to řekl mně. Musel jsem mu přísahat, že ho nebudu jmenovat. Chtěl jsem jenom tu informaci, rozumíte?"
"Jo. Jste přesvědčen, že si to nevymyslel, aby vám za ty peníze něco napovídal?"
"No dovolte! Copak bych se dal převézt?"
"Beru to zpátky. Znáte přirozeně barvu vozu a poznávací číslo. Jak byla oblečena?"
"Toho si nevšiml."
Saulovi člověk neklade pošetilé otázky, jako třeba jestli odjížděla či přijela sama. "Tak dobře," řekl jsem. "Nebude patrně vražednice, ale je prolhaná lhářka. Šéf končí schůzi při třetí láhvi s černým a bílým posluchačstvem. Je tam taky dívka se zlatohnědou pletí, s kterou byste se neměl setkat, jinak se od ní neodlepíte. Nechci být nezdvořák, musím ale zpátky. Kde jste?"
"V budce na rohu 64. a Lexington Avenue."
"Kde budete?"
"Doma v posteli. Je skoro půlnoc."
"Když vás nezavoláme v noci, budeme volat ráno. Zůstaňte po ruce, ano?"
Řekl, že bude po ruce. Zavěsil jsem telefon, seděl jsem a minutu na něi hleděl. Tyhle práce Wolfe nenávidí a já sám je nemám moc rád. Pokoušet se najít nějakého svědka či svědky, který viděl či kteří viděli toho večera ten vůz v Harlemu, za předpokladu, že tam ten vůz opravdu byl, to je práce pro celou armádu lidí. Konfrontovat paní Brookovou s tímto svědectvím a neuvést, odkud to víme, by znamenalo jenom si zbytečně namáhat plíce. Vstal jsem, řekl nahlas slovo, které nebudu uvádět, vešel Jsem do haly a shledal, že společnost se rozchází. Dva naši návštěvníci byli v hale a ostatní vycházeli z kanceláře, kde zůstal jen Paul Whipple, který ještě mluvil s Wolfem u jeho psacího stolu.
Šel jsem pomáhat s plášti a klobouky a vybral jsem si úmyslně Maud Jordánovou a nechal někoho jiného, aby posloužil slečně Tigerové. Nechtěl jsem v ní vzbudit dojem, že přiskočím, když kývne nebo na mne zamrká. Pak přišel Paul Whipple a já jsem měl už jeho plášť a klobouk pro něho připravený. Odcházel poslední.
Když jsem se vrátil do kanceláře, Wolfe měl rozžatou lampu na čtení a otevřenou knihu Farář a kůrový zpěvák. Bylo to tak, jak to má být; zůstal vzhůru, aby mi dělal společnost, zatímco jsem dával věci do pořádku a uklízel. Kdyby šel do postele a nechal mě v tom nepořádku samotného, tak by to nějak naznačovalo, že jsem pouhý služebný duch, a on tu tedy zůstal, abych nebyl sám. Když jsem vstoupil, tázavě na mě pohlédl. Kývl jsem: To byl Saul. Paní Brooková na některé věci zapomíná. V pondělí večer 2. března asi ve tři o čtvrti na osm si vzala z garáže vůz a vrátila se asi za hodinu či o něco později. Saul vysolil hlídači garáže dvacet dolarů a slíbil mu, že neprozradí, odkud tu zprávu má. Jela sama."
Zabručel: "Zatracená ženská."
"Ano, pane. Řekl jsem Saulovi, že mu zavoláme dnes v noci nebo ráno. Nějaké pokyny?"
Už jsme si měli dávno lehnout. Požádejte Saula, aby přišel v jedenáct. Když slečna Kallmanová nezavolá do deseti hodin, volejte ji sám."
"Ano. Chcete se s Magnusem sejít?"
"Ne. Sejdete se s ním vy."
Znamenalo to, že on se zabývá jenom ožehavějšími otázkami. Zvedl knihu a já začal sbírat sklenice. Sklenice slečny Tigerové byla ještě ze dvou třetin plná. Škoda toho dobrého džinu.

Problém jako ta lež Dolly Brookové je těžký oříšek. Kdyby se nám podařilo přemluvit hlídače z garáže, aby se obměkčil a řekl jí to do obličeje - ovšem, kdyby se nám to podařilo - Brooková mohla klidně říct, že se hlídač spletl, že byla venku jiný den nebo že si vyjela vyřídit jistou soukromou věc, o které se nehodlá šířit. A jestli opravdu jela do 128. ulice a zavraždila Susan Brookovou, vůbec nám nepomůže, když jen proto, abychom ukázali, jací jsme chytří, jí dáme najevo, že jsme ji přistihli při lži. Třeba byste rádi věděli, jak to Nero Wolfe rozlouskl.
V tomto případě vám nemohu posloužit, protože se do řešení vůbec nepustil. Postarala se o to štěstěna. Zazvonila na domovní zvonek našeho cihlového domu za pět minut deset v úterý ráno.
Nejdřív ale o Williamu Magnusovi. Rae Kallmanová volala právě, když jsem v kuchyni pojídal už čtvrtou domácí klobásku a třetí placku. Vzpomněla si, že Magnusovo telefonní číslo má doma v zápisníčku, a hned ráno mu telefonovala, aby ho ještě zastihla doma. Magnus už byl pryč a celý den zůstane ve škole. Až do půl páté je zaměstnán a můžeme ho u nás čekat někdy | před pátou. Když jsem se znovu pustil do klobásky a placek, uvažoval jsem o tom, že slečna Kallmanová | se překonává; slíbila přece jenom to, že nám dá jeho adresu a telefonní číslo. Někdy - nebývá to často, ale stává se to - má taková maličkost svůj význam. Chtěla mu dát instrukce? Proč? Pořád mi to ještě vrtalo hlavou, když jsem v kanceláři otevíral ranní poštu.
Když za pět minut deset zazněl domovní zvonek, nevěděl jsem, že je to štěstěna, ba ani pak, když jsem sešel do haly a viděl ji stát na prahu. Peter Vaughn byl prostě ten hubený čahoun, který si pořád pokoušel namlouvat, že by si vzal Susan Brookovou, až by se své potřeštěnosti zbavila. Mohlo se na to sázet sto ku jedné. Když jsem otevřel dveře a prohlédl si ho zblízka, bylo zřejmé, že ho cosi hryže. Jeho kostnatá tvář vypadala vyhubleji a dalo mu práci, aby roztáhl čelisti a řekl, že ví, že Wolfe touto dobou nepřijímá, ale že by tak jako tak mluvil raději se mnou. To mi mazal med kolem úst - nebo taky ne. Zavedl jsem ho do kanceláře a přistavil mu křeslo naproti sobě. Posadil se, znovu stiskl čelisti a protřel si červené a naběhlé oči nejdříve špičkami prstů a pak dlaní.
"Nespal jsem čtyři noci," řekl.
Přikývl jsem: "Vypadáte podle toho." Uplynuly čtyři noci od chvíle, kdy byl u nás se svými budoucími příbuznými. Být Nero Wolfem, zeptal bych se ho, zdali jedl. Protože jsem byl sám sebou, zeptal jsem se: "Chcete se něčeho napít? Anebo kávu?"
"Ne, děkuji." Pokoušel se na mě pohledět, ale jenom tak mžoural. "Znám několik lidí, kteří vás znají, a proto bych raději mluvil s vámi než s Wolfem. Říkali, že jste tvrdý, ale rovný chlap a lidštější než Wolfe."
"Aspoň se o to pokouším."
Neslyšel to.
Byl tak soustředěn na to, co chtěl říct, že neslyšel nic z toho, co mu říká druhý.
"Jsem v hrozných kleštích," řekl. "Nevím co dělat. Nejprve vám musím předem povědět, že Kennethovi a Dolly Brookovým nejsem vůbec ničím povinován. Oni mi také nejsou nijak zavázáni. Poznal jsem je prostřednictvím Susan asi před třemi roky. Udržoval jsem s nimi známost a stýkal se s nimi jen kvůli Susan. Takže nemám pocit - počkejte, zapomněl jsem poznamenat, abyste považoval moje slova za důvěrná."
Zavrtěl jsem hlavou: "To nejde, pokud to nějak souvisí s vraždou. Nechci, abyste lidi, co vám o mně řekli, že jsem upřímný, považoval za lháře. Řekněme to takhle: neprozradím nic z toho, co mi řeknete, pokud by to nevedlo k usvědčení vraha. Všechno ostatní je a zůstane důvěrné. Je to jasné?"
"Ano." Sval na krku mu zacukal. "Předpokládám... Dobrá. Přiznám se, že mám na mysli sebe. Obelhal jsem policii."
"Kdybych měl šesták za každou lež, co jsem policii řekl, brázdil bych dnes na své jachtě Karibské moře. Jaký pocit nemáte?"
"Cože?"
"Řekl jste prve ‚Takže nemám pocit -' a zarazil jste se."
"Já ne - ach, ano. Nemám pocit, že jim musím zachovat věrnost. Nejsem jim nijak zavázán. Řekl jsem, že myslím na sebe, a to také skutečně myslím, avšak potíž je v tom, že mám svědomí. Je to staromódní slovo a já nejsem nábožensky založen, ale nevím, jak bych to jinak nazval. Co nesnáším - .. .vzpomínáte si, když jsme tady v pátek večer byli, snažili jsme se Wolfa přimět, aby nám řekl, proč myslí, že ten člověk je nevinen. On nám to neřekl. Chtěl bych to slyšet od vás. Důvěrně. Mezi čtyřma očima."
Začínalo to znít slibně. Hryzlo ho něco, co se nám mohlo hodit, a přinejmenším tu byla aspoň pravděpodobnost dvě stě k jedné, že není pachatelem. Dal jsem se tedy do toho: "Kdyby vám to pomohlo, abyste se trochu vyspal," řekl jsem, "rád bych vám to řekl. Ale kdybych vám to řekl, lidé by už o mně neříkali, že jsem rovný chlap. Dunbar Whipple je Wolfův klient a já pro Nero Wolfa pracuji. Ale podívejte. Četl jste ten článek v Gazete. Pan Wolfe nikdy nepřijal za klienta člověka podezřelého z vraždy, když se domníval, že by ten člověk mohl být vinen. Wolfe ví, že je Whipple nevinen. Vím to i já. Ale můžeme jeho nevinu prokázat jen tehdy, když najdeme vraha. To je všechno, co vám můžu povědět, abyste uspokojil svoje svědomí."
Stále se pokoušel na mě hledět bez mžourání. "Už to nevydržím," pravil, "a nebudu to déle tajit. Nevinný člověk je obviněn z vraždy, protože jsem neměl odvahu..." Zavřel pevně oči a vrtěl hlavou ze strany na stranu.
"Podívejte se," řekl jsem, "přistupme k věci. V čem jste policii obelhal?"
"O tom, kde jsem byl. Toho večera. Zalhal jsem také
Wolfovi. Celý večer jsem nebyl v klubu. Odešel jsem
Ihned po večeři a byl jsem pryč přes dvě hodiny."
Pootevřel jsem rty, abych řekl: "Kam jste šel?", ale
| nevyslovil jsem to. Nevím, co mě zadrželo. Člověk nikdy neví, kde se vezme takové tušení; kdyby to věděl, nebylo f by to tušení. Tři vteřiny mi postačily, abych si ho rozvážil, zalíbilo se mi a pak jsem řekl: "Ovšem, šel jste k Dolly Brookové ohlídat dítě a ona si mezitím vzala vůz a vyjela si."

Přestal mžourat a vytřeštil na mě oči: "Jak u všech všudy..."
Zazubil jsem se. "Právě jste viděl ukázku detektivní práce. Věděl jsem, že si asi ve tři čtvrtě na osm vzala vůz z garáže a že se asi za půldruhé hodiny vrátila. Pochyboval jsem, že by nechala osmileté dítě samotné v bytě. Přišel jste a velice jste zdůrazňoval, že jim ničím nejste zavázán, a pak jste řekl, že jste lhal, kde jste byl toho večera. Vyvodil jsem z toho závěr." Obrátil jsem ruku dlaní vzhůru: "To je prosté. Teď když jste to vyložil na mísu, tak se na to podíváme. Kam odjela?"
Stále ještě nezamžoural. "Tak jste to věděl. Nemusel jsem tedy... Jsem hrozný hlupák. Jak jste to zjistil?"
"Důvěrná informace. Respektujeme důvěrné zprávy a to se týká i vaší. Kam -"
"Věděl jste to, když jsme tady ten pátek byli?"
"Ne. Dověděli jsme se to až včera večer. Kam odjela?"
"Nemusel jsem k vám chodit." Zvedl se, ale nestál příliš pevně na nohou. "Tak jste to již věděli." Otočil se a odcházel.
Vykročil jsem a postavil se mezi něj a dveře: "Teď se chováte jako hrozný hlupák," řekl jsem mu. "Můžete se rozhodnout, jestli to chcete raději říct mně či policii."
Už zase mžoural: "Říkal jste, že důvěrná sdělení respektujete."
"Nesmysl. Víte dobře, co jsem říkal. Radši bychom policii neříkali nic o vás ani o nikom jiném, dokud neznáme jméno toho vraha, ale vy odtud dříve neodejdete, dokud buď a) neodpovíte na mé otázky, či b) dokud nezavolám poldíka a vy neodpovíte na jeho otázky. Vyberte si."
Neměřil si mě. Stál a mžoural na mě, ne však proto, že by odhadoval, zdali se má pokusit o útěk. Uvažoval o svém postavení, nikoli o mně. Dopřál jsem mu čas na rozmyšlenou. Konečně se otočil, klopýtavě kráčel ke křeslu a posadil se. Také jsem si sedl a zeptal jsem se ho normálně, ne naléhavě: "Kam odjela?"
"Jestli vám povím tohle," řekl, "měl bych vám říct všechno."
"Dobrá. Spusťte."
Trvalo mu chvíli, než se rozhodl, kde začít. "Víte, že jsem si Susan měl brát."
"Když to chcete formulovat takhle, tedy ano."
"Právě takhle to chci formulovat. O tom bytě jsme věděli. Věděli jsme to všichni - její matka, Kenneth, Dolly a já. Věděli jsme, že je citově upoutána k hnutí za občanská práva. Její matka a Dolly myslely, že je rovněž citově upoutána k tomu muži, k Dunbaru Whipplovi, ale já si to nemyslel. Myslel jsem, že Susan chápu, a myslím si to dosud. Vy si to nemyslíte, že ne?" Nemělo smysl mu vtírat sůl do rány. "Na mně nezáleží. Já ji neznal. Já chci jenom najít vraha."
"Nu, já ji znal. Já ji chápal. Její matka a Dolly ustavičně říkaly, že bych s tím měl něco dělat, já však myslel, že bude lepší, když ji nechám, aby se s tím vypořádala sama. Nepřestávaly mluvit o tom bytě, o hanbě a skandálu, do kterého Susan zatáhne celou rodinu. Pak asi před měsícem Dolly řekla, že když nechci nic udělat já, že to udělá ona. Kennethovi to neříkala, protože věděla, že by s tím nesouhlasil, mně to však řekla. Některého večera, až Kenneth zůstane v laboratoři, přijde babička ohlídat chlapce a Dolly se zajede podívat za Susan, aby viděla, co se tam děje. částečně jsem byl proti tomu, ale částečně jsem to schvaloval, protože jsem si myslel, že Dolly zjistí, že se v tom bytě nic špatného neděje. Je vám ta situace jasná?"
Mohl jsem pouze přikývnout. Dospělý muž s mozkem, který snad dovede myslet - mluví o situaci. Nešlo mi o barvu pleti, to byl podružný detail.
"Nu dobrá," řekl, "takhle to tedy vypadalo. Toho o večera, v pondělí večer, mě volali k telefonu, zrovna když jsem večeřel v klubu. Byla to Dolly. Babička nemohla přijít, protože jí nebylo dobře, a Dolly chtěla, abych přišel já ohlídat chlapce. Patrně jsem to měl odmítnout, ale - nakonec jsem tam přece šel. Dostal jsem se tam krátce po osmé. Ona vzápětí odešla a -" "Počkejte. Podle naší informace si vzala vůz z garáže |asi ve tři čtvrtě na osm."
"Pak máte špatnou informaci. Vyšla z domu tak deset minut po osmé a garáž je odtud asi čtyři bloky. Bože, copak si myslíte, že to nevím? Když vím, co se stalo? Když jsem si to znovu a znovu aspoň tisíckrát probíral?" "Dobrá, dobrá, víte to."
"Bůh ví, že vím. Počítejte, že jí trvalo deset minut, než došla do garáže a vůz si vzala, a ještě deset minut na 128. ulici, a -"
"To třeba nestačí. Patnáct."
"Ne. Přímo po Park Avenue a napříč, to je v tuhle večerní dobu hračka. Včera jsem po té trase dvakrát projel a změřil si čas. Devět minut při obou jízdách, a to jsem to nijak nehnal. Dostala se tam tedy těsně po půl deváté, vystoupila z vozu a šla do budovy. Vyšla ty dvě patra po schodech a pár minut stála u dveří bytu a naslouchala. Nic neslyšela, tak zaklepala na dveře a pak postála ještě chvíli a znovu zaklepala a pořád se nic nedělo. Opakuji vám, co mi říkala. Sešla dolů a zůstala stát na protější straně ulice a za chvilku přišel Dunbar Whipple a vešel do budovy. Chtěla -"
Znala Whippla?"
Setkala se s ním. Susan ji vzala na několik schůzí WPOP. Chtěla vejít znovu do domu a nahoru do bytu, ale bála se. Vrátila se k vozu, který předtím zaparkovala za rohem, odjela do garáže a přišla domů. Jestli jí to všechno trvalo dvacet pět minut, Whipple přišel do bytu pět minut po deváté. Bylo přesně půl desáté, když přišla Dolly domů."
"A vyprávěla vám, jak pochodila."
"Ano."
"Jaké bylo její - ehm - chování?"
"Byla vzrušená. Domnívala se, že se jí něco podařilo prokázat, já si to však nemyslel. Soudil jsem, že Susan zřejmě nebyla doma, protože Dolly dvakrát klepala a nikdo jí nepřišel otevřít. V té budově bydlí dívka zaměstnaná u VPOP, Susan mi o ní vypravovala, a Whipple mohl jít na návštěvu k ní. Začali jsme se o tom přít a já odešel a vrátil se do klubu."
Pozoroval jsem ho. Vypadal opravdu zuboženě. "Něco mi povězte. Cistě jen ze zvědavosti. Jak to, že jste tak velice

toužili vědět, proč si myslíme, že je Whipple nevinen, když jste to sami setsakra dobře věděli?"
"Já to nevěděl."
"Samozřejmě že jste to věděl. Jsou pouze dvě možnosti. Buď Susan byla už mrtvá, když Dolly přišla, a proto jí nešla otevřít, nebo dveře otevřela a vpustila Dolly dovnitř a Dolly ji zabila. Ať tak či onak, pět minut po deváté byla Susan už po smrti. Nevykládejte mi, že jste na tohle nepřišel."
"Zajisté. Ale neměl jsem jistotu. Lidé někdy nejdou otevřít na zaklepání."
"Nesmysl. Nedivím se, že vás hryže svědomí. Myslíte si, že Dolly Susan zavraždila a vy jste jí zatím hlídal dítě."
"To jsem neřekl, ani to neřeknu." Už zase mžoural. Kdyby měl křídla místo řas, mohl už obletět zeměkouli. Zeptal se: "Co hodláte udělat?"
Podíval jsem se na hodinky: 10.43. "Sedmnáct minut nic. Pan Wolfe přijde ze skleníku v jedenáct hodin. Doporučoval bych - ach, ještě otázku. Řekl jste jí, že to máte v úmyslu vyzvonit?"
"Ne. Bylo by to... perné. Snažila by se mi to rozmluvit."
"Povíte jí, že jste to už vyzvonil?"
"ne."
"Dobře. Nedělejte to. Radím vám, jděte si lehnout. Teď, když jste si ulehčil, můžete spát dvanáct hodin. Máme pokoj pro hosty s dobrou postelí. V stavu, v jakém jste, by vás při přecházení ulice mohlo něco přejet."
Zavrtěl hlavou: "Půjdu domů. Bože, jen to pomyšlení: jít domů!" Zvedl se a rukou se opíral o opěradlo křesla. "Nechci, aby mě viděl Wolfe. Teď bych ho nemohl vystát. Nemůžete mi říct, co hodláte podniknout?"
"Nemám nejmenší potuchy. Pan Wolfe je kuchař, já jenom posluhuji u stolu. Pokud myslíte na to, že jste obelhal policii, pusťte to z hlavy. S tím oni počítají. Kdyby je nikdo nikdy neobelhal, spousta poldů by už dávno přišla o místo." Vstal jsem. "Kdyby muselo dojít k tomu, aby vás volali, dal bych vám vědět napřed já." Dotkl jsem se jeho paže. "Pojďte. Ať se dostanete domů pokud možno celý."
Chlápek se taktak držel na nohou. Když jsem na něj navlékl kabát, nasadil mu klobouk a otevřel mu dveře, měl jsem chuť vést ho dolů po schodech, ale kdyby to sám nesveďl, nedostal by se ani domů. Tak jsem tedy zůstal stát venku v sychravém březnovém větru a díval | se za ním, než došel k 10. Avenue, kde dříve nebo později sežene taxík do města. Ovšem, tohle byla reakce, když se zbavil toho desetitunového balvanu.
Ještě potom, když zašel za roh, jsem zůstal stát na schodech před domem, abych se nadýchal trochu vzduchu, a uvažoval jsem, jestli jsem ho neměl ještě chvíli zdržet a něco z něho vytáhnout. Třeba to, jestli ji zabila Dolly - byla to vražda promyšlená nebo spáchaná z náhlého popudu? Mohl jsem se ho zeptat, jestli Dolly umí napodobovat hlasy a jestli ji někdy neslyšel napodobit Susanin hlas, třeba když mu telefonovala. Wolfe by se ho na to zeptal. Mohl jsem se ho zeptat, co řekla Dolly, když se vrátila domů, požádat ho, aby její slova přesně opakoval. Jestli zrovna spáchala vraždu a rozbila své švagrové holí lebku, určitě jí nějaké to slovíčko muselo uklouznout, snad i více slov. Vymyslel jsem si čtyři či pět těch možností, když se zevnitř ozvalo zařvání:
"Co děláte tam venku?"
Zařval jsem zpátky: "Dýchám." Vešel jsem dovnitř, zavřel dveře a následoval ho do kanceláře. Bylo zbytečné pokoušet se o rozhovor, dokud do vázy nedal snítku Phalaenopsis Aphwdite a neprohlédl si poštu. Toho nutkání se nezbaví. Podezírám ho, že neustále doufá, že z Hondurasu nebo odněkud přijde dopis od nějakého sběratele, že našel sytě modrou orchidej, kterou zdarma a letecky zasílá, aby dokázal Wolfovi, jak si ho váží či co.
Toho rána žádný takový dopis nepřišel. Poštu otvírám já. Odsunul ji stranou a otočil se ke mně: "PanMagnus?"
"Přijde dnes odpoledne. Slečna Kallmanová to už všechno předem zařídila. Telefonovala právě, když jsem snídal - udělala všechno, co mohla. Snad to něco znamená nebo taky ne. Mám ale něco zajímavějšího: vím, kam odjela Dolly Brooková ten večer."
"Nepovídejte."
"Ano, pane. Dostavil se Peter Vaughn a skoro hodinu jsme spolu mluvili. Odešel před chvílí. Myslím, že to nepotřebujete slyšet doslovně, tak vám to prostě jen povím."
A dal jsem se do toho. Neodříkal jsem to slovo za slovem, ale nic podstatného jsem nevynechal. Po několika prvních větách se Wolfe zaklonil v křesle, přitiskl bradu na prsa a zavřel oči, jak to dělá vždycky, když se chce soustředit na poslouchání. Když jsem skončil a vysvětlil, že jsem nechal Vaughna odejít, protože jsem podle jeho slov lidský, zůstal Wolfe ještě minutu nehybně seděl a pak otevřel oči.
Zavrčel: "Nejste o nic lidštější než já. Jenom jste citlivější, družnější a zranitelnější."
"To jsou pouze slova. Přešetříme si to?"
"Ne teď. Musíme vyřídit naléhavější věc. Je možné, že vás pan Vaughn obelhal?"
"Vůbec ne. Měl srdce na dlani. Ani bych se nesázel."
"Zabila ji ta ženská?"
"Mlčím. Rovněž se nesázím, ale z jiných důvodů. Ženám rozumím asi lip než Vaughn, aspoň doufám, ale za nynějšího stavu věcí neuzavírám sázky. Jediný zřejmý motiv drobet pokulhává. Jestli to udělala, aby rodinu uchránila od skandálu, co potom s tímhle skandálem? Nesázím se."
Narovnal se. "Ať to udělala nebo neudělala, mohli bychom zařídit, aby pana Whippla propustili z vazby ještě dnes. Nejpozději zítra."
"Jistě. Jestli ona setrvá na té verzi, kterou řekla Vaughnovi, a to by raději měla. Bude muset. Jak jsem říkal Vaughnovi, je zřejmé, že Susan už nebyla živá, když přišel Whipple. Mám zavolat Cramera? Nic jsem Vaughnovi neslíbil."
Zatvářil se kysele: "To se mi nelíbí."
"Není divu. Nechal jste se slyšet, že Whippla lze zbavit obvinění jedině tak, že najdete vraha, a ona to třeba nespáchala. Našli jsme důvod k jeho propuštění, ale nemůžeme být jisti, že venku zůstane. Třeba ona pozmění scénář a

řekne, že nevešla do budovy, a opak nemůžeme dokázat. Mně se to taky nezamlouvá."
"Tvrdil jste, že bude muset setrvat na verzi, co řekla Vaughnovi."
"Jsem zranitelnější než vy. Mluvím moc překotně. Hned jak jsem to vyřkl, uvědomil jsem si, že to není pravda."
Zavrčel: "Sakra!" Zaťal pěsti a opřel se o hrany stolu. Podíval se na levou ruku a nenašel nic, co by mu pomohlo, podíval se na pravou ruku, a ani tam nic neviděl, a tak se podíval na mě: "Kdy ji můžete přivést?"
"Nu, tak za třicet minut nebo za třicet hodin. Kdy ji tu chcete mít?"
"Já nevím."
"Řekněte mi, až to budete vědět. Samozřejmě ji musím odpáčit a mám pouze jedno páčidlo. Po cestě bude mít dost času, aby si rozmyslela, které verze se má držet."
Zakabonil se na mě. Já se na něho taky zamračil, ale jeho tvář mu poskytuje výhodu. Když viděl, že se takhle nikam nedostane, zaklonil se v křesle, přivřel oči a jal se pohybovat rty. Vyšpulil je, pak je stáhl zpátky a tak dále - vyšpulil, stáhl, vyšpulil... Muž při práci nebo spíš génius při práci. Nikdy se ho nesnažím vyrušit, protože to nejde; není prostě přítomen. Může to trvat půl minuty nebo půl hodiny; vždy to měřím na hodinkách, protože nic jiného se nedá dělat. Tentokrát to trvalo čtyři minuty. Otevřel oči a zeptal se: "Může Saul ve dvě hodiny přijít?"
"Ano. Před snídaní jsem ho volal. Dopoledne má nějaký melouch, kolem poledne bude ale volný a zavolá."
"Řekněte mu, ať je tady ve dvě hodiny. Zavolejte pana Whippla."
Všechno, co se týká případu, který máme v práci, uschováváme v uzamčené zásuvce a musel jsem tedy vzít klíč, abych zjistil to číslo jeho linky na universitě. Pak jsem musel čekat, protože Whipple byl zrovna v jiné místnosti. Když jsem ho dostal konečně k aparátu, převzal hovor Wolfe. Whipple měl přirozeně plno otázek o včerejší večerní poradě a Wolfe mu jich toleroval tolik, kolik by toleroval klientu, který dostane tučný účet. Ne více. Konečně ho přerušil a řekl, že nevolá, aby podával zprávu.
"Zprávu podávám jenom tehdy, když mohu oznámit, jaké pokroky jsem učinil. Volám vás, protože potřebuji vaši pomoc. Potřebuji dva černochy a domnívám se, že máte černošské přátele. Dva muže, ne příliš mladé, ani příliš staré, nejlépe mezi třiceti až padesáti. Ne příliš světlé pleti, čím budou tmavší, tím lépe. Je důležité, aby nevypadali nijak elegantně, ale aby spíš byli oblečeni ošuměle. Stačí inteligence průměrná, ba i podprůměrná; nemusí být nějak důvtipní či dovední. Ve dvě hodiny, nejpozději v půl třetí, je musím mít v kanceláři. Nevím, jak zde dlouho zůstanou, ale domnívám se, že to nebude déle než dvě hodiny, spíš méně. Nebudu na nich požadovat nic nepřístojného ani se nebudou muset vydávat do nebezpečí. Můžete mi ty muže poslat?"
Na pět vteřin bylo ticho a pak Whipple řekl: "Předpokládám, že tu běží o pomoc mému synovi?"
"Jistě, když vás žádám o přispění. Snad dojde k slibnému zvratu."
"Díky bohu."
"Ten to neudělal. Můžete mi dva takové muže poslat?"
"Ano, udělám to. Opakujte mi laskavě ty údaje."
Wolfe opakoval popis, ale neposlouchal jsem ho. Lámal jsem si hlavu, v jaké šarádě mají zahrát ti dva ošuměle odění černoši středního věku. A podle všeho, i Saul Panzer.
Zavěsili jsme a Wolfe se obrátil ke mně: "Připravte si zápisník. Na můj dopisní papír s hlavičkou, ne však ve formě dopisu. Prohlášení. Dnešní datum. Dvě kopie. Psát ob řádek. ‚Tímto potvrzuji, že jsem si v pondělí večer, druhého března 1964, asi v osm hodin dvacet minut vzala vůz z garáže - doplňte firmu s adresou - a odjela sama do 128. ulice v Manhattanu, město New York. Zaparkovala jsem vůz, kráčela k domu číslo - uveďte adresu - vešla do budovy a po schodech jsem vystoupila do druhého patra. Tam jsem...' "
Aspoň polovina vrátných v newyorských činžovních domech buď nedoslýchá, nebo na všechno kašle. Umím své jméno vyslovit bez huhňání, ale už jsem slyšel, jak mě ohlašovali jako Godwina, Goodena, Gordona, Goodmana a podobně, a pověřit je vyřízením vzkazu delšího pěti slov je předem beznadějné. A tak když jsem v úterý odpoledne vešel do haly toho patnáctipatrového paláce na Park Avenue a po koberci - snad pravém peršanu - jsem kráčel k vrátnému, už jsem byl připraven. Napsaný vzkaz jsem držel v ruce. Když jsem došel k němu, ukázal jsem výmluvně na ústa a zavrtěl hlavou a podal mu kousek papíru, na němž jsem strojem napsal:
Prosím vyřiďte paní Kenneth Brookové, že přišel pan
Goodwin a chce k ní jít nahoru, aby jí odpověděl na otázku, kterou pan Wolfe minulý pátek večer odmítl zodpovědět.
Vrátný na mne podezíravě pohlédl a zeptal se: "Jste hluchoněmý?" Zavrtěl jsem hlavou.
"Vy slyšíte?"
Přikývl jsem.
Přečetl si lístek znovu, prošel dveřmi, telefonoval a vyšel, "čtrnáct A," řekl. Přešel jsem přes koberec ke zdviži. Ušetřil jsem si tři minuty a plíce.
Do bytu Čtrnáct A, do haly rozlehlejší, než je má ložnice, mne vpustila sama domácí paní, ta plnoštíhlá, nefalšovaná blondýna. Protože teď patřila k podezřelým, zasloužila si víc než pouhou zvídavost. Když jsem odkládal plášť a klobouk na křeslo a šel za ní do pokoje, v němž stálo koncertní křídlo - vypadalo jako smítko v koutě - pokoušel jsem se najít na jejím čele Kainovo znamení. Po všech těch letech bych měl mít rozum, a také ho mám, jenže to je samovolný reflex, který člověk neovládne.
Přešla k jedné z těch dvou pohovek, které stály v pravém úhlu, a jakmile se posadila, uvelebil jsem se v sousední židli. Kulatýma modrýma očima se na mě podívala, tak jako se paní takového rozlehlého apartmá dívá na podobný objekt, jako je nějaký soukromý detektiv, a řekla: "Nuže?"
"To byla jenom finta," řekl jsem, "abych se dostal nahoru a dovnitř."
"Finta?"
"Ano. Pan Wolfe si přeje s vámi mluvit. Nijak by vás neohromilo, proč je přesvědčen, že Dunbar Whipple je nevinen,

protože to je důvod ryze osobní. O mně platí totéž. Whipple byl u nás v kanceláři před týdnem, minulé úterý, přes hodinu, a podle obsahu a způsobu jeho řeči jsme nabyli přesvědčení, že Susan Brookovou nezabil on."
Překvapeně se na mě podívala: "Jen podle jeho řeči?"
"Ano. Nyní jsme přišli na lepší vysvětlení - snad není lepší, ale je jiného rázu. Teď to víme. Protože jste postála u dveří a poslouchala a nic jste neslyšela a klepala jste a chvíli čekala a zase jste nic neslyšela a nikdo nepřišel otevřít ani po novém klepání, a protože jste vyšla z budovy a pozorovala vchod a Susan nešla, ale zato přišel Whipple, pak je zřejmé, že když vešel do jejího bytu, Susan už nežila. Je to prosté, že?"
Držela se dobře. Rozevřela rty a přiměřeně se zamračila. Ale to, co řekla, nemělo už takovou úroveň: O čem to propána mluvíte? Pominul jste se?"
Lidé mívají přirozeně ve zvyku používat ustálená rčení a možná že se manžela také ptala, jestli se nepominul, ale mohla se drobet víc vynasnažit. "Je to zbytečné, paní Brooková," řekl jsem. "Peter Vaughn si potřeboval uklidnit svědomí a všechno nám pověděl - totiž jakou sehrál roli. Něco víme také z jiného pramene, od lidí, kteří vás viděli."
"Pominul jste se! Co jste se od Petra Vaughna mohli dovědět?"
Zavrtěl jsem hlavou. "To skutečně nemá cenu. Pokud jde o jeho účast, lze ji nezvratně prokázat. Je tu vrátný a obsluha výtahu. Jeho viděli přijít a odejít, vás viděli odcházet a přijít, a pak ještě váš osmiletý syn - toho můžeme klidně vynechat - dále ještě hlídač garáže. Vaughnova účast je konkrétně doložena. A pan Wolfe si chce s vámi promluvit o té vaší účasti. Já pořád mluvím, abyste měla čas se vzpamatovat. Pan Wolfe chce s vámi neprodleně mluvit a já přišel, abych vás k němu přivedl. Posledně jste chtěla mluvit vy s ním, abyste vyzvěděla, jestli ví, že jste tam toho večera šla. Ted je řada na něm a on chce mluvit s vámi. Pojďme, ať to máme za sebou."
Zatímco jsem hovořil, myslel jsem, že na mě zkusí něco nafilmovat. To také udělala. Natáhla paži s otevřenou dlaní, já ale nebyl tak blízko, aby na mě dosáhla, aniž se zvedla z pohovky. Dívala se na mě úpěnlivě a trochu se jí chvěla brada - ale to bylo všechno až na to, že řekla: "Já nechci jít." Zkrátka jako žena.
"Přirozeně že nechcete. Tak pojďte." Zkrátka jako muž. Vstal jsem.
"Řekl jste ‚moje účast'. Co tím myslíte?"
"To vám přesně nepovím. Právě na to se chce pan Wolfe zeptat vás. Radím vám, abyste k němu šla, a pak se to dovíte."
"Já ne... Já přijdu... později." Vstala, udělala krok dopředu a položila mi ruku na paži. "Později?"
"To už je. Whipple sedí za mřížemi už čtyři dny, je nevinen a vy to víte." Vzal jsem ji za paži a pootočil ji, chlapsky, ale nikoli neurvale, a ona šla. Řekla, že to musí povědět služebné, a zamířila do dveří vzadu. Myslel jsem, že se třeba zapomene vrátit, to však neudělala. Když přišla zpět, vypadala její tvář jinak - rozhodla se, že se s touto novou situací vypořádá. Kdybych se její paže dotkl teď, určitě by mě sjela. Ale ďovolila mi, abych jí podržel norkový kožich a otevřel a zavřel dveře. Dole v hale, když nám vrátný otevíral, řekl jsem mu zřetelně: "Ten papír si můžete nechat na památku," a on málem ty dveře pustil. V taxíku nepromluvila, hlavu držela odvrácenou a dívala se oknem. Nepochybně se chovala tak, jak jsem předpokládal a jak jsem to Wolfovi řekl: rozhodovala se, jaký postup zvolí.
Ta záhada začala, jakmile jsme vešli do haly našeho cihlového domu. Dveře nalevo, vedoucí do předního pokoje, zůstaly na centimetr pootevřeny, takže jsem si byl jist, že je kancelář prázdná a Saul o našem příchodu ví. Celé přízemí je opatřeno zvukotěsnou izolací včetně dveří. Nechala si kožich na sobě a já ji zavedl do kanceláře k červené kožené klubovce, a požádal jsem ji, aby měla chvilku strpení. A pak jsem vyšel, zavřel za sebou dveře a namířil si to k tomu výklenku na konci haly. Wolfe tam už stál před špehýrkou ve stěně. Panel byl vysunutý. Tázavě na mě pohlédl a já kývl. Kdyby z mé či jeho strany došlo k významnější změně plánu, museli bychom to prohovořit v kuchyni.
Koukljsem na hodinky: tři hodiny osmnáct minut. Hodlali jsme čekat deset minut od chvíle, kdy jsem s Dolly přišel - přesně ve čtvrt na čtyři. Celou tu dobu jsme tam stáli. Ve tři hodiny dvacet čtyři jsme oba zároveň přiložili oko k otvoru, a šlo to jen tak tak. Už podvacáté jsem si říkal, že se ta díra musí rozšířit.
Předvedli to opravdu perfektně. Všichni tři včetně Saula přišli před druhou hodinou a já byl při tom, když dostávali instrukce, zkoušku jsem už ale neviděl. Prostě to bylo dokonalé. Ve tři hodiny dvacet pět minut se spojovací dveře z předního pokoje otevřely a oni se Saulem v čele vešli do kanceláře. Dooly Brooková otočila hlavu a podívala se na ně. Nelze vyčítat Saulovi, že nevypadal zlověstně. To ani nemohl, když má tak velký nos, ploché uši a vysoké ustupující čelo. Ten první černoch byl hřmotný chlap, stejně tmavý jako Cass Faison, a měl na sobě modrý svetr a šedé pantalóny, které od vánoc nikdo nežehlil. Ten druhý byl malý a svalnatý, měl světlejší pleť a hnědý oblek s nažloutlým proužkem, bílou košili a červenou kravatu. Byl úpravný a čistý, nebyl však elegantní.
Saul je vedl přes místnost, u Wolfova psacího stolu se zastavil, a tam se všichni tři postavili do řady čelem k Dolly Brookové, která seděla asi tři metry od nich v červené klubovce. Třicet dlouhých vteřin stáli bez pohnutí a upřeně se na ni dívali. Ona zírala na ně. Jednu chvíli pohnula bradou a já myslel, že promluví, neřekla však nic. Saul samozřejmě v duchu počítal vteřiny. Kontroloval jsem mu to a nikdy se nespletl o víc než o jednu vteřinu za minutu. Podíval se na oba muže a oba kývli. Saul kývl rovněž a všichni tři odkráčeli, ne však do předního pokoje, ale do haly a zavřeli za sebou dveře.
Zasunul jsem tiše panel na místo, a šli jsme s Wolfem do kuchyně. Když se za námi zavřely dveře, Wolfe zamručel: "Uspokojivé."
"Moc kýčovité," řekl jsem, "a moc neurvalé. nepochopím, že nezaječela, něco po nich nehodila a hned nevyskočila a neutekla. Přál bych si rozumět ženám."
Fuj. Máte pro mne nějaké hlášení?"
"Ne. Řídil jsem se podle vašich pokynů a ona víceméně reagovala podle očekávání. Po tomhle se potřebuji napít a zbývá mi k tomu šest sedm minut." Vzal jsem ze skřínky láhev Big Sandy a z police skleničky, nalil si a dal si pořádný doušek. Fritz, který kropil u výlevky řeřichu na salát, řekl: "Mléko je v ledničce."

"To nechci, když jsem byl zrovna svědkem, jak tři dospělí muži pouštějí hrůzu na ubohou ženu." Znovu jsem se napil.
"Nevypadá uboze a snad je vrah."
"Vražednice. Židovské ženě se nemá říkat židovka ani černé ženě černoška, když však žena je vrahem, pak to je vražednice." Znovu jsem se napil.
"Proč?" otázal se.
"Protože se tím cítí uraženy. To je další občanské právo, nenechat se urážet. Já jsem uražen, když mi někdo řekne, že jsem soukromý fízl nebo čmuchal, a tak to nedělejte." Podíval jsem se na hodinky, dopil jsem, postavil sklenici na stůl a řekl Wolfovi: "Lhůta vypršela, ledaže byste ji chtěl ještě prodloužit."
"Nechci." Vykročil a já ho následoval. Saul byl u dveří v hale. Pustil své spoluherce domů a stál na stráži, aby Dolly zadržel, kdyby chtěla zmizet. Wolfe na něj kývl a otevřel dveře kanceláře.
Dolly Brooková otočila hlavu, vyskočila a zeptala se: "Kdo byli ti muži?"
Obešel ji, aby se dostal k svému stolu, usedl a pozoroval ji. "Posadíte se laskavě, madame?"
"Podvod," zvolala. "Samý podvod! Kdo to byl?"
"Když stojíte, musím natahovat krk. Posadíte se už?"
Usedla na krajíček křesla. "Kdo to byl?"
"Snad vám později řeknu jejich jména. Identifikovali vás zřejmě jako osobu, kterou kdesi viděli. To -"
"Kde mě viděli?"
"Dovolte, abych dokončil větu. Pan Goodwin vám řekl, co nám pověděl pan Vaughn o tom pondělním večeru. Jako důkaz neviny pana Whippla je tato informace neobyčejně cenná, má však jednu vadu. Při konfrontaci byste mohla prohlásit, že jste si vymyslela, co jste říkala panu Vaughnovi, a že jste do toho domu nevešla, ba ani k němu nejela. Proto bylo zapotřebí prokázat, že jste do toho domu vešla, a ověřit dobu vašeho příchodu a odchodu. To se stalo. Ten běloch byl Saul Panzer, kterému jako detektivu se sotvakdo může vyrovnat. Ti dva muži jsou bezúhonní harlemští občané. Zatím neuvádím jejich jména. Snad seje dovíte později, v soudní síni, přijde-li tento bod na přetřes."
"Vyjste..." neodpověděla. Vidím dosud před sebou, jak se jí protáhl obličej, když poznala, že byla vyhnána z úkrytu.
"Chcete říct, že mě viděli?"
Wolfe zvedl dlaň: "Můžu se sotva vyslovit zřetelněji, madame!"
Určitě to mohl udělat. Já bych jí prostě odpověděl oano. Dávám přednost lži přímé před lží všelijak přikrášlenou, ale připouštím, že je to věc osobního vkusu. On to nedělá proto, že by se chtěl snad později vykroutit, ale prostě si na tu parádu potrpí.
Podívala se na mě, spatřila jenom mužný otevřený kontrfej, podívala se na Wolfa a učinila odbočku: "Peter Vaughn," řekla procítěně. "Za tohle tedy může on." Další odbočka: "Můj manžel." A další: "Ví to policie?"
"Zatím ne." Wolfe otevřel zásuvku a vytáhl listinu: "Domnívám se, že se to patrně budou muset dovědět, ale existuje nepatrná možnost, že se to nedovědí. Archie?"
Vstal jsem, vzal jsem listinu a podal ji Dolly Brookové. Zůstal jsem stát, protože bude potřebovat pero.
"Přečtěte si to," řekl Wolfe. "Napsal jsem to co nejstručněji."
Četla pomalu. Myslel jsem, že první stranu nikdy nedočte, a u druhé jí to trvalo ještě déle. Konečně vzhlédla: "Jestli si myslíte, že vám tohle podepíšu," řekla, "tak jste se pominul."
"Nehodláte si to aspoň rozmyslet?"
"Nehodlám."
"Archie, zavolejte pana Cramera."
"Kdo je pan Cramer?"
"Policejní inspektor."
Stál jsem u svého stolu a začal vytáčet číslo.
"Přestaňte!" zaječela. Mohl bych použít hezčího slova, ale když zaječela, tak zaječela. Když jsem vytáčel dál, vyskočila z křesla, vrhla se ke mně, uchopila mě za ruku a odtrhla mi ji od telefonu. Otočila se k Wolfovi, a podle všeho její oči metaly blesky; stála ke mně otočena zády.
"Nebudu se přít," vybafl Wolfe. "Buď to prohlášení hned podepíšete, anebo tu zůstanete, dokud nepřijde pan Cramer." Otočil hlavu a zařval: "Saule!"
Dveře se otevřely a Saul stál na prahu. "Ta žena Archiemu zabránila, aby telefonoval," řekl mu Wolfe. "Nepřipusťte, aby to opakovala."
Tři muži a jedna ubohá žena. Saul učinil několik kroků dopředu. Zvedl jsem sluchátko, které leželo na vidlici. "Ne," řekla. Dotkla se mé paže. "Prosím vás, ne. Já to podepíšu." Listina ležela na podlaze, kam spadla, když Dolly vyskočila. Saul papír zvedl a podal jí ho. Šla ke křeslu, posadila se a já jí podal pero. Ten stolek vedle křesla sloužil převážně k podpisování šeků, ale mohou se na něm rovněž podepisovat prohlášení.
"Všechna tři vyhotovení," řekl Wolfe a já vytáhl oba průklepy ze zásuvky a podal jí je. Jak listiny postupně podpisovala, bral jsem jednu za druhou a díval se na podpis. Směřoval do výše a já vím, že to něco znamená, ale co, to jsem už zapomněl. Šel jsem k svému stolu a zamkl ty listiny do zásuvky. Saul přistoupil k židli u knihovny.
Dolly Brooková řekla prosebně: "Můj manžel se to nesmí dovědět. Ani policie se to nesmí dovědět."
Wolfe se na ni zadíval: "To je ožehavá věc," pravil. "S tím prohlášením bych dosáhl, že by pana Whippla propustili z vazby, ale abych ho úplně očistil, musím objevit vraha. Prohlášení by bylo přiléhavější, kdyby v něm stálo, že když jste zaklepala na dveře, pustila vás slečna Brooková dovnitř a vy jste ji zabila."
Vytřeštila oči: "Pominul jste se?"
"Ne. Spáchala jste to? Zabila jste ji?"
"Ne!"

"Doufám, že ne. Jestliže jste to učinila, pak potlačuji závažné důkazy, dokud si to prohlášení nechávám pro sebe. A já si ho prozatím raději pro sebe ponechám. Říkáte, že se to nesmí dovědět policie. Naopak, patrně se to dříve či později dovědět musí, ale rád bych s tím počkal, až budu znát jméno vraha, a není vyloučeno, že pak už nebude důležité to, co jste pondělního večera dělala. Mám -"
"Vyjím to neřeknete?"
"Nikoli hned. A teď otázku, která má velký význam. Chci, abyste na ni soustředila svou paměť a všechny své pozorovací schopnosti. Jestliže jste ji nezabila vy, pak pachatel opustil byt a dům pouze několik minut či snad dokonce vteřin před vámi. Snad právě vycházel, když jste přišla. Snad stál v druhém poschodí na chodbě a chystal se odejít. Když vás slyšel vystupovat po schodech, uchýlil se o poschodí výše, tam vyčkal, až jste odešla, a krátce po vás opustil budovu. Anebo, jestliže pachatel byl drzejší či hloupější, mohl na schodech projít kolem vás a sestupovat, když jste vy šla nahoru. Pátrejte v paměti. Koho jste viděla v době, kdy jste se v domě zdržovala, nebo potom, když jste z domu vyšla a dívala se na vchod?"
"Neviděla jsem nikoho."
"Vůbec nikoho?"
"Ne. Neviděla jsem nikoho v domě, ani jsem neviděla nikoho odcházet."
Wolfe otočil hlavu ke mně: "Co vy na to, Archie?"
"To je možné," řekl jsem. "Za předpokladu, že nevešla do bytu a že zůstala stát na chodbě, trvalo to jen asi dvacet minut. Bylo to mezi půl devátou a devátou, kdy lidé už mají večerní program, kdy jsou v kině nebo doma nebo někde. Je to docela dobře možné."
"Fuj." Párkrát se podíval na hodinky a teď se podíval znovu. Za dvě minuty čtyři. Odsunul křeslo dozadu, vstal a zaškaredil se na ni: "Jste v pěkné bryndě, madame. Jestli jste tu vraždu spáchala, pak je s vámi amen. Jestli jste ji nespáchala, vaše naděje, že uniknete bolestnému a nepříjemnému osudu, je zcela závislá na jiných schopnostech a důvtipu a štěstí." Zamířil ke dveřím, ale krok před nimi se zastavil a otočil, aby dodal: |Mých a pana Goodwina." Otočil se a vyšel. Ozvalo se hrčení zdviže, která se rozjela.
Dívala se na mě a podle výrazu v jejích očích jsem usoudil, že se rozhodla to zas na mne filmovat. Pootevřela ústa a opět je zavřela. Posléze řekla: Vy jste pan Goodman."
Řekl jsem: "Pominula jste se?" Překvapeně se na mě podívala.
"Podívejte," řekl jsem, "jestli nesvedete nic jiného než to, abyste mi říkala, jak se jmenuj a ještě to popletete, pak jste se snad nepominula, ale jste omezená. | Nemůžete dělat absolutně nic jiného než zavřít pusu a zůstat zticha." Vstal jsem: "Protože jsem vás sem dovedl, měl bych vás také zavézt domů, jenže očekávám návštěvu. Doprovodím vás k taxíku."
Šel jsem ke dveřím a ona vstala a šla za mnou. Když jsem procházel kolem Saula, zamrkal na mě. Je to jeho jediný zlozvyk.
Jako vy a kdokoli jiný vycházím často z nedostatečných podkladů, když dělám nějaký závěr. O Williamu Magnusovi jsem věděl pouze to, co mi řekla Rae Kallmanová, totiž že studuje práva na Newyorské universitě na Washingtonově náměstí a že pro Susan Brookovou organizoval přednášku, aby na ní popularizovala občanská práva a VPOP. Tušil jsem tedy, jak bude vypadat: vážně a počestně a samozřejmě své věci oddaný, patrně podvyživený, ale v očích mu bude plát oheň svobody, bude mít na sobě svetr a nevyžehlené kalhoty anebo - pokud si je vědom důležitosti korektního zjevu - skoro čistou bílou košili s šedou vázankou a tmavošedý oblek, poněkud obnošený, ale bez poskvrnky. Měl bych se snad zmínit, že mě nenajdete ani za nic v bílé košili, ledaže to vyžaduje večerní oblek.
Proto, když krátce před pátou hodinou někdo zazvonil u dveří a já šel do haly a viděl urostlého centrhalva v plášti z velbloudí srsti za dvě stě dolarů, nemohl to ovšem být Magnus. Byl to ale on. Šel jsem otevřít dveře. Stiskl mi ruku pevně a upřímně, ne však patolízalsky. Měl zvučný a příjemný, ne však vtíravý hlas. Když jsem mu pověsil plášť a otočil se, viděl jsem jen tolik z jeho modrožluté košile šité na zakázku, kolik mi jeho hnědé tvídové sako na dva knoflíky vidět dovolilo. Zavedl jsem ho do kanceláře a on se uvelebil v červené kožené klubovce, jako by mu patřila. To zkomplikovalo situaci, protože bych u svého stolu seděl čtyři metry daleko od něho, a tak jsem si šel sednout do Wolfova křesla. Zazubil se a řekl: "Tam nepatříte, že ne?"
Oplatil jsem mu úsměv: "Patřím vždycky tam, kde |sem."
Zamračil se: "Kdo to řekl?"
Já."
"Kdepak. To jste někde vyčetl."
"Ne. Vy jste mi přihrál a já vsítil."
Zašklebil se: "Dobrá, jste pálkovač. Mám vám nadhodit?"
"Mohl bych to dát do autu. Radši to zkusím nejdřív já. Telefonovala vám Susan Brooková ve čtvrt na šest v pondělí druhého března?"
Zaklonil se v křesle a zkřížil nohy. Tmavohnědé ponožky se světle hnědými proužky ulehčily jemu - či jeho tátovi - o čtyři dolary. "Se mnou je potíž," řekl, "Když se mě někdo začne na něco vyptávat, mám neodolatelné nutkání si vymýšlet. Bude to patrně nějaká neuróza. Nechte mě radši, abych to pověděl svými slovy. Ten polda, který mě vyslýchal nejdřív, a ten advokát - jak se jmenuje, moment, Oster, ano - a náměstek státního návladního, ti všichni trvali na tom, že mi budou klást otázky, a bojím se, že jsou z toho teď drobet zmateni. Nerad bych vnesl do toho zmatek i vám. Přál bych si, abyste mi řekl, odkud máte větu, že člověk patří vždycky tam, kde je. Nebo kdo to napsal."
"Sakra, řekl jsem to já. Jestli mě někdo předešel, pak nevím, kdo to byl, ani kdy a kde to napsal. Povězte mi to o Susan Brookové a o tom telefonickém rozhovoru."
"Jistě. Mě to baví. Kancelář Nero Wolfa." Rozhlížel se kolem. "Tohle je největší glóbus, co jsem v životě viděl. Hezký koberec. Spousty knih. S potěšením bych si týden prohlížel všechny ty vaše zápisy o případech. Naučil bych se asi víc

než za rok na právnické fakultě. Já se ostatně hodlám věnovat politice. Stanu se guvernérem státu New York." Nohy, které předtím postavil na zem, aby se mohl lépe rozhlížet, přehodil znovu přes sebe. "Ale vy chcete slyšet o Susan Brookové."
"To byl účel věci."
"Znal jste ji?"
"Ne. Jednou jsem se s ní setkal. Pět dní před smrtí."
"Poznal jsem ji před rokem. Byla to fešná dáma, ale já chci se svatbou počkat, až mi bude třicet. Kvůli ní jsem se začal zajímat o ta občanská práva. Chtěl jsem jí pomáhat, a když se chcete věnovat politice, musíte se občanskými právy zabývat tak jako tak, ať se vám to líbí či nelíbí. Organizoval jsem tu schůzi ten den pro ni. Teď vám to povím."
Srovnal nohy zas normálně a jeho tvář se změnila.
Začal pracovat. "Konalo se to v místnosti naproti kanceláři, používané členy fakulty. V kanceláři je telefon, linka 793, a já jsem si zařídil, že ho budu mít od půl páté k dispozici a hovory zaplatím. Tento fakt vám ponechávám k volnému uvážení. Mezi půl pátou a půl sedmou se z toho aparátu dvanáctkrát mluvilo místně, já měl tři hovory. Dvakrát jsem volal VPOP, ale ani jednou to nebylo kolem čtvrt na šest. V centrále se nevedl záznam, v kolik se na nějaké číslo volalo. Je to jasné?"
"Dvojsmyslná odpověď. Ano."
Čekal jsem, že přijde asi čtyřicet lidí, a kolem páté hodiny jich tam bylo na čtyřicet, studenti a tři čtyři členové fakulty. Jenom několik jich sedělo. Je to prostorná místnost, přecházeli jsme sem a tam a tvořili hloučky. Zahájil jsem schůzi, až když přišla Susan Brooková. Opozdila se. Nevím přesně, v kolik přišla, a zřejmě si to nikdo nepamatuje. Stál jsem u okna, mluvil s několika studenty a ona přišla ke mně a řekla: ‚Jdu pozdě jako obvykle.' Koukl jsem se na hodinky. Pět hodin dvacet. Teď to víte. Měla možnost použít telefon v té místnosti naproti, ale nevím, jestli to udělala. Vyptával jsem se na to, ale nenašel jsem nikoho, kdo to ví. Otázky?"
"Ve snu mě nenapadne, abych vám dal otázku. Kdybych vám ji přece dal, netýkala by se toho telefonického hovoru; to jste už důkladně probral. Ptal bych se, jak dlouho ta schůze trvala, kdy Susan odešla a tak podobně."
Zazubil se. "Vy víte, jak na mne. Kdybyste se dal na politiku, může z vás být senátor a já budu guvernér. Ta schůze skončila v půl sedmé, ale pár nás tam ještě chvíli zůstalo. Susan a já jsme odešli za pět minut tři čtvrti na sedm. Měl jsem vůz v blízké garáži a odvezl jsem ji domů. Tím ‚domů' myslím její adresu na Park Avenue, kde bydlí s matkou. O tom jejím bytě v Harlemu jsem nevěděl. Teď o něm už ovšem vím. Každý o něm ví. Abych to dokončil: tam jsme přijeli chvíli po sedmé, asi v sedm deset. A jak se ptají při výslechu - tehdy jsem ji viděl naposled naživu. Živou či mrtvou. Proč je Nero Wolfe přesvědčen, že ji Whipple nezabil?"
Zazubil jsem se. "Koledujete si o to."
"Jistě. Tedy slyšme."
"Protože ví, že jste to byl vy."
Zavrtěl hlavou: "To nesedlo. Zkuste něco jiného. Jaký jsem k tomu měl důvod?"
"Myslel jste, že kvůli vám otěhotněla, a to by vám zničilo politickou kariéru."
"To je o chlup lepší. Proč mě nikdo neviděl? Mou urostlou postavu, můj vznešený zjev - proč si mě uprostřed Harlemu nikdo nevšiml?"
"Začernil jste si obličej opáleným špuntem?"
Zaklonil hlavu a rozesmál se: "Výborně! Jste ohromný. Tím guvernérem budete vy a já budu senátor. Ví Nero Wolfe, kdo ji zabil?"
Wolfe měl přijít ze skleníku až za hodinu, a tak jsem mu dopřál, aby tu ještě chvíli zůstal a bavil se. Také on se dostal mezi podezřelé, i když mezi ty poslední, neboť řekl o Susan, že je fešná dáma, a naznačil, že by šiji byl třeba vzal, nemít jiné úmysly. Protože si usmyslel účastnit se nejneurvalejší hry na světě - politiky, nenašlo se nic, co bych vylučoval - ba mohl i fešnou dámu ubít holí, kdyby pro to měl dostatečný důvod.
Když odešel, začal jsem pilně psát na stroji. Wolfe říkal Dolly Brookové, že se o jejím výletě do Harlemu policie patrně nikdy nedoví, ale já o tom dost pochyboval, a nijak nebude na škodu, jestli pořídím zápis o tom, co se říkalo v jejím bytě a v naší kanceláři, pokud to mám ještě v čerstvé paměti. Jestli nás obviní, že jsme potlačovali důkazy, budu do toho namočen stejně jako on. V Bastile budu mít dost volného času pro psaní svých pamětí a přijde mi vhod, budu-li mít po ruce nějaké poznámky - jestli se mi je tam ovšem podaří propašovat. Mlátil jsem do stroje a došel zrovna k místu, kdy Wolfe říká ‚napsal jsem to co nejstručněji', když v šest hodin přišel Wolfe. Zasedl za svůj stůl, ale nevzal knihu do ruky, a tak jsem se k němu otočil.
"Pan Magnus?" otázal se.
Přikývl jsem. "Hrozná škoda, že jste ho propásl. Nevím, jakou má cenu vysvlečený, ale ohozený přijde asi na tisícovku. Je veliký a usměvavý a upovídaný, ale referuje skoro stejně dobře jako já. Například toto."
Řekl jsem mu to a vynechal jen plané povídání, kromě těch otázek, na které jsem dostal dvojsmyslné odpovědi. Jak jsem pokračoval, Wolfe se víc a víc mračil.
"Takže," končil jsem, "když se s tím budete ještě týden hmoždit, snad zjistíte, že telefonovala, ale nikdy patrně neprokážete opak. Oster měl pravdu, když říkal, že nic určitého nezjistíte. Je možné, že když přišla, byl Magnus v té kanceláři naproti přes halu, slyšel ji telefonovat a tudíž věděl, že Whipple přijde až v devět hodin, a odvezl ji tam a zavraždil, ale o tom pochybuju. On nemá v hlavě drtiny. Stálo by za to zjistit, kde ve čtvrt na šest byl."
"Ona netelefonovala."
"Jo, to já vím. Vy se rozhodujete podle dvou měřítek. Jednou postupujete podle důkazů a dedukce. Jindy se řídíte svou genialitou a logika ať jde k čertu. A v tomto případě to znamená k čertu s Dolly Brookovou."
"Jednou se zavázala. Podepsala protokol. Je to tak?" ' "Jistě. Abyste z kanceláře státního návladního vyvázl bez

podepsání protokolu, to byste musel mít filipa. Musela podepsat."
"Potřebovali bychom se dovědět, jestli má paní Brooková herecký talent. Pan Vaughn vám to ráno mohl říct."
"Věděl jsem, že dřív či později na to přijde řeč. Už se sotva vlekl. Spí teď jako zařezaný. Spěchá to?"
"Ne." Přivřenýma očima mě pozoroval. "Jste si doufám vědom, v jaké jsme situaci."
"Jsem. Předně, jestli ji zabila Dolly Brooková, musíme jí to honem dokázat nebo předat její prohlášení Cramerovi. Je to ožehavý problém. Podle všeho ji neusvědčíme. Dostali jsme ji až na práh, ale dovnitř ji nedostaneme, dokud nenajdeme motiv, který by měl podstatu. Mám objednat Saula a Freda a Orrieho asi tak na jednoměsíční práci?"
Kysele se ušklíbl: "Ne." Za druhé, Beth Tigerová, a u ní musím být subjektivní. Mám jakousi představu, podle toho, co jste za těchto čtrnáct dní říkal, jak se díváte na sňatek mezi černochem a běloškou. Nijak. Co ale když si bere běloch černošku?"
"FuJ."
"Teď vás třeba překvapím. Zatím tu snad hraje prim žádostivost, ale když jsem dnes ráno snídal, přistihl jsem se při myšlence, jestli umí Beth dělat kreolské placičky, vy víte, co to znamená - nebo řekněme, že to nevíte. Pokoj by nám prozatím postačil, než přijdou děti, ovšem nevím, jakou barvu pleti budou mít. Když teď promluvím objektivně, musím říct, že ona v tom domě také byla a měla mnohem lepší motiv než paní Brooková, poněvadž se za Dunbara chtěla vdát."
Pravděpodobně. "
"Nikoli pravděpodobně, ale určitě. To je můj problém, ale nějak už se s ním vyrovnám. Z profesionálního hlediska je problémem, jak ji dostat o patro níž a do toho bytu. Máte nějaký nápad?"
Ne "
"Ani já. Když jsme se vypořádali s paní Brookovou a slečnou Tigerovou, hledejme někoho jiného, kdo v tom domě bydlí. Saul a Fred a Orrie můžou za pár dní prošetřit všechny nájemníky, a když nic nenajdou, budeme vědět, že vrah pravděpodobně vešel do domu kolem osmé hodiny či záhy nato a odešel před příchodem paní Brookové. Někdo ze sousedství ho snad viděl přijít a odejít. Saul a Fred a Orrie by při tom šetření měli nevýhodu, neboť by jim vadila barva pleti, takže by se lépe hodili tři či čtyři černošští detektivové. Dá se jich sehnat dost. Souhlasíte?"
Ne."
"Dobře. To bylo za třetí. Za čtvrté. Saul, Fred a Orrie by měli prověřit alibi personálu VPOP. Nejen těch lidí, co u nás byli, ale všech třiceti čtyř zaměstnanců. Někteří z nich se patrně dívali na ten nastávající Dunbarův sňatek stejně jako Ewing a snad ještě příkřeji. Kdokoli z nich o tom telefonickém hovoru mohl vědět. Některá žena třeba napodobila Susanin hlas a pak v pět hodin odešla. Podstatné však je dát všechna alibi přezkoušet. Za tři týdny by se to zvládlo, snad za čtyři. Zamlouvá se vám to?"
Ne."
"Velmi dobře. Doufal jste, že si naši situaci uvědomuji, a já přitakal. Nenajdete jednu jedinou rozumnou věc, kterou byste mohl udělat vy nebo já nebo Saul a Fred a Orrie."
Kývl. "Máte pravdu." Rozsvítil stolní lampu a sáhl po knize, kterou právě začínal číst Věda, skvělá zábava od Jacquesa Barzuna.
Měřil jsem si ho. Tropil si ze mne blázny. K mým povinnostem zejména patří, abych ho popíchl, když nehne s případem z místa, a on mě zchladil. Měl jsem přirozeně v úmyslu ho vyprovokovat, aby navrhl nějaký krok a předvedl, oč je chytřejší než já, a to on věděl. "Jděte k čertu," řekl jsem procítěně, otočil se k psacímu stroji a jal se bušit do klávesnice.
Nevím, jak dlouho by ještě váhal - snad den nebo týden, snad věčně. Při večeři se rozhovořil o automatizaci. Stavěl se vždy proti strojům a automatizace podle něho znamenala, že se život stane záhy absurdní. Už teď na tom byl špatně: za větrného a studeného březnového dne si v teple a pohodlí pochutnává na večeři a se zdrojem tepla nemá už vůbec spojení. Šek, kterým zaplatil účet za topnou naftu, s výrobou tepla spojen je, on však nikoli. S postupující automatizací nebude už záhy nikdo mít spojení s výrobními postupy a jevy, které nám život umožňují. Všichni se staneme cizopasníky nikoli na živých organismech, ale na strojích, k naší nesmírné hanbě a potupě. Snažil jsem se odporovat věcnými důkazy, ale on vládne slovy lépe. Když jsme pak vstali a šli si do kanceláře vypít kávu, ještě jsme hovořili na toto téma. Právě jsme procházeli halou, když se ozval domovní zvonek.
Byl to Paul Whipple. Wolfe zamručel, když ho viděl přes zrcadlové okénko - ještě s automatizací neskončil. Ale byl to klient, a protože jsme neměli tušení, co máme dělat, stálo za to se přesvědčit, jestli nám neposkytne on nějaké vodítko.
Neposkytl nám ho. Přišel pouze s otázkou. Protože byl zdvořilý, počkal, až Fritz přinesl kávu, kterou mu Wolfe nalil a já podal a on trochu upil. Jeho brýle s černými obroučkami se zamžily a Whipple vyndal kapesník, aby si je otřel.
"Ti dva přátelé mi řekli, co se událo," řekl. "Nezakázal jste jim, aby mi to řekli."
Wolfe se snažil vypadat, jako by mu neočekávané návštěvy nevadily, ale nepodařilo se mu to. "Řekl jsem jim, že to mohou povědět vám, ale nikomu jinému."
"Neřeknou nic. Prohlásil jste, že snad dojde k slibnému vývoji. Došlo k němu?"
"Ano a ne." Wolfe se napil, postavil šálek a zhluboka se nadechl. "Pane Whipple, měl jsem v úmyslu si to nechat pro sebe, a kdybyste telefonoval, také bych to učinil. Obtěžoval jste se však přijít a na tu otázku máte právo. Váš syn by mohl být zítra venku. Snad na kauci, ale na svobodě."
Brýle mu upadly na podlahu, koberec je ale měkký. "Můj bože," řekl tiše, že to bylo slyšet jen stěží. "Já t věděl. Já věděl, že vy to dokážete."
"Neudělal jsem mnoho. Podrobnosti nebudu uvádět, řeknu vám jen tolik, že podle ověřitelných údajů, které mám k dispozici, je krajně nepravděpodobné, že v době, kdy váš syn přišel do jejího bytu, byla ještě Susan Brooková naživu. Máme údaje, dostatečně pádné, aby policii přesvědčily, že není záhodno držet nadále vašeho syna ve vězení jako podezřelého z vraždy. Ale jméno pachatele ani stopu k němu jsem z těchto údajů nezjistil."
Whipple se díval a soustřeďoval se. Bez těch brýlí vypadal starší. "Ale já ne -. Jestli byla mrtvá, když tam přišel..."

"Ano. Na podkladě údajů, které mám, lze o tón sotva pochybovat. Můžu dosáhnout, že bude propuštěn patrně na kauci jako stěžejní svědek. Policie bude rozhořčena. Budou podezírat vás a vaši ženu a každého kdo je nějak ve spojení s VPOP. Budou podezírat vašeho syna, nikoliv z toho, že čin skutečně spáchal, ale že byl do zločinu nějak zapleten. Podezření se může definitivně zbavit teprve pak, až bude vrah odhalen, a to bude práce velmi obtížná, když policie bude kdekoho znepokojovat včetně mne. Zejména mne. Nechci jim poskyt nout údaje, které mám k dispozici. Chtěl bych, aby vašeho syna ponechali ve vazbě, a měli tak dojem, že drží pachatele. Ovšem, vy to můžete znemožnit. Můžete prohlásit, že když si svoje informace nechám pro sebe řeknete to policii. Učiníte-li to, budu jim tyto informace okamžitě muset sdělit a vzdát se případu. Vyjádřil jsen to jasně?"
"Ano." Whipple sklonil hlavu. V tom křesle jsen viděl mnoho lidí sklonit či pootočit hlavu, jakmile seznali, že se jim těžko rozhoduje, když se na ně Wolfe dívá. Whipple viděl na zemi ty své brýle a sehnul se pro ně, znovu vytáhl kapesník a pomalu skla otíral.
"Nechci na vás naléhat," řekl Wolfe.
Whipple vzhlédl: "Nemusíte. Myslel jsem na svou ženu. Kdyby věděla, že Dunbar může být zítra už doma - ale ona se to nemusí dovědět." Napřímil záda. "Neřeknu jí to." Nasadil si brýle. "Ty informace - neze stárnou ? Můžete je použít..."
"Můžu je použít kdykoli. Mám je písemně - výpověc podepsanou ženou, kterou zde dnes odpoledne viděli vaši přátelé."
"Budou do toho zataženi?"
Ne. "
" "Znám tu ženu?"
"Pochybuju. Nechci ji jmenovat."
"Já - měl bych k vám dotaz."
"Dal jste mi už tři. Snad jej zodpovím."
"Víte - totiž, myslíte si, že víte - kdo ji zabil?"
"Ne. Vůbec nemám tušení. Nemám žádný plán. Mám jenom závazek, který hodlám splnit, ačkoli v této chvíli nemám nejmenší ponětí, kdy a jak to udělám. Kolikrát vás na nějakou palčivou otázku napadla odpověď při čištění zubů?"
"Nejednou."
"Za pár hodin si budu čistit zuby. Ne však tím elektrickým kartáčkem - strach, že mě ten přístroj elektricky popraví, by potlačil všechny moje myšlenkové pochody. Znepokojuje vás jako antropologa hrozba automatizace?"
"Jako antropologa ne."
"Ale jako člověka ano?"
"Nu... ano."
"Vašemu synovi je jedenadvacet let. Jste si vědom, že když ho uchráníme jedné pohromy, nutíme ho, aby upadl do pohromy ještě horší?" čistá práce. Měl před sebou k smrti ustaraného otce, jehož syn je obviněný z hrdelního zločinu. Wolfe to vyřídil za pouhou čtvrthodinku a převedl řeč na automatizaci. Měl nového, neopotřebovaného posluchače, lepšího než já, protože já s ním večeřel. Čistá práce.
Měl jsem to už znát. Když jsem ve středu ráno seděl u stolku v kuchyni u snídaně a pojídal opečené krajíčky kukuřičného chleba a vejce protýkaná slaninou, prosypaná pažitkou a zalitá sherrym, měl jsem pohled zabořený do Timesů, opřených o stojánek, ale zároveň jsem měl nastražené uši. Kdyby zvonil domácí telefon, bude to Wolfe, který volá z ložnice, abych k němu zašel pro instrukce. Měl jsem to už znát. Jeho poznámka, že ho napadají odpovědi, když si čistí zuby, to byla pouze finta, jak převést hovor na automatizaci. Netvrdím, že ho při čištění zubů nic nenapadlo, ale to se dělo, když jsme řešili něco naléhavého. Na tomhle případě o nic naléhavého nešlo. Hrome, Dunbar Whipple je přece zdráv a v bezpečí, dostává jídlo třikrát denně - ovšem, kdyby tu vězeňskou stravu musel jíst Wolfe, to by byla jiná. Pak by to byla naléhavá záležitost.
Z hlediska mé profese patřila ta středa mezi nejméně uspokojivé dny, které jsem kdy zažil. Že si Wolfe při té práci dopřával dost času pro sebe, to nebylo nic nového, vůbec ne, ale dříve jsem měl pokaždé uspokojení, že jsem ho popichoval. Jak jsem již řekl, byl to jeden z mých hlavních úkolů. Tentokrát to nešlo. Prohlásil jsem mu, že nikdo nemůže nic dělat, a také ten den nikdo nic nedělal. K jediné činnosti nebo výměně slov, které by s případem nějak souvisely, došlo asi kolem páté hodiny, když se Wolfe nahoře ve skleníku nimral s orchidejemi. Telefon zazvonil a já nahlas řekl: "Zas už ta automatizace!" Zdvihl jsem sluchátko.
"Kancelář Nero Wolfa. Archie Goodwin u aparátu."
"Tady Peter Vaughn. Volám teď, protože vím, že tam Wolfe nebude. Nesnesl bych ho."
"Ani já ho dnes nesnáším. Jste vzhůru a oblečený?"
"Zajisté. Spal jsem sedmnáct hodin. Rád bych věděl, jestli jste s ní mluvil?"
"Ano. Já i pan Wolfe. Včera odpoledne tady byla celou hodinu. Uklidněte se. Přiznává, co jste nám vyprávěl. Chcete přirozeně vědět, jestli jsme to pustili dál. Neudělali jsme to. Zatím si to schováváme pro sebe. Neradil bych vám, abyste k ní šel na čaj. Asi by vám dó něj dala ocet nebo něco ještě horšího. Mimochodem, už včera jsem se vás na něco chtěl zeptat. Slyšel jste ji někdy napodobovat hlasy jiných lidí?"
"Ano, často. Umí to dobře. Dřív hrála divadlo, víte?" "Opravdu?"
"Ano. Pod jménem Dolly Drakeová. Žádná hvězda nebyla. Myslím, že toho nechala, když si vzala Kennetha, jenže tenkrát jsem je samozřejmě neznal. Proč? Proč se ptáte?"
"Jen si ověřuji jakousi maličkost. Běžná práce. Myslím, že uměla například napodobit Susanin hlas." "Zajisté, já ji slyšel. Slyšel jsem, když napodobovala usán, jak přednáší o občanských právech. Bylo mi to řirozeně proti mysli, ale Dolly to uměla dobře. Poslyšte, ještě něco, o čem jsem se neměl v úmyslu zmínit, ale přece jen vám to řeknu. Snad vám o něco později povím něco důležitého. Můžu vás tam dnes večer zastihnout?"

"Ano, ale teď jsem zde! Vyklopte to."
"Nu, já - Ne, nechci. Já bych nechtěl - ne. Snad se mi to jen tak zdálo, a proto si to ověřím. Patrně vás dnes večer zavolám."
"Jak si to ověříte?"
"No, položím pár otázek. Neměl jsem se vám o tom zmiňovat. Asi na tom nic nebude. Totiž chci říct, že jsem vám i Wolfovi strašně vděčný za to, že jste nic neřekli policii. Byl jsem si jist, že jste nic neříkali, jinak byuž za mnou policie byla. Jsem vám za to strašně vděčný."
Zavěsil a já mu byl za to také vděčný. Poskytl mi něco, nad čím jsem mohl dumat. Existovala vyhlídka, že přijde s něčím, co by nám pomohlo - a co to asi bude? Mělo by se to týkat Dolly Brookové, protože jen ona a Kenneth ho k případu nějak vážou, nemělo by se to týkat toho, co mi už řekl, totiž, že Dolly umí napodobit Susanin hlas, protože se mě tázal, proč se ho na to ptám. A přece by to mohlo být tohle. Třeba se mě tázal, proč se ho na to ptám, aby vyzvěděl, jestli něco vím z toho, co on ví nebo tuší. Měl jsem na něj naléhat. Vytočil jsem jeho číslo. Nejdřív do kanceláře Heron Manhattan; tam se dnes ještě neukázal. Pak k němu do bytu; právě odešel a nikdo nevěděl kam.
Když Wolfe přišel dolů ze skleníku, podal jsem mu hlášení. Naslouchal s otevřenýma očima, což bylo známkou, že neslyší nic, co by si vyžadovalo jeho soustředěné pozornosti. Bylo zřejmé, že se rozhodl, že Dolly Brooková to nespáchala, z nějakého mnou nepostřehnutelného důvodu, třeba proto, že - pokud se tomu dalo zabránit - se s ní už nechtěl setkat. Když jsem mu navrhl, že by neškodilo pokusit se Vaughna najít a vytáhnout to z něho, Wolfe prohlásil, že pan Vaughn je vyslovený osel, protože neměl ani tolik filipa, aby zapomněl na své iluze o slečně Brookové. Tím byl den vhodně zakončen. Měl jsem dost filipa, abych šel nahoru do svého pokoje, zavolal Lucy Valdonové a pozval ji k Rustermanovi na večeři. Navrhla, abychom povečeřeli u ní doma. Někdy bývá takový návrh příjemný, a také tentokrát přišel vhod. Bylo tam milé a klidné prostředí, kde jsme se mohli hlasitě a dlouho smát. Rozhodně jsem někoho potřeboval, s kým bych se smál. Kdyby Vaughn telefonoval, mohl mu Wolfe říct, kam má volat. Shodil jsem šaty a vlezl pod sprchu.
Mé ranní zamlžení mysli začíná propouštět první světelné paprsky, když popíjím pomerančovou šťávu, a při druhém šálku kávy mám v hlavě už docela jasno, takže když kolem půl desáté dorazím do kanceláře, jsem na denní práci plně připraven. Ale existují výjimky a to čtvrteční ráno bylo jednou z nich. Předně jsem přišel dolů až o půl jedenácté místo o půl desáté. Za druhé jsem se až ve tři hodiny dostal domů a spal jsem o dvě hodiny méně než těch obvyklých osm. Za třetí jsem neměl co dělat. Jestli Peter Vaughn něco vzkázal, nestálo to zřejmě za zmínku, protože když jsem se vrátil domů, nenašel jsem na psacím stole žádnou poznámku. Zřejmě to vypadalo, že se bude opakovat včerejšek. Měl jsem chuť jít nahoru, přinést Wolfův kartáček na zuby a položit mu ho na psací stůl, navrch na poštu, ale tím bych všechno jenom zhoršil. Mohl bych si vyjít na procházku a nebýt v kanceláři, až Wolfe sejde dolů.
To se mi zamlouvalo. Na hodinkách jsem měl za osm minut jedenáct. Šel jsem do kuchyně a řekl to Fritzovi a sahal jsem po plášti na věšáku v hale, když světlo, procházející oknem ve dveřích, zatemnil nějaký předmět a já se otočil. Ten předmět byl inspektor Cramer. Výborně. Cokoli a kdokoli byl vítán, ba i on, ba i v tom případě, jestli se nějak dověděl o Dolly Brookové a chtěl nás sebrat, protože maříme úřední výkon a ovlivňujeme svědky. Otevřel jsem dveře, právě když zvedal ruku, aby zazvonil, a řekl mu: "Zdravím vás. Stál jsem za dveřmi a čekal na vás."
Nechal to bez poznámky. Byl nějak nevrlý a také nemluvný. Svlékl plášť, položil ho na lavici, na něj hodil klobouk, odpochodoval do kanceláře, podíval se na hodinky a zůstal stát čelem ke dveřím do haly. Jak jsem šel k svému stolu, měl jsem nádherný pohled na ta jeho široká, statná ramena a na jeho rozměrný zadek. Dobré tři minuty stál nehnutě, dokud nevešel Wolfe, který udělal dva kroky a zamračeně zíral. Cramer se prudce otočil a šel k červené kožené klubovce. Wolfe obrátil ten zamračený pohled na mne, a zatímco kráčel ke stolu, řekl jsem: "Neměl jsem čas zazvonit, protože zrovna přišel." Vložil hrozen květů Vanda suavis do vázy, posadil se a beze spěchu si začal prohlížet poštu.
"Máte dost času," řekl Cramer mrazivě. "Máte dost mého času. Máme na to celý den. Budete mi slovo za slovem opakovat všechno, co kdo včetně vás a Goodwina v této místnosti řekl o vraždě Susan Brookové. Začněte s Peterem Vaughnem. Kolikrát tu byl, kdy to bylo a co vám říkal?"
Tak to tedy byla Dolly Brooková. Její prohlášení ve trojím vyhotovení leželo v trezoru. Tam bylo jistější než v zamčené zásuvce.
Wolfe odsunul poštu stranou a otočil se: "To je nezvyklé," pronesl. Nebylo to míněno jako protest, ale jako pouhé konstatování. "Svého vraha máte ve vazbě. Jednal jsem a jednám v jeho zájmu podle pokynů jeho obhájce. Nečekejte ode mne důkazy, které by ho usvědčily. I kdybych podobné důkazy měl, vám bych je nesměl a ani nechtěl prozradit. To je nezvyklé. Že bych si své právní postavení špatně vykládal? Mám přivolat pana Ostera?"
Znělo to působivě, ale na Cramera to neudělalo dojem.
"Já se v právních předpisech vyznám," pronesl stále ještě mrazivým tónem. "Vy Petera Vaughna nezastupujete a Oster není jeho advokát. Chci vědět, kdy a kde jste vy a Goodwin Vaughna viděli a co bylo řečeno."
Wolfe zavrtěl hlavou. "Nesmysl. Jste podrážděný a to je rovněž nezvyklé. S panem Vaughnem jsme hovořili pouze v zastoupení pana Whippla a jeho obhájce a vy jste zde jako trestající rameno spravedlnosti."
Ne."
Wolfe nazvedl obočí: "Ne?"
"Jsem zde v zastoupení kriminálního oddělení - obvod Jih. Nepřicházím kvůli vraždě Susan Brookové, ale kvůli vraždě na Peteru Vaughnovi."
Jestli chtěl udělat dojem, pak se mu to tedy podařilo. Škubl jsem hlavou nalevo k Wolfovi a on zas hlavu prudce otočil doprava ke mně. Podle jeho pohledu se dalo soudit, že si o mně myslí, že jsem zabil Vaughna já, a z mého pohledu se dalo vyčíst, že já si myslím, že to spáchal on, takže Cramer musel být z toho zmaten.
Wolfe otočil hlavu zpět: "Doufám, že to není smyšlenka, bylo by to dětinské. Podrobnosti?"

"Asi před třemi hodinami se do okna vozu zaparkovaného na Druhé avenue nedaleko 32. ulice podíval nějaký chodec a oznámil hlídce, co viděl. Strážník se tam šel podívat. Pod volantem leželo pokrčené tělo muže, který měl hlavu a ramena na podlaze. Muž byl zasažen do pravého boku, asi deset centimetrů pod podpažím a střela prošla mezi žebry a zasáhla srdce. Jestli smrt nastala neprodleně, a to se téměř určitě stalo, pak ta rána byla vypálena mezi devátou hodinou večer a půlnocí. Mrtvý byl identifikován jako Peter Vaughn. Vůz patří firmě jeho otce Heron Manhattan, Inc. Žádná zbraň se nenašla. Ano, já právní předpisy znám."
Pomyslel jsem si, že se už Vaughn nebude muset odpovídat z toho, že lhal policii. Myslel jsem si to, protože v té chvíli nemělo smysl myslet na něco jiného.
Wolfe zavřel oči. Pak je otevřel: "A Dunbar Whipple byl ve vazbě od devíti hodin do půlnoci?"
"Víte sakra dobře, že byl."
"Kdy bude propuštěn?"
"Blbost."
Wolfe přikývl. "Je to jistě nepříjemné. Vy znáte historie vražd. Lze si představit, že Petera Vaughna usmrtila jiná ruka, ba lze si představit, že jeho smrt nesouvisí se zavražděním Susan Brookové, ale vy tomu nevěříte a nevěřím tomu ani já. Neodvážíte se ho dále držet ve vazbě. Zatraceně, to budou noviny -"
Cramer praštil dlaní do opěradla křesla: "Sakra, neseďte tady a neculte se! Promluvte! Kdy jste Vaughna viděl naposled?"
"Neříkejte, že se culím. Nedělám to, co vy tím slovem myslíte. Nereaguji na váš nezdar, ale na svou mrzutost. Teď potřebujete mít pachatele, já ale také. Přijít s překvapující novinkou a pak na mne štěkat nevede nikam, jak víte."
Zaklonil se v křesle, zavřel oči a stiskl rty.
Cramer seděl, pozoroval ho a zhluboka oddechoval.
Wolfe se narovnal a naklonil hlavu: "Pane Cramere, nemůžu vám dát žádnou informaci. Nevybuchujte, nechte mě to vysvětlit. My - počítám také pana Goodwina - jsme s panem Vaughnem dvakrát mluvili. V pátek večer zde byl spolu s panem Kennethem Brookem a jeho manželkou necelou hodinu. Žádný z nich nám neřekl nic, co byste nevěděl i vy. Předevčírem, v úterý ráno, přišel Vaughn sám a mluvil s panem Goodwinem, opět necelou hodinu. Nebyl jsem jejich rozhovoru přítomen, ale pan Goodwin mi referoval. Pan Vaughn nám sdělil několik údajů, které vy neznáte, ale podle mého přesvědčení nesouvisejí tyto údaje nijak s jeho smrtí. Jsou -"
"Je na mně, abych to posoudil."
"Ne. Jsou zde dvě výhrady. Předně, pan Goodwin i já jsme hovořili s panem Vaughnem v zastoupení pana Ostera a ta výpověď je tudíž respektována zákonem jako důvěrná. Za druhé, i kdyby tomu tak nebylo, ponechali bychom si ji pro sebe, protože máme důvod věřit, že tyto údaje s jeho smrtí nijak nesouvisejí. Jestliže se nakonec ukáže, že jsme se mýlili, samozřejmě budeme voláni k odpovědnosti. Nicméně -"
"Hned teď a zde vás volám k odpovědnosti."
"Fuj. Vy víte, že to nemůžete. Nicméně vám poskytneme jeden údaj, ať si je důvěrný či nikoli, protože pravděpodobně má s jeho smrtí nějakou souvislost. Pan Vaughn včera krátce po páté hodině telefonoval a mluvil s panem Goodwinem. Archie, opakujte tu relevantní část konverzace, jak Vaughn říká, že vám asi později něco řekne."
Pověděl jsem to Cramerovi: "Vaughn řekl: ‚Poslyšte, ještě něco, o čem jsem se vlastně nechtěl zmínit, ale přece jen vám to řeknu. Snad vám něco povím, něco důležitého. Můžu vás tam dnes večer zastihnout?' Řekl jsem: ‚Ano, ale teď jsem zde. Vyklopte to.' On řekl: ‚Nu, já - Ne, nechci. Já bych nechtěl - ne. Snad se mi to jen tak zdálo, a proto si to ověřím. Patrně vám dnes večer zavolám.' Řekl jsem: ‚Jak si to ověříte?' On řekl: ‚No, položím pár otázek. Neměl jsem se vám o tom raději zmiňovat. Asi na tom nic nebude.'"
"Koho se -"
"Ne," vybafl Wolfe. "Pan Goodwin je můj zaměstnanec. Archie, naznačil vám Vaughn nějak, koho se chce zeptat či na co?" NeMáte o tom sám nějaký názor?"
Bylo zřejmé, že ode mne chce slyšet další ne, a tak jsem mu tedy vyhověl. Otočil se ke Cramerovi: "Ani já ho nemám; ale domnívám se, že tato zamýšlená akce vedla k jeho smrti, a proto jsme vám ten telefonický hovor opakovali. Jestliže se dovíte dříve než já, komu Vaughn ty otázky chtěl položit, máte vraha."
"Jděte k čertu," pronesl Cramer opět mrazivě. "Jděte k čertu. Vy ho už znáte."
"Neznám. Ba ani nemám žádnou teorii. Mám některé údaje, které nemáte vy, ale jsem přesvědčen, že žádný z nich nemá vliv na zjištění vrahovy totožnosti. Ani v tomto směru nemám sebemenší oporu. To bylo naposled, co jsme o panu Vaughnovi slyšeli. Už nezavolal. Předtím jsem byl ve výhodě: vy jste myslel, že Dunbar Whipple je vinen, já ale ne. Tentokrát vůbec žádnou výhodu nemám. Oba stojíme před stejnou záhadou."
"Nedal jste mi na to čestné slovo."
"Toho rčení používám jenom tehdy, když musím, abych vás upokojil. Tentokrát však nehnu ani prstem, abych vás upokojil. Přál bych si, abyste už šel. Potřebuji s panem Goodwinem probrat tuto novou situaci."
"Klidně se do toho dejte. Nebudu vás rušit."
"To určitě nebudete. Jaký bude mít podle vašeho názoru automatizace vliv na Homo sapiens?"
"Jděte se bodnout," řekl Cramer, vstal a vyšel. Kráčel jsem ke dveřím, ale hlavu jsem vstrčil do haly až pak, když jsem slyšel zabouchnout domovní dveře, a to jen proto, abych se přesvědčil, že je skutečně venku. Vrátil jsem se k svému stolu, posadil se a pravil: "Dobrá, tak to probírejte."
Pronesl: "Ggrrrrhh."
"Pak to budu probírat já. Tvrdil jste mu, že to, co mi v úterý Vaughn sděloval, nemá vztah k jeho smrti. Přiměl jste mě, abych řekl, že nevím, koho se Vaughn chtěl vyptávat, ani na co se ho chtěl ptát, ačkoli převelice dobře víte, že to tuším. Včera jste se nezajímal o to, co mi Vaughn telefonicky řekl, totiž, že paní Brooková umí napodobovat Susanin hlas.

Když se ukáže, že Susan a Vaughna zabila ona, jak budete reagovat na mou mrzutost?"
"Došel jsem k přesvědčení, že ona to nespáchala."
"Vy ano. Ale já ne. Zatím není nejmenší známky, že by se kromě Brookových stýkal Vaughn ještě s někým jiným, kdo je do té vraždy zapleten. Koho jiného by se asi šel vyptávat?"
"Já nevím. Pokud však jde o paní Brookovou, nejenže jí chybí přijatelný motiv, ale nemohla ani telefonovat místo slečny Brookové, ledaže by věděla o té schůzce v osm hodin. To je - to není pravděpodobné; a když netelefonovala ona, kdo to tedy byl? Ovšem, patrně slečna Brooková, ale jisté to není - pořád se tomu snažím přijít na kloub. Ale hlavním problémem u paní Brookové je, že po návratu domů řekla panu Vaughnovi, že pana Whippla viděla vejít do domu. Uvažte to: je v bytě a otřela otisky prstů z hole, kterou právě švagrovou zabila; to by dokázal každý hlupák. Pak odtud kvapně prchne, a to také by dokázal každý hlupák. A venku na ulici zůstane stát, dokud neuvidí, jak přichází Whipple a vstupuje do domu? Nesmysl. Nebo ho zahlédne přicházet, když sama odtud prchá? To možné je, ale říkala by pak panu Vaughnovi, že ho viděla přijít? Tomu nevěřím."
Uvažoval jsem o tom pět vteřin. "Co dál?"
"Nic závažného."
"Dobře." Vstal jsem: "Beru si neplacenou dovolenou. Na dvě hodiny nebo na dva dny, zatím nevím."
Přikývl. Při troše štěstí to budou dvě hodiny. Svého času využijete lépe, když se věnujete panu Vaughnovi, třebaže se vám kohorty pana Cramera budou plést pod nohy." Sáhl po hromádce pošty.
Vytratil jsem se.
V těchto zápisech nikdy neopomenu zaznamenat každý krok, na němž záleží, ať už vpřed či vzad. Ať už mám úspěch nebo ať dostanu přes nos, rád to uvedu. Plýtval bych však časem a místem, kdybych vám kupříkladu líčil, jak ten vrátný z Park Avenue zareagoval, když jsem tentokrát uměl mluvit, nebo jak Dolly Brooková přijala mou novinku, neboť zpráva, že Peter Vaughn je mrtev, byla pro ni novinkou. Jde však o to, že tento krok nikam nevedl, jedině snad mě osobně uspokojil, protože ji Wolfe ze seznamu už vyškrtl. Za necelé dvě hodiny jsem uslyšel alibi, na jaké někdy narazíte, takové alibi, které zařadíte mezi vyřízené případy. Ve středu večer v sedm hodin čtyřicet minut Kenneth a Dolly Brookovi zasedli k večeři v bytě jiných manželů v témže domě a krátce před devátou se připojily dvě další manželské dvojice a hráli bridž až skoro do jedné hodiny v noci. Přešetřil jsem si to u všech tří žen, u dvou osobně, u jedné telefonicky a u dvou mužů ze tří. Když jsem se vrátil do našeho cihlového domu, Wolfe seděl v jídelně, oběd měl asi z poloviny dojedený a jediný letmý pohled na mou tvář mu prozradil, jak jsem pochodil. Zasedl jsem na své místo, Fritz přišel a já jsem si nabral pořádnou porci smažené ryby, předtím marinované v oleji a citrónové šťávě, ochucené bobkovým listem a tymiánem, a tři sběračky šťavelové kaše. Vzal jsem si pouze tři sběračky, protože před spaním si zajdu do kuchyně, zbylý šťavel si ohřeju, namažu ho na krajíčky Fritzem vyrobeného chleba a posypu muškátovým oříškem. Podává se k tomu sklenice mléka. Mějte lžíci po ruce, abyste chytili kaši, když ukapává z chleba na talíř.
Když jsme šli do kanceláře, nikdo z nás se nezmínil o Dolly Brookové. Až když jsem si sedal, řekl jsem: "Srazím si za ty dvě hodiny dvaadvacet dolarů."
Zabručel: "Raději se na tom nebudu podílet. Splácím dluh." Mávl nad tím rukou. "Pan Vaughn podle všeho telefonoval ze svého bytu."
"Podle všeho, ne však jistě. Když jsem ho asi o půl hodiny později volal domů, řekli mi, že právě odešel. Vyřizovala to asi služebná."
"Kde bydlí pan Vaughn?"
"Na Východní 77. ulici mezi Pátou a Madison. Bydlí zřejmě u rodičů; v seznamu je adresa pod Samuel Vaughn."
"Potřebujeme se dovědět, co včera dělal a kde byl předtím a potom, když telefonoval."
"To jistě."
"Jak navrhujete postupovat?"
"Ptát se lidí. Obvyklý postup. Jestli to chcete uspíšit, i když se to předraží, zapojíme do toho Saula a Freda a Orrieho. Má to jednu výhodu, že všichni dotazovaní budou mít odpovědi pohotově, protože už je říkali poldům."
Zabručel: "Jste nesnesitelný."
"Ano, pane. Ta mela kolem toho všeho to ještě ztíží. Snad by bylo lepší, kdybychom tady prostě seděli a pokusili se uhodnout, komu asi měl v úmyslu Vaughn klást otázky. Přemýšlel jsem o tom v taxíku cestou domů."
A?"
"Podle toho, jak vypadal, když v úterý dopoledne odtud odešel, musel jít rovnou domů a plácnout sebou do postele. V jednu hodinu určitě už tvrdě spal. Do telefonu mi říkal, že spal celých sedmnáct hodin, a to značí, že se v šest hodin ráno probudil. Měl tedy celý den pro sebe a nepochybně s někým mluvil dřív, než mi telefonoval. Říkal, že snad mi později bude moci povědět něco důležitého. Jistě by to neříkal, hlavně ne, že je to důležité, kdyby měl jen nějaký bláznivý nápad. Měl úmysl ověřit si něco, co viděl nebo slyšel. Jste spokojen?"
"Ano, ale nepokročil jste kupředu."
"Pokročím nyní. Musíme se ptát, co to bylo či kdo to byl. Co mu vrtalo hlavou, když se probral ze spánku ? Zbavil se výčitek svědomí kvůli Dolly Brookové, a teď ho hryzly dvě otázky: kdo zabil Susan a zda Dunbar Whipple byl či nebyl - podle jeho slov - pro ni citově přitažlivý. Pokud jde o pachatele, Vaughn myslel, že jím pravděpodobně bude Dolly Brooková. To byla pouze nezodpovězená otázka, na kterou hledali odpověď jiní lidé. Hlavně ho hryzala ta druhá otázka a na tu on chtěl vědět odpověď."
Mávl jsem rukou. "Nuže, kam by mohl jít? Svým způsobem to byl prostý a přímý chlápek a jistě by šel přímo za Dunbarem Whipplem, ale ten seděl v lapáku. K Dolly Brookové neměl důvodu chodit; slyšel o ní všechno, co mohla říct, a byl si jist, že to vlastně ani ona neví, ať už Susan zabila či nezabila. Pokud věděl, zbývaly mu pouze dvě možnosti: Whipplův otec a matka nebo lidé z VPOP. A tam také šel. K Paulu Whipplovi nebo do VPOP anebo na obě

místa. Navrhuji, abyste Whipplovi zatelefonoval a v případě záporné odpovědi zajedu do VPOP a zeptám se Maud Jordánové, v kolik hodin tam Peter Vaughn včera přišel."
Wolfe nazvedl ramena o půl centimetru a zase je spustil. "To nemůže uškodit. I kdyby -"
Domovní zvonek zazněl. Šel jsem se podívat do haly, otočil jsem hlavu k Wolfovi a řekl jsem: "Whipple," a kráčel jsem ke vchodu. Ten tucet kroků jsem ujel radostně, neboť jsem byl jistojistě přesvědčen, že se mi ty dvě hodiny, které jsem promarnil s Dolly Brookovou, bohatě vynahradí. Co jiného by sem přivádělo Whippla uprostřed pracovního dne?
Když jsem otevřel dveře a podal mu ruku, myslím, že jsem to trochu přehnal. Nelámu zrovna klouby, ale umím ruku pořádně stisknout a mám dojem, že to ucítil. Zavedl jsem ho do kanceláře a snad jsem se neculil, když usedl do červené kožené klubovky a řekl Wolfovi, že přichází osobně, místo aby telefonoval, protože mu musí říci něco, co by mohlo způsobit nepříjemnosti lidem, kteří si to nezaslouží. Wolfe se zeptal, kterým lidem, a Whipple zvedl ruku, aby si narovnal brýle. Brýle jsou svým způsobem užitečné, poskytnou vám záminku, abyste mohl odvrátit zrak, a máte pár vteřin, abyste si zvolil vhodná slova.
"Snad to nevíte," řekl Whipple. "Ten mladý muž, Peter Vaughn, byl zavražděn."
Wolfe přikývl: "Vím to."
"Jeho tělo bylo nalezeno v zaparkovaném voze. Byl zastřelen."
"Ano."
"Nu, víte -" Promluvil chraplavě, odkašlal si a začal znovu. "Vy víte, že během všech těch nesnází jsem s vámi mluvil naprosto otevřeně."
"Nemám důvodu, abych o tom pochyboval."
"Byl jsem naprosto otevřený. Pověděl jsem vám všechno, co jste mohl potřebovat vědět. Teď něco vím, co vám říct nechci, vím ale, že to musím udělat. lili;
Způsobím nesnáze lidem, kteří jsou mými přáteli - nejen přáteli, ale hrají významnou roli v - pro mou rasu. Žádat vás však o pomoc, přijmout ji a pak zatajit před vámi skutečnosti, které byste znát měl - by bylo zavrženíhodné."
"Můžete mi říct, abych se toho případu vzdal."
"Já nechci, abyste se ho vzdal!" Zvýšil hlas, téměř vykřikl, a zaťal zuby do rtů. Za chvíli pokračoval. "Buďte ke mně shovívavý. Když jsem k vám přišel poprvé, neměl jsem nervy zrovna v nejlepším stavu a teď se už ani neovládám."
Zvedl prudce hlavu. "Je to dětinské. Včera ke mně přišel Peter Vaughn a žádal mě, abych mu pověděl, co vím o vztazích mého syna a toho děvčete, Susan Brookové. Nebyl -"
"Kdy to bylo?"
"Ráno. čekal v koleji, až jsem tam přišel. On nevynikal příliš inteligencí, že ne? Řekl jsem mu, že nic nevím, kromě toho, že se stýkali pracovně a že z těch věcí v novinách nemůžu nic ani potvrdit, ani popřít. Co jiného jsem mu mohl říct? On trval na svém, já také, až potom odešel. V poledne mi telefonoval Tom Henchy z VPOP. Říkal, že Peter Vaughn tam byl a chtěl mluvit s ním a ještě několika dalšími lidmi a Tom chtěl vědět, co jsem Vaughnovi říkal. Pak mi dnes, asi před hodinou, Tom Henchy znovu volal. Řekl mi, že včera v noci byl Peter Vaughn zavražděn, a žádal mě, abych nikomu neříkal, že byl včera ve VPOP. Že prý se všichni dotazovaní dohodli, že by nebylo radno se o té návštěvě zmiňovat a že by nechtěli, abych o tom mluvil. Řekl jsem mu, že mu za chvíli zavolám, a to jsem za pár minut udělal. Během té doby jsem myslel hlavně na to, co jste nám tehdy večer říkal v lázních Kanawha. I to se týkalo vraždy. Zavolal jsem mu a řekl, že jsem došel k rozhodnutí, že vám to musím povědět. Chtěl, abych přišel za ním nebo se s ním někde sešel, že si o tom pohovoříme, já však odmítl. Přišel jsem k vám. A tak to tedy vypadá. Pevně věřím..." Nedokončil větu a vstal z křesla.
"Nečekám, že mi něco řeknete, nechci, abyste mi něco říkal." Otočil se a odcházel, ale zastavil ho Wolfův hlas.
"Okamžik, prosím! Kdo o tomhle ví?"
"Nikdo. Neříkal jsem o tom nikomu, ani ženě." "Ani o tom, že Vaughn přišel za vámi?"
^íj: o--*L?%--$
"Ne. Ani to neřeknu. Musíte mě omluvit. Bylo pro mě bolestné, že jsem vám to musel říci. Velice bolestné." Odešel.
Už jsem byl na nohou, ale Wolfe zavrtěl hlavou a tak jsem zůstal na místě. Obvykle jsem chodil nakouknout do haly, jakmile se zavřely domovní dveře, to byl vypěstovaný zvyk ode dne, kdy jistý vykuk dveře přibouchl zevnitř, stál půl hodiny za otevřenými dveřmi kanceláře a poslouchal, jak probíráme jeho případ.
Vkročil jsem opět do kanceláře: "Mám se obtěžovat a sednout si?"
Wolfe pokrčil koutkem úst: "Víte, Archie, vaše sebeúcta se nejlépe neprojevuje činem, ale tím, že zachováváte odstup. Nikdy halasně nejásáte. Nicméně přijměte mou poklonu."
"Rád. Těch dvaadvacet dolarů si neodečtu. Mám se posadit?"
"Ne. Přiveďte je."
"Hned?"
"Ano. Pan Cramer se jim každým okamžikem může dostat na kobylku."
"Je tři čtvrti na tři. I kdybych je sem přivedl za půl hodiny, a to je pochybné, nedokážete to za tři čtvrti hodiny skoncovat."
"Já vím, že to nepůjde. Zatraceně. Tohle všechno dlužím té barbarské cestě do lázní Kanawha."
"Získal jste tam ale recept na saucisse minuit."
"To je pravda. Přiveďte je. Všechny, které pan Vaughn viděl nebo s nimiž hovořil, bez výjimky. Zazvoňte napřed Saulovi. Okamžitě ho potřebujeme."
Když jsem vyšel a začal vytáčet číslo, počítal jsem, jestli tohle jev historii počtvrté, co si dovolil připravit se o své odpolední sezení s orchidejemi, nebo teprve potřetí.
Málokdy halasně jásám a potrpím si na sebeúctu, ovšem, mám také nějaké ty chybičky. Jedna se projevila, když jsem vešel do kanceláří VPOP, zastavil se u Maud Jordánové, která obsluhovala domácí centrálu, a zeptal jsem se: V kolik

hodin sem včera dopoledne přišel Peter Vaughn?" Bylo to přesně podle návrhu, který jsem přednesl Wolfovi chvilku předtím, než Paul Whipple zazvonil u domovních dveří, a že jsem to doslovně opakoval, souviselo s některou z těch mých chyb.
Neodpověděla mi. Podívala se na mě svrchu přes ten svůj dlouhý tenký nos a zeptala se: "S kým si přejete mluvit?"
Nenaléhal jsem na ni, protože po Whipplově zprávě to už nebylo zapotřebí. Řekl jsem jí, že hledám pana Henchyho a že jde o naléhavou věc. Telefonovala a pak mi řekla, že můžu jít dál. Když jsem kráčel po chodbě, objevil se ve dveřích rohové místnosti Harold R. Oster. Raději bych byl mluvil s Henchym o samotě, protože právníci vždycky věci zamotají, ale nedělal jsem si kvůli tomu příliš hlavu. Ani on, ani Henchy mi nepodali ruku, když mě Oster pokynem vyzval, abych vešel dovnitř, a zavřel dveře. Žádný z nich mi nenabídl židli.
Řekl jsem ve stoje Henchymu, sedícímu za stolem: "Paul Whipple sdělil Nero Wolfovi - osobně, ne telefonicky - to, co pověděl vám, totiž že to o Petru Vaughnovi řekne, a pan Wolfe si s vámi přeje mluvit. Ihned. S každým, kdo včera s Vaughnem hovořil."
"Posaďte se," řekl Oster.
"Musel bych hned zase vstávat, abych vás doprovodil. Jistě si uvědomujete, že to spěchá. Nevím, za jak dlouho tu bude policie, a pak vás aspoň nezastihne. Jestli tady nebude nikdo vědět, kam jste šel, nějaký čas potrvá, než vás najdou. Máte pravdu, jestli si myslíte, že na vás dotírám."
Henchy začal: "Vy zajisté -" Oster ho však přerušil: Já to projednám, Tome. Nevytahujte se, Goodwine. Jestli se policie doví, že tu Vaughn včera byl, zodpovíme jim všechny otázky, které nám položí. Vaughn se chtěl pouze dovědět, jak dalece byli Dunbar Whipple a Susan Brooková důvěrní. Pořád dotíral a nedal se odbýt. Z toho, co tu řekl či dělal, nesouvisí pranic s jeho smrtí. Řekněte Wolfovi, že ho navštívím později, v šest hodin, až bude k zastižení."
"Můžete ho zastihnout hned teď." Zaměřil jsem se na Henchyho. "Dobrá, tedy vám prozradím, co by pan Wolfe patrně raději řekl sám, na tom však nezáleží. Včera odpoledne deset minut po páté mi Vaughn telefonoval a řekl něco, z čeho vysvítá, že s největší pravděpodobností zavdalo k vraždě popud něco, co se přihodilo, když byl tady. To není jen mínění pana Wolfa a moje, ale také mínění policie."
"Ta neví, že zde Vaughn byl," řekl Oster.
"Policie na to přijde a dlouho jí to patrně nepotrvá. Ví, co mi Vaughn řekl do telefonu. Policie se domnívá, že byl zavražděn, protože včera vraha navštívil, a jakmile se dovědí, že Vaughn byl tady... Veškerý personál VPOP zadrží policie jako stěžejní svědky. Kauce -"
"Dobrotivý bože," zabreptal Henchy.
"Tomu já nevěřím," řekl Oster. "Co vám říkal Vaughn do telefonu?"
"Pan Wolfe vám to snad řekne, já nikoli."
"Tomu já nevěřím."
"Jak chcete. Bude zajímavé vidět, kdo dřív dorazí - policie nebo kancelář státního návladního." Šel jsem k židli a posadil se. "Bude rovněž zajímavé vidět, jak to vezmou do ruky. Mám radši počkat venku?"
"Ano," řekl Oster. "Uvážíme to."
"Měli byste si pospíšit." Zvedl jsem se. "Nevím, jak dlouho pan Wolfe hodlá čekat."
"Já půjdu," vstal Henchy. Jeho ducaté tváře ochably. "Já s ním jdu promluvit. Vy také, Harolde."
"Chci si to rozvážit."
"Ne. Já jsem zodpovědný ředitel této organizace. Vy půjdete se mnou," Henchy vykročil.
"A ostatní," řekl jsem. "Každý, kdo s Vaughnem oli promluvil třeba jenom jediné slovo. Včetně slečny Jordánové. Chcete je tu ponechat, aby jednali s policií, když vy tu nebudete?"
"Ne," pravil Oster. "Samozřejmě, Tome, půjdeme-li my, pak musí ostatní jít také. Vyčkejte v předpokoji, Goodwine."
"Radím vám, abyste si pospíšili."
"Ovšem, čím dřív půjdeme, tím lépe."
Vyšel jsem. Když jsem došel do předpokoje, Maud Jordánová pilně svolávala telefonem lidi do Henchyho kanceláře a za pár minut přišla odněkud zevnitř dívka s hebkou tmavou pletí a nosíkem nakrčeným vzhůru, převzala službu v centrále a dovnitř vešla slečna Jordánová. Rozhodl jsem se, že jim poskytnu dvacet minut, než se uradí, a pak půjdu za nimi. Začal jsem si cvičit krk tak, že jsem desetkrát za minutu otáčel hlavu ke vchodu a doufal, že se ty dveře neotevrou. Jednou se otevřely a břišní svaly mi ztuhly, byl to však jenom poslíček s nějakým balíčkem. Do dvaceti minut chyběla pouhá minuta, když jsem zaslechl v hale kroky, a už přicházeli s Henchym v čele. Potom šel Oster, Cass, Faison, Adam Ewing, Beth Tigerová a Maud Jordánová. Samé známé tváře.
Vstal jsem a zeptal se Henchyho: "Slečna Kallmanová?"
"Není tady. Včera tu rovněž nebyla." Obrátil se k dívce u centrály: "Slečno Bowenová, vy nevíte, kam jdeme."
"Ovšem, nevím to," řekla.
"Také," nadhodil jsem, "neznáte mé jméno, a kdyby na vás někdo chtěl, abyste mě popsala, pak nedovedete lidi moc dobře popisovat."
"Mám ho popsat chybně?" zeptala se Henchyho.
"Ano," řekl Oster, "ale v rozumných mezích."
Dále jsem navrhl, aby oni šli napřed a já že pojedu jinou zdviží a rovněž jiným taxíkem. Snad si myslíte, že jsem to přehnal, já však moc dobře věděl, co se stane ve chvíli, kdy se Cramer doví, že tu Vaughn byl. Těšilo mě, že mám v hlavě ještě místo na další návrh, i když jsem ho musel v tomto případě zamítnout - totiž, aby jeden z nich, a to slečna Tigerová, jela se mnou. Bylo příjemné si uvědomit, že ani v stísněné situaci nezapomínám na takové věci, jako je přátelská společnost.
Připouštím, a to jako fakt, že ona až dosud nedala vůbec nijak najevo, že by si mé existence jako člověka byla vědoma.

Jel jsem však sám, a když taxík zastavil před naším domem, obával jsem se, že nastane další zdržení. Byly čtyři hodiny a pět minut a s padesátiprocentní jistotou se dalo počítat s tím, že Wolfe už odešel nahoru do skleníku. Tři stáli pod schodištěm a další tři vylézali z taxíku. Zaplatil jsem taxíkáři a šel napřed. Když jsem došel nahoru, Saul Panzer otevřel dveře: "Pan Henchy do kanceláře," řekl mi, "a ostatní do předního pokoje."
Právníci dovedou být dotěrní a také často bývají. Když si osm lidí svléká na konci haly pláště, je to už přece jen hlouček, a když jsem mezi nimi našel Henchyho a vedl ho halou do kanceláře, kde se vzal tu se vzal objevil se pojednou Oster a choval se jako člověk, který má na starosti velení. Myslel jsem si, u všech ďasů, bude jednodušší použít spojovacích dveří a nechat ho jít; a on si to opravdu namířil rovnou k červené kožené klubovce, postavil se před ni a řekl Wolfovi: "Tentokrát o nám Whipple do toho nemůže zasahovat. Budete naslouchat."
Oddechl jsem si, že Wolfe je tady a já jsem svůj úkol vyřídil. Sedl jsem si a připravil zápisník a pero. Ať si teď reaguje on.
Neotočil hlavu, aby vzhlédl k Osterovi, ale pozoroval Henchyho, který seděl na jedné ze žlutých židlí, jež přistavil Saul.
"Bude to nepříjemné nám všem," řekl. "Objasnil vám pan Goodwin situaci?"
Henchy přikývl: "Dostatečně, takže jsme přišli."
"Budete mě poslouchat," pronesl Oster velitelsky. "Chceme vědět, co Vaughn Goodwinovi včera telefonoval. Co podle vás řekl."
Wolfe zaklonil hlavu: "Pane Ostere. Nevybízím vás, abyste se posadil, protože si to nepřeju. Připojíte se k ostatním v předním pokoji. Nadále nespolupracuji s vámi; od této chvíle mám závazek pouze k panu Paulu Whipplovi. Abych užil pregnantního výrazu, můj vztah k vám je vztahem k osobě podezřelé z vraždy." Ukázal na dveře. "Tudy."
Oster vydal zvuk, který lze popsat jako něco mezi zafuněním a zavrčením. Posadil se: "Ten náfuka!" řekl.
"To Velké bílé nic! Jsem členem advokátní komory a čím jste vy?"
Wolfe se na něho podíval: "To vám opravdu nemohu zazlívat. Být černochem, byl bych už dávno za mřížemi - nebo bych byl mrtev. Vy opravdu věříte, že to, jak s vámi jednám, závisí na barvě vaší pleti. Nesmysl. Nejsem troglodyt. Archie, přečtěte tu příslušnou část vašeho včerejšího hovoru s panem Vaughnem."
Přednesl jsem ji stejně jako Cramerovi, jen jsem mluvil pomaleji a zdůraznil ‚něco důležitého', a posléze jsem dodal, že Vaughn pak už nezavolal. Henchy se na mě zamračeně díval, jak se soustřeďoval. Oster se tvářil skepticky, ale došlo mu to. Wolfe promluvil.
"To byla poslední slova, která jsme slyšeli od pana Vaughna: ‚Asi na tom nic nebude.' Na neštěstí pro něho na tom však něco bylo. Z toho vyplývá - a není to pouze dohad - že měl v úmyslu setkat se ještě jednou s osobou, s níž se již dřív sešel, nebo si chtěl aspoň ověřit podezření, které z toho prvního setkání pramenilo. Je možné, že nedošlo k tomu setkání ve vaší kanceláři, nevím však o žádném jiném místě, které by mělo spojitost s osudem Susan Brookové, a pochybuji, že by to věděla policie. A rovněž docházím k závěru, který nelze přejít jen tak snadno, že ho zabila, osoba, která zabila také slečnu Brookovou. Odmítáte tento závěr, pane Ostere?"
"Ne, neodmítám. Jestli Vaughn řekl to, co tu Goodwin opakoval."
"To je pro mě nesporné. Jestli vy o tom pochybujete, pak mluvíte sám za sebe. Povíte mi, co vám pan Vaughn včera říkal a co jste říkal vy jemu?"
"Neříkal nic a já rovněž ne."
"On se s vámi nesetkal?"
"Setkal se, to ano, ale já s ním nevyměnil ani slovo. Byl jsem s panem Henchym v jeho pokoji, když tam přišel Vaughn, a byl jsem přitom a slyšel, co si povídali, ale Vaughnovi jsem nic neřekl a on mi rovněž nic neřekl."
"Už jste ho někdy předtím viděl?" Ne "
" "Viděl někdy on vás?"
"Ne. Pokud vím. Párkrát jsem mluvil v televizi."
"Setkal jste se s ním včera opět? Po páté hodině?"
"Ne. Další otázka: kde jsem byl včera večer? Jestli vůbec máte právo nějaké otázky klást, což vám nepřiznávám, pak máte právo zeptat se i tohle. Odpovím tím, že řeknu, že nemohu uvést svědky pro celý ten večer a noc. Ani bych vám je neuvedl, kdybych nějaké měl."
"Málokdo mívá svědky. Nuže, pane, jsem přesvědčen, že si přejete, aby dnešní schůzka trvala pokud možno nejkratší dobu. Můžete mi pomoci. Zatímco budu mluvit s panem Henchym, ostatním můžete vysvětlit -"
"Já zůstanu zde."
"Ne. Vzdálíte se z místnosti, ne-li z domu. Vy -"
"Zůstanu sedět v tomto křesle."
Wolfe otočil hlavu: "Archie, budete potřebovat Saula, aby vám ho pomohl odstranit; má poněkud větší postavu. Protože musíme přikročit k násilí, vykažte ho z domu."
"To neuděláte," řekl Oster.
Byl jsem už na nohách: "Mám na to postavu," řekl jsem, "budete ale překvapen, až poznáte, jak umí zapracovat Saul Panzer. To je to Velké bílé nic." Pohnul jsem se.
"Moment, počkejte," řekl Henchy. "Harolde, tohle se mi nelíbí. Myslím, že to není zapotřebí." K Wolfovi: "Co jste se chystal říci?"
"Že pan Oster může situaci popsat ostatním, včetně toho, co pan Vaughn telefonoval panu Goodwinovi. Může rovněž vyšetřit, kdo z nich má alibi - od osmi hodin večer do dvou hodin ráno - alibi, které lze ověřit." Otočil se k Osterovi: "Pro člena advokátní komory to není nijak obtížné."
V duchu jsem si říkal, že to opravdu myslel tak, že barva pleti pro něho nehraje roli. Jednal s ním stejně drsně jako s bledou tváří. Oster se tvářil, jako kdyby chtěl cosi odseknout - napřed Wolfovi, pak Henchymu, ale zřejmě se rozhodl,

že důstojnější bude odejít mlčky. Kdyby šel ke spojovacím dveřím do předního pokoje nejkratším směrem, prošel by těsně vedle mne, ale raději mě velkým obloukem významně obešel. To bylo ještě důstojnější. Když byl venku a dveře se zavřely, vrátil jsem se k psacímu stolu a k zápisníku.
Wolfe řekl: "Jsem vám zavázán, pane Henchy. Nesnáším zmatky v domě."
Ředitel přisvědčil: "Já je rovněž nemám rád. Mnoho lidí by to u člověka v mém postavení nevěřilo, ale já zmatky opravdu nesnáším. Mám rád umírněnost. Mám rád klid a snad si ho trochu ještě před smrtí užiju. Myslím, že na mne chcete vědět dvě věci: co jsem říkal panu Vaughnovi a kde jsem včera večer byl."
"Není zapotřebí říkat, kde jste byl, pokud máte alibi, které lze prokázat."
"To nemám, aspoň ne pro celou tu dobu od osmi do dvou. Něco o alibi vím, měl jsem s tím už zkušenost. Pokud jde o pana Vaughna, nepamatuji si, že bych ho už předtím viděl. Setkávám se s mnohými lidmi. Nebudu se pokoušet doslovně opakovat všechno, co jsem mu včera řekl, protože bych to neuměl. Mnoho jsem toho neřekl; vlastně to byla jen jedna věc. Nebylo to o Susan - o slečně Brookové - kdo ji zabil. Ptal se jenom, zdali se ona a Dunbar měli v úmyslu vzít. Samozřejmě, věděl jsem, že to mají v úmyslu, ale to jsem mu neřekl. Odpověděl jsem, že o tom nic nevím a že se nikdy nevměšuji do soukromých záležitostí personálu. To bylo všechno."
"Nemůžete mi svá slova přesně opakovat?"
Zamračil se a pět vteřin uvažoval. Zavrtěl hlavou: "Nehodlám se o to pokoušet. Říkal jsem však to, co jste ode mne před chvílí slyšel. Pan Vaughn se u mne nezdržel déle než čtyři či pět minut. Chtěl mluvit ještě s někým jiným, tak jsem ho poslal za panem Faisonem."
"Proč k panu Faisonovi?"
"Nu, trval na tom, že ještě s někým musí mluvit, a Susan pod ním pracovala." Henchy pootočil hlavu a letmo se na mě podíval a pak hleděl opět na Wolfa: "Prozraďte mi něco. Znám vaši znamenitou pověst. Opravdu věříte, že ho zabil někdo z nás? A že zabil také Susan Brookovou?"
"Ano, považuji to za pravděpodobné."
"Tak tedy, nikdo z nás to nebyl."
Wolfe kývl: "Ovšem, to jsem od vás čekal."
"Ne, tak prosté to není." Dlaněmi svíral pevně opěradla křesla. "Jestli jsem kdy mluvil pravdu, tak je to teď. Jestli je tím vrahem někdo z nás, chci, aby byl po zásluze potrestán. Budeme v obtížnější situaci, už teď je obtížná, když Dunbar sedí ve vězení, ale chceme-li, aby se s námi jednalo jako s řádnými občany, musíme se chovat jako řádní občané. Vy se však mýlíte, určitě vím, že se mýlíte. Dnes v poledne slyšel v rozhlase pan Ewing o zavraždění pana Vaughna, přišel za mnou a já svolal do kanceláře všechny lidi, co včera s Vaughnem mluvili, a otevřeně jsem k nim promluvil. Řekl jsem jim, že se snad policie vůbec nedoví, že u nás Vaughn byl, ale jestli se to doví, pak nikdo nesmí nic tajit. Prosil jsem je, jestli je někdo z nich nějak do toho zapleten, aby to řekl hned teď na místě. Pověděl jsem jim, jestli z nich někdo někoho sebeméně podezírá, ať to řekne hned teď na místě."
Pustil se opěradel a otočil ruce dlaněmi vzhůru: "Já své lidi znám, pane Wolfe. Nejenom proto, že mají se mnou stejnou barvu pleti, ale já je znám. Ve svém postavení je znát musím. Byli skoro dvě hodiny se mnou v kanceláři a všechno jsme si zevrubně probrali. Když jsme skončili, byl jsem přesvědčen, že nikdo z nich není zapleten do vraždy Petera Vaughna či Susan Brookové, a také jsem přesvědčen, že nikdo z nich z toho nepodezírá někoho z ostatních zaměstnanců. Netvrdím, že se v tom vyznám tak jako vy, ale znám je! Věřte mi, mýlíte se. Promluvte si s nimi a vyptávejte se, ale mýlíte se!"
Na Wolfa to dojem neudělalo a na mě také ne. Ředitel VPOP už pronesl řadu projevů na mnoha shromážděních a dovedl dokonale pronášet věty jako , Jestli jsem kdy mluvil pravdu, tak je to teď.' Za předpokladu, že si přisadil na vlastní kartu, o ostatních mluvil způsobem, jakým člověk v jeho postavení musí mluvit, i když připouštím, že to dokázal lépe než mnozí jiní, které jsem slyšel mluvit při obdobných příležitostech.
"Obdivuhodné," řekl Wolfe. "Rád poslouchám dobře použitá slova. Pokud jde o to, že se mýlím, na to nám může odpovědět pouze budoucnost. Požádal byste laskavě pana Faisona, aby sem přišel?"
"Zajisté." Henchy se opřel rukama o opěradla křesla a chystal se vstát. "Chtěl jsem se ještě zmínit o jejich alibi. Samozřejmě jsem se jich na to ptal. Nikdo z nich nemá alibi, které může prokázat. Pan Oster vám to mohl říct, kdyby nebyl rozrušený."
Wolfe přisvědčil: "Líbí se mi ‚rozrušený'. To vskutku byl."
Stál jsem u dveří do předního pokoje, a když jsem Henchymu otevřel, slyšel jsem Osterův velitelský hlas. Neumlkl, takže Henchy zřejmě Faisona upozornil gestem, neboť výběrčí příspěvků se objevil, a když jsem za ním zavíral dveře, kráčel ke křeslu, které uprázdnil jeho šéf.
Wolfe se na něj kabonil. Nebylo divu. Nač se měl ještě ptát? Cass Faison se nezubil a podle výrazu jeho tváře se dalo pochybovat, zda se ještě někdy vůbec bude usmívat, avšak jeho pleť, černá jako uhel, si stále ještě podržela ten vysoký lesk, když se od ní odráželo světlo ve správném úhlu.
Wolfe promluvil: "Úvod vynechávám, pane Faisone, protože vám pan Oster situaci vysvětlil. Pan Henchy poslal za vámi pana Vaughna?"
Faison přisvědčil: "To souhlasí."
"Do vaší kanceláře?"
"Ano."
"Byl jste tam s ním sám?"
"Ano."
"Viděl jste ho už někdy předtím?"
"Ne. Nikdo z nás jsme ho předtím neviděli."

"Jak dlouho u vás byl?"
"Ne déle než tři či čtyři minuty. Neměřil jsem čas. Snad i pět."
"O čem jste mluvili?"
"Všem nám říkal totéž. Chtěl vědět, jak důvěrně se znala slečna Brooková a pan Whipple. Všichni jsme mu odpovídali stejně. Říkali jsme, že to nevíme. Nechtěl tomu věřit. Tvrdil, že to někdo z nás vědět musí. Byl úplně - jen to v něm vřelo. Poslal jsem ho k panu Ewingovi."
Wolfe stiskl rty. Otočil se ke mně: "Tohle je fraška."
"Ano, pane. Dvě hodiny o tom s panem Henchym debatovali."
"Přiveďte je."
Když jsem šel ke dveřím, napadlo mě, že bych si mohl dopřát trochu osobního uspokojení. Slečnu Tigerovou bych posadil do červené kožené klubovky. Ale Wolfe by mi to mohl překazit a tak, když jsem otevřel dveře, požádal jsem Henchyho, aby vešel, zavedl jsem ho k červené kožené klubovce a potom jsem zavolal ostatní. Protože Saul přistavil dost křesel pro všechny, mohl jsem pozorovat výraz na Osterově tváři, když viděl, jak jsem ho doběhl. Tím se upravil můj vztah k Haroldu R. Osterovi. Stali jsme se doživotně nepřáteli a to mi vyhovovalo znamenitě.
Od Henchyho na krajní levici až po Maud Jordánovou, která seděla úplně vpravo, nejblíže ke mně, je všechny Wolfe přelétl pohledem. "Skončil jsem," řekl. "Skončil jsem pro dnešek s vámi, ne však s úkolem, na němž pracuji. Situace je nezměněná. Ani od pana Henchyho, od pana Ostera či od pana Faisona jsem se nedověděl vůbec nic, kromě toho, že tvoříte jednolitou frontu. Trváte na tom, že jste včera panu Vaughnovi říkali všichni totéž. Já tomu nevěřím. Já věřím -"
"Já nic takového neříkala!" To promluvila Maud Jordánová.
Wolfe na ni pohlédl: "Co jste neříkala, slečno Jordánová?"
"Neříkala jsem totéž co ostatní. Vím, nač se ten Vaughn ptal ostatních, ale mě se na nic nezeptal. Řekl jenom, že chce mluvit s panem Henchym."
"Když přišel."
"Ano."
"A řekl své jméno."
"Ovšem."
"A když odcházel?"
"Neříkal vůbec nic." Nazvedla ten svůj jeden a půl brady: "Teď chci já něco říct. Štvete ty lidi jako zvěř a to já pokládám za hanebnost. Zastrašujete je jenom proto, že to jsou černoši. A kdopak jste vy? Kde jste se narodil vy?"
Byla to pouze telefonistka, ale nikdo ji neokřikoval, ba ani nešpitl. Byla dobrovolná pracovnice a dala pět stováků na fond pro děti Medgara Everse. Wolfe otočil hlavu nalevo: "Souhlasíte s tímto nařčením, pane Henchy?"
"Ne. Myslím si, že se mýlíte, ale nenazval bych to zastrašováním."
"Přejete si něco dodat, slečno Jordánová?"
"Ne. Myslím to, co jsem řekla, doslova."
"Pane Ewingu. S vámi jsem ještě nemluvil. Chcete mi něco říct?"
"Ne, pouze to, že souhlasím s panem Henchym. Jestli si myslíte, že je někdo z nás vrahem, pak jste na omylu, ale nenazval bych to zastrašováním. Umím si představit, jak to bude vypadat, až se policie doví, že k nám včera dopoledne přišel Vaughn. Řeknete jim to?"
"Slečno Tigerová. Chcete něco říct?"
"Ne," pronesla sotva slyšitelně.
"Pak jsme tedy skončili. Pro dnešek. Snad vás ještě všechny uvidím a určitě očekávám, že uvidím jednoho z vás. Dal bych za to hodně, kdybych věděl, kdo z vás to bude. Abych odpověděl panu Ewingovi: o neblahé návštěvě pana Vaughna policii nic nepovím. Přeju vám dobré odpoledne pouze ze zdvořilosti." Zaklonil se v křesle, sepnul ruce na břiše a zavřel oči.
Oster mě překvapil. Neřekl ani slůvko. Vstal a vykročil směrem k hale. Saul Panzer, který seděl u knihovny na židli, ho následoval, a zatímco ostatní vstávali a beze slova odcházeli, zůstal jsem sedět. Byl tam Saul. Nijak zvlášť si neošklivím podržet vrahovi plášť, ale jsem rád, když vím, kdy to dělám. Koukl jsem se na hodinky: pět hodin devatenáct minut. Wolfe by ještě mohl pobýt čtyřicet minut u orchidejí, dal však zřejmě přednost klímání. Seděl jsem a pozoroval, jak se jeho mohutný hrudník zvedá a klesá, čekal jsem. Možná, že jsem také doufal, že Wolfe začne pohybovat rty, ale on nezačal. Když bouchly domovní dveře a zvuky v hale zanikly, vešel Saul a sedl si do žlutého křesla. Wolfe pořád ještě jenom seděl a oddechoval.
"Celkem vzato," řekl jsem Saulovi, "jsem rád, žes ji viděl. Ještě toho o ní hodně uslyšíš a takhle budeš mít lepší pojem, jak to ohodnotit. Jistě se mnou souhlasíš, že nejvíc na ni bude platit, když člověk o ni vzdáleně pečuje a horoucně po ní touží? je otázka, z jaké vzdálenosti. Jedna míle je vzdálenost, ale jeden yard či jeden palec také. Přál bych si být básníkem. Kdybych mohl-"
"Kušte!" zařval Wolfe.
Otočil jsem se a řekl: "Ano, pane. Komentoval jsem jediného účastníka, který podle mého názoru stojí za poznámku. Najdou se nějací další?"
"Ne." Narovnal se.
"Pak není oč se přít. Stejně dobře můžu v komentáři o slečně Tigerové pokračovat. Před dvěma dny jsem řekl, že se nedá udělat jediná rozumná věc. Teď je to mnohem horší; nelze udělat ani žádnou nerozumnou věc."
"Zatraceně, neseďte tady a nevymýšlejte slovní hříčky!"
"Mám jít?" zeptal se Saul.
"Ne. Až Archie přestane dětinštět, snad přijde s nějakým návrhem. Mě nic nenapadá. Vypadá to beznadějně. Ať tam už

včera Vaughn cokoli viděl či slyšel, je to nenávratně pohřbeno. Některý z těch šesti ho buď zabil, nebo ví, kdo ho zabil, nemáme však vodítko, jak zjistit jeho totožnost. Snad ještě existuje nějaká jiná stopa, ale sto lidí by ji za sto dní nenašlo. Saule?"
"Je mi líto."
"Archie?"
"Je mi líto a truchlím."
Zakabonil se: "Dva neobyčejně kvalifikovaní a zkušení detektivové - a k čemu jste dobří? Jděte někam. Dělejte něco. Mám tu prosedět další večer a soužit se, že se nehýbám z místa? Mám ze zoufalství přemýšlet o dvojhlásce jako předevčírem večer?"
Podívali jsme se se Saulem po sobě. Našemu géniovi začíná vynechávat. Abych ho potěšil, zeptal jsem se: "O dvojhlásce?"
"Ano. Byla to představa mlhavá a neurčitá, takže nestála za úvahu. Nestojí za ni ani teď. Je však fakt, že ji postrádám. Zavolejte pana Vaughna."
Na půl vteřiny jsem si myslel, že se zbláznil už docela. Pak jsem si uvědomil, že existuje ještě jiný pan Vaughn, který je naživu, a že dvojhlásky patří snad k jeho koníčku, a zvedl jsem telefon. Samuela Vaughna patrně nezastihnu v kanceláři, když syn ještě není pohřben. Přece jsem to však zkusil v Heron Manhattan Inc. a dověděl jsem se, že tam dnes pan Vaughn nebyl. Vytočil jsem tedy číslo jeho bytu. Zavolali mi ho, až když jsem vysvětlil, že se ho Nero Wolfe chce na něco zeptat - neříkal jsem, že jde o dvojhlásku - a když pan Vaughn za pár minut přišel k telefonu, převzal hovor Wolfe.
"Odvážil jsem se vás vyrušovat, pane Vaughne, jenom proto, že se zabývám úmrtím vašeho syna v souvislosti s vyšetřováním smrti Susan Brookové. Potřebuji jednu informaci, kterou mi snad můžete poskytnout. Podle zprávy v novinách absolvoval váš syn na Harvardu roku 1959. Je to tak?"
"Ano. Proč se ptáte?"
"Protože z toho vyplývá další otázka. Raději to teď nebudu vysvětlovat, ale snad to pomůže odhalit vrahovu totožnost. Nevíte, zdali se váš syn znal s jiným posluchačem, jménem Richard Ault? A-u-l-t. Snad byli ve stejném semestru?" lltlř
"Bohužel, to ne- Moment... ano, vím. Tak se jmenoval ten mládenec, který v létě nato spáchal sebevraždu. Syn mi o tom vyprávěl. Ano, znali se dobře; chodili na tytéž přednášky. Ale nechápu... jakou souvislost..."
"Snad ani neexistuje. Kdybych na ni přišel, pak pochopíte. Nevíte, jestli váš syn někdy - třeba o prázdninách - Richarda Aulta navštívil doma?"
"Odkud pocházel?"
"Evansville v Indiáne."
"Tam nebyl. Určitě vím, že tam nebyl. Máte k té domněnce nějaký důvod?"
"Ne. Jsem vám zavázán, že jste mi vyhověl, pane Vaughne. Jestli to k něčemu povede, závazek vyrovnám."
Když jsem kladl sluchátko do vidlice, pozoroval jsem telefonní aparát. Uvažoval jsem o dvojhláskách. Ch? Gh? Ou? Au? Br? Budu šije muset vyhledat. Od čtvrté třídy či páté obecné mě dělilo již příliš mnoho let. Vyrušil mě Wolfe, který řekl: "Zavolejte pana Druckera."
Zas mi to trvalo půl vteřiny, než mi to došlo; uplynulo už deset dní, co jsem s tím ctihodným občanem Otto Druckerem jedl rostbíf a jablečný koláč v hotelovém pokoji v Racine. Našel jsem v kartotéce jeho telefonní číslo, objednal jsem hovor, a když jsem dostal spojení, pronesl jsem pár společenských zdvořilůstek, než jsem ho předal Wolfovi. Drucker mu řekl, že je potěšen, když může mluvit s mužem, jehož kariéru sleduje se zájmem a obdivem.
Wolfe zamručel: "Mohu o ten obdiv přijít, když nevyřeším případ, na němž pracuji. Vy mi snad můžete poskytnout potřebnou informaci. Doufám, že si vzpomínáte na svůj rozhovor s panem Goodwinem?"
"Zajisté. Susan Brooková. Pořád na tom ještě pracujete?"
"Ano. Tápu ve vzduchoprázdnu. Co mi můžete říct o tom mladíkovi, který se zastřelil na verandě domu Brookových?"
"Celkem málo. Všechno, co jsem věděl, jsem řekl Goodwinovi. Nevzpomínám si dokonce ani na jeho jméno."
"Jmenoval se Richard Ault. Nevíte, jestli do Racine přijel někdo z rodiny? Či někdo z příbuzných?"
"Nevím, ale myslím, že ne. Pokud si vzpomínám, mrtvola tu zůstala jen jeden, možná dva dny a pak ji odvezli. Nepamatuji si, že někdo pro ni přijel, aby ji odvezl. Můžu to zjistit."
"To nestojí za námahu. Pokud vím, pan Goodwin vám řekl, že jsme k vašim službám, kdykoli od nás budete potřebovat nějakou informaci."
"Neříkal doslova ‚k vašim službám', ale říkal, že jste ochotni k oplátce a já si toho vážím. Líbí se mi to ‚k vašim službám'. Kdybyste ode mne ještě něco potřebovali, dejte mi vědět."
Wolfe řekl, že to udělá, zavěsil, odsunul telefon stranou, jako by se ho štítil - a on se ho opravdu štítí - odstrčil křeslo, vstal, šel ke glóbu, zatočil jím a díval se na jakési místo někde uprostřed Spojených států.
Za okamžik se zeptal, aniž se obrátil: "U všech všudy, kde leží Evansville?"
"V Indiáne, dole na řece Ohio."
Uběhlo dalších deset vteřin a pak se otočil: "Jak se tam dostanete?"
"Nejrychlejší cesta bude patrně letadlem do Louisvillu."
"V pondělí ráno musím být zpátky, mám nějakou menší práci," řekl Saul.
"Ne. Pojede Archie. Vás potřebuji tady. Archie, zajistěte -"
Odmlčel se, protože jsem se obrátil k telefonu a začal vytáčet číslo.
V pátek, deset minut po druhé hodině ranní, jsem seděl na dřevěné židli u psacího stolu pokrytého skleněnou deskou, v místnosti se dvěma okny, a poldík si mě měřil. Nebyl jsem zrovna v růžové náladě po tom dni v New Yorku, cestě letadlem do Louisvillu a tříhodinové jízdě najatým autem do Evansvillu, avšak teď jsem už věděl, která dvojhláska to je,

a protože jsem se chtěl dovědět odpověď na pár otázek, abych mohl lépe spát, a protože policejní strážnice je přes noc otevřena, odskočil jsem do hotelu jen na chvíli, jen co jsem se tam zapsal. Přiznávám, že jak jsem tam v tu chvíli seděl, musel jsem si poroučet, abych držel ramena rovně.
Ten poldík se jmenoval Sievers, poručík Sievers, a byl to ostřílený praktik. Vlasů měl málo, zato ale pořádnou čelist. Důkladně si prohlédl můj průkaz soukromého detektiva, vydaný státem New York, vrátil mi jej zpět a zamračeně na mne pohlédl. Archie Goodwin," řekl. "Nečetl jsem už někde to jméno?"
"Doufám, že to nebylo na nějakém zatykači. Znáte snad jméno mého zaměstnavatele, Nero Wolfe."
"Jo," přikývl. "Ten je to. Jak s ním vycházíte?"
"Tuhle otázku jsem si dal už aspoň tisíckrát a ať se propadnu, jestli vám na ni dám odpověď."
"Ode mne ji nečekejte. Co vás sem přivádí?"
"Potřebujeme jednu informaci o muži jménem Richard Ault, či spíše o jeho rodině. Ault je po smrti. Dne 14. srpna 1959 spáchal sebevraždu v Racine ve Wisconsinu."
"Jo, to vím."
"Pocházel odsud, že?"
"Ano. Narodil se tu."
"Znal jste ho?"
"Od vidění. Nepamatuju se, že bych s ním někdy mluvil. Nepatřil k lidem, s nimiž musíme často mluvit. Proč se o něho teď zajímáte?"
"Ne o něho. V případě, na němž pracujeme, se vyskytl jeden bod, o němž by mohla něco vědět jeho rodina. Zítra - totiž dnes - je navštívím, ale myslel jsem, že neuškodí, když se napřed přeptám, co je to za lidi. Jaké mají tady v městě postavení?"
"Žádné nemají. Zítra je nenavštívíte. Nemáte koho."
"Vůbec nikoho?"
"Ne. Když chcete znát podrobnosti, tedy otec Richarda Aulta, Benjamin Ault mladší, měl továrnu na nábytek. Zdědil ji po otci Benjaminu starším. Benjamin mladší zemřel asi před deseti lety. Počkejte..." Zavřel oči a schýlil hlavu. Vzhlédl: "Ano, správně, devatenáct set padesát tři. Vy nemáte ve zvyku dělat si poznámky, co? My tady na venkově si to vždycky zapisujeme."
"Já to dělám také, když to je třeba. Co jeho bratři a sestry?"
Zavrtěl hlavou: "Richard byl jedináček."
"Pak je tu ještě paní Aultová. Kde je ta?"
"Nevím a nemám tušení, kdo by to věděl. Bydlí tu advokát, který by to snad mohl vědět, Littauer, H. Ernest Littauer. Projednával prodej té továrny."
Vytáhl jsem zápisník a začal čmárat. Kdo chce v Evansvillu býti, musí s vlky výti... "Potřebuju slyšet všechno, co mi můžete říct," řekl jsem. "Nezdržuji vás od nějaké práce?"
"Sakra, to ne. Dokud telefon neohlásí nějakou bouračku."
"Doufám, že bude klid. Kdy prodala paní Aultová továrnu?"
"Asi před třemi roky. Když zemřel její manžel, Benjamin mladší, změnila jméno firmy na M. a R. Ault, Inc. M. jako Marjorie a R. jako Richard. Za několik let po Richardově smrti pak továrnu prodala a odstěhovala se z města. Pokud vím, od té doby sem ani jednou nezajela a kde je, to nevím. To je těsnopis, že?"
"Ze zdvořilosti to tak můžete nazvat. Slyšel jsem, že Richard studoval na Harvardské universitě."
"Myslím, že ano. Počkejte..." Za okamžik: "Ano, studoval."
"Nevíte náhodou, jestli ho tam matka jela někdy navštívit?"
Zvedl hlavu a zadíval se na mě: "Poslyšte, nejsem snad takový čímaň jako vy z toho města, ale do deseti umím počítat. Jde jistě o něco, co mohla rodina vědět. Co kdybyste drobet přiznal barvu?"
Přikývl jsem. "Beze všeho. Ale nechoval jsem se jako čímaň. Kdybyste mi řekl, že ona žije tady v Evansvillu, neobtěžoval bych se ani, abych se za ní jel podívat. Už budu u konce. Navštívila syna někdy v Harvardu?"
"Nevím, ale pravděpodobně ano. Byl pro ni vším, úplně se v něm viděla."
Nadechl jsem se. "A teď. Nerad vás o to žádám. Bojím se o to požádat, ale nedá se nic dělat. Popište mi ji."
"To jsem čekal," řekl.
"Doufám jenom, že si to budete myslet i pak, až mi ji popíšete."
"Nuže, před třemi roky vážila, asi šedesát kilo. Kolem padesátky. Výška sto šedesát pět. Světle hnědé vlasy trochu prošedivělé. Hnědé oči blízko sebe. Drobná ústa. Dlouhý nos, nápadně úzký. Ne vysloveně dvojitá brada, ale se záhybem. Stačí to?"
"Já se v poklonách moc nevyznám," řekl jsem, "vy ale jste ten nejdokonalejší popisovač jižně od severního pólu. Mohl jsem si ušetřit námahu, kdybych vás o to dřív požádal. Ještě jednu otázku. Stál byste o to, udělat si dnes ráno výlet do New Yorku? Výlohy budete mít placené a bude se s vámi zacházet jako s čestným hostem?"
"To jste setsakra dobře uhodl, že bych o to stál. Jsem ale zaměstnanec města Evansvillu. Co máte proti paní Aultové?"
"Jste ochránce zákona, který slouží spravedlnosti, a je vás zapotřebí, abyste identifikoval vraha - dvojnásobného vraha. Vydávám se vám všanc. Jestli zavoláte policejní ředitelství v New Yorku a vyklopíte jim to, sudou mě vláčet bahnem a pochybuju, že vás tam sudou potřebovat. Když se mnou pojedete, spravedlnosti bude učiněno zadost, a když o to budete stát, můžete den dva pobýt v New Yorku, a jestli chcete vidět v novinách svou fotografii, Gazette má náklad přes nilión výtisků. Ovšem, jestli Evansville se bez vás neobejde ani hodinu..."
"Nemusíte dělat estrádní vtípky, Goodwine. Je to takt, že Marjorie Aultová je vražednice?"
"Už jsem to jednou říkal."

"Kdy odjíždíte?"
"V pět odpoledne odlet z Louisvillu. Mám najatý vůz. Rád bych se toho advokáta, Littauera, na pár věcí zeptal." Vstal jsem. "Jak dlouho jste u policie?"
"Dvacet šest let."
"Pak vás taky ksakru drobet znají a nikoho se nemusíte moc dovolovat. Řekněme, že pojedeme v půl druhé?"
Neslíbil to určitě, a že prý mě kolem poledne zavolá, ale podle výrazu v jeho očích a stisku ruky, když jsme si je podali, jsem byl přesvědčen, že na zpáteční cestě budu mít společníka.
Bylo přesně tři hodiny, když jsem si objednal telefonický hovor na tři čtvrti na osm a vlezl v hotelu do postele. Už jsem se opravdu potřeboval trochu prospat, ale něco mi vrtalo hlavou. Ne to, jestli už máme případ vyřešený, to bychom měli, ale jak jsme k tomu řešení došli. Přálo nám štěstí, či Wolfův důvtip, nebo co? Už před lety jsem se vzdal pokusů přijít na to, jak funguje Wolfův mozek, tohle byl však mimořádný případ. Nenapadlo mne, abych si povšiml, že dvojhláska au se vyskytuje ve čtyřech jménech: Paul, Ault, Maud a Vaughn, ale mohl jsem si toho povšimnout stejně jako kdokoli jiný. Na tom by nic mimořádného nebylo. Šlo o to, že kdybych si toho byl všiml, co potom? Přešel bych to jako náhodnou shodu okolností a Wolfe to učinil pravděpodobně také. Ale třebaže na to ‚au' nemyslel později, když šlo do tuhého a on znovu a znovu probíral všechny sebemenší detaily, vyplulo to na povrch. Budiž, co však dál? Seřadil si ta jména do dvojic záměrně?
Paul a Ault
Paul a Maud
Paul a Vaughn
Ault a Maud
Ault a Vaughn
Maud a Vaughn
Že by pak o každé dvojici uvažoval a konečně došel k závěru, že Ault a Maud není pouhá shoda okolností, protože když si žena, jménem Aultová, změní jméno, vybere si takové, jež obsahuje au? Ne. To bych svedl i já. Neudělal jsem to, ale svedl bych to. Co mu proběhlo hlavou, že ho to přimělo, aby telefonoval Samuelu Vaughnovi a Otto Druckerovi a mě poslal do Evansvillu? Bylo to něco, co mi nikdy nenapadlo ani nenapadne. Na základě té jeho mlhavé a neurčité představy jsem byl v Evansvillu a věděl jsem, kdo zabil Susan Brookovou a Petera Vaughna a patrně bych se to nikdy nedověděl, kdyby Wolfe nezačal uvažovat o dvojhlásce. Napadlo mi, že jsem promarnil už dost drahocenného času, a obrátil jsem se na bok, abych usnul, překazilo mi to však jor. Nejenže převzala au z Ault v Maud, ale i jor z Marjorie v Jordánové. Kdyby znal Wolfe křestní jméno paní Marjorie Aultové, vyřešil by ten případ už před týdnem. A s tím jsem usnul.
Objednal jsem si meziměsto na tři čtvrti na osm, protože na 35. ulici bude už tři čtvrtě na devět a chtěl jsem zastihnout Wolfa dřív, než půjde nahoru do skleníků. To se mi podařilo. Fritz vzal telefon a přepnul ho do Wolfovy ložnice a já uslyšel jeho bručavý hlas.
"Ano?"
"Já. Spal jsem čtyři hodiny a potřebuji se dospat, budu tedy stručný. Vychutnával byste každé slovo, i kdybych mluvil celou hodinu. Máme to v hrsti. Všecko klaplo. Zamluvte pokoj v hotelu Churchill pro pana George Sieverse," přehláskoval jsem mu to. "Přijede se mnou kolem půl deváté dnes večer. Řekněte Fritzovi, ať mi nenechává teplou večeři, budu jíst se Sieversem v letadle."
"Jsou v Evansvillu nějací příbuzní?"
"Ne. Zůstala ve světě sama, tak, jak vám to říkala."
Zamručel: "Velmi uspokojivé." Zavěsil.
Někdy si myslím, že to přehání. Uznávám, že jsme si řekli všechno, co bylo zapotřebí, ale aspoň se mě mohl zeptat, jaké tu mám počasí nebo zdali mám dobrou postel. Byla dobrá. Otočil jsem se na druhou stranu a znovu jsem usnul.
Nebylo naprosto nutné, abych šel navštívit H. Ernesta Littauera, a nevím, kdy bych se tam vydal, kdyby nezvonil telefon. Když jsem bral sluchátko, koukl jsem se na hodinky: deset čtyřicet dva. Volal poručík Sievers. Řekl mi, že si to zařídil a že mezi Evansvillem a Louisvillem je časový rozdíl jedna hodina, takže bychom měli vyrazit v jednu hodinu, když chceme stihnout letadlo v pět l! 11 hodin. S povzdechem jsem se postavil na nohy a odkráčel jsem do koupelny.
Snad moje svízelné zkušenosti s právníky pramení z toho, že k nim nikdy nepřicházím jako příští klient s připravenou šekovou knížkou na vyplacení zálohy. Mám pro ně připravené pouze otázky, obvykle otázky, u nichž by se raději vyhnuli odpovědi. To se opakovalo také u H. Ernesta Littauera v jeho velké slunné kanceláři s krásným výhledem na řeku Ohio. Chtěl jsem prostě vědět, jestli od paní Marjorie Aultové v posledním roce dostal nějaké zprávy, a on mi to krátce nechtěl říci. A také mi to neřekl. Nabyl jsem však dojem, že nemá tušení, kde teď paní Aultová je, a že mu to je jedno.
Když jsem ve tři čtvrti na jednu přišel na parkoviště, Sievers tam už čekal s kufrem tak velkým, že mu mohl nejméně týden vydržet, a zmocnilo se mě neblahé tušení, že jsem to s tou pohostinností poněkud přehnal. Tohle všechno žádnému klientovi nemůžeme vyúčtovat. Ale Sievers nám pomůže tu melu uvést do pořádku a je tudíž vítaný. Byl celkem dobrý společník, i když neměl formát Otto Druckera. Když jsme dosedli na betonovou přistávací plochu v Idlewild - totiž na Kennedyho mezinárodním letišti - bylo mi zřejmé, že mám před sebou dobrého, průměrného poldíka; po dvaceti šesti letech služby to nedotáhl výše než na poručíka. Řekl, že pokud ho nepotřebujeme, udělá si večerní program raději sám. Zavezl jsem ho taxíkem do hotelu Churchill a jel do 35. ulice.
Bylo teprve osm čtyřicet, ale Wolfe už byl v kanceláři, kde popíjel kávu a to stálo za pousmání. O práci se při jídle nesmělo mluvit, a on proto buď povečeřel dřív, nebo si s večeří pospíšil, aby už neseděl u stolu, až přijedu. V jeho pohledu a pozdravu se projevila sympatie, jako vždy, když se vracím bez úhony a celý z cesty v létajícím stroji. Zastavil

jsem se uprostřed koberce, pořádně se protáhl a řekl: "Můj bože, tady je ale zima, mnohem větší zima než u řeky Ohio. V této místnosti je příjemné teplo, i když se osobně na jeho výrobě nepodílím. Uznávám, že rychlý vzrůst automatizace může vést..."
"Sedněte si a referujte!"
Podal jsem mu podrobnou zprávu. Nezaklonil se v křesle ani nezavřel oči. Nebylo to zapotřebí, protože
IHř pf- teď přišlo už šťastné zakončení. Když jsem končil slovy, že poručíka Sieverse budeme mít na krku snad celý týden, Wolfe ani nemrkl.
Vzal šálek s kávou, dopil ho a postavil zpátky. "Archie," řekl, "přijměte mou omluvu. Té zatracené dvojhlásky jsem si všiml v pondělí večer a do Evansvillu jsem vás mohl poslat už tehdy. Tři zmařené dny."
"Jo. Nu, nakonec na to přece jen došlo. Omluvu přijímám. Škoda že je pátek večer, začíná víkend a stěží někoho zítra zastihneme. Doporučuju, aby tu byli z VPOP přítomni všichni, ba i Oster. A rovněž pan Kenneth Brooke s manželkou. A proč ne Susanina matka? Vlastně na to má větší právo než kdokoli jiný. Byla tam v domě, před kterým se Richard Ault tehdy zastřelil. Zasloužila se podle Druckera o to, že Susan mu dala košem. Měla by -"
Náhle jsem se zarazil.
Wolfe se zeptal: "Co je?"
"Nic. Jde tu však o něco podobného, co jste si vymyslel o té dvojhlásce: že to nestojí za úvahu. Co když se však rozhodla, že odstraní také matku a vybrala si pro to dnešní večer? Bylo by to velkolepé."
Otočil jsem se. Neměl jsem zapsáno číslo paní Matthew Brookové a musel jsem je vyhledat v seznamu. Našel jsem je, vytočil a seděl a naslouchal, jak telefon čtrnáctkrát zazvonil, dvakrát víc, než obvykle čekám. Při vytáčení se nespletu, proto jsem nezkoušel volat znova, ale vytočil jsem jiné číslo, to, které jsem měl zapsané na lístku. Tentokrát mi odpověděl hlas, který jsem poznal. Řekl: "Byt paní Brookové."
"Mluví Archie Goodwin," řekl jsem, "z kanceláře Nero Wolfa. Pan Wolfe by se paní Brookové starší rád na něco zeptal a zrovna jsem její číslo volal, ale telefon nikdo nebere. Myslel jsem si, že je snad u vás. Je tam?"
"Ne. Co sejí chce zeptat?"
"Nic důležitého, jen jednu otázku, ale ta by nám pomohla najít rozluštění. Nevíte, kde paní Brookovou můžu zastihnout?"
"Ne, nevím. Je však s podivem..."
Ticho. Po pěti vteřinách jsem se zeptal: "Co je s podivem?"
"Myslela jsem, že snad - Odkud voláte?"
"Z kanceláře pana Nero Wolfa."
"Ona tam není?"
Ne "
"Myslela jsem si, že snad šla za ním. Asi před hodinou mi volala a zeptala se, jestli si smí vzít můj vůz - často s ním jezdí - a říkala, že jde ke komusi, kdo jí poví něco o Susan, a já jsem se ptala, jestli jde za Nero Wolfem, a ona mi to nechtěla prozradit. Řekla, že slíbila o tom pomlčet. Víte jistě -"
"A ten vůz si vzala?"
"Myslím že ano. Máte -"
"Ten modrý sedan?"
"Ano. Máte -"
"Promiňte, musím přerušit." Zavěsil jsem a otočil se. "Jak jsem řekl: prostě velkolepé. Asi před hodinou si paní Matthew Brooková vzala vůz paní Kenneth Brookové, aby se s kýmsi sešla. Ten kdosi jí telefonoval, že jí může něco říct o Susan. Snad je dosud naživu. Najednou taková smůla! Mám Cramera zavolat já nebo vy?"
"K čemu?"
"Pro smilování boží! Aby se ten zatracený vůz našel a byl zadržen."
"To přece není zapotřebí. Saul."
"Co to má znamenat -, Saul. Ten nemůže -"
"Sleduje slečnu Jordánovou. Jak víte, včera jsem mu řekl, aby o ní všechno vypátral. Telefonoval dnes ráno krátce poté, když jste volal z Evansvillu, a já mu řekl, aby ještě vzal Freda s Orriem, takže Jordánová bude neustále na očích."
Zastrčil jsem do kapsy kroužek s klíči, který jsem předtím vytáhl. Visí na něm i klíček k zamčené zásuvce, v níž bylo poznávací číslo modrého sedana. "Sakra, to jste mi mohl říct."
"Jste hádavý, Archie."
"Když myslíte popuzený, pak jste to uhodl. Jak by bylo vám či mně nebo Cramerovi, kdyby připojila k těm dvěma vraždám ještě další po tom, co jsme ji odhalili ? Jistě víte, že každý hlupák může sledovaného ztratit z dohledu, i když je to Saul Panzer. Rád byste ji dodal hezky a úpravně nablýskanou, to je mi jasné a já s tím souhlasím. Ale skoro stejně dobré a mnohem bezpečnější by bylo hned teď Cramerovi zavolat a říct mu, že vražednice Susan Brookové a Petera Vaughna se vyskytuje právě v této chvíli v jeho obvodu, že řídí modrý sedan značky Heron, v němž je paní Matthew Brooková, která se má stát její příští obětí. Číslo auta mám tady v zásuvce."
Promluvil. Ptal se a chtěl pouze slyšet odpověď: "Přejete si postupovat tímto způsobem?"
"Ovšem, že ne!"
"Přál by si to Saul?"
"Jestli se mu ztratila, pak ano. Jinak ne."
Obrátil hřbet dlaně dolů: "Pak je to prosté. Naše činnost či nečinnost se bude řídit podle toho, jak dalece důvěřujeme Saulově dovednosti a důvtipu. Moje důvěra není bezmezná, je ale značná a Saul o Jordánové ví, že zabila dva lidi. A co vy?"

"To vám nemusím říkat. Kdy naposled volal?"
"Dvacet minut po šesté z budky na Lexington Avenue. Byla doma v bytě. Fred a Orrie ji tam sledovali z jejího pracoviště. Saul Freda v šest hodin vystřídal. Měl -" Zazněl domovní zvonek.
Šel jsem se do haly podívat, polkl něco, co jsem chtěl už deset minut polknout, otočil jsem hlavu a řekl: "Pan Panzer a slečna Jordánová. Jsou ohlášeni?"
Přiblížil jsem se a okénkem se zrcadlovým sklem jsem viděl Saula, jak ji drží pod pravou paží, a když jsem otevíral dveře, připravil jsem se přiskočit a uchopit Jordánovou za druhou ruku, bude-li to zapotřebí. Překročila však práh bez nucení. Saul řekl: "Orrie je s paní Brookovou ve voze. Potřebujete ji?" Řekl jsem ne, ať ji Orrie raději odveze domů, a Saul mu to šel vyřídit. Zmiňoval jsem se už, že mi nevadí podržet plášť vrahovi, Maud Jordánová však zavrtěla hlavou, když jsem se nabídl, že jí pomůžu. Nechala si plášť na sobě. Myslel jsem, že Saulovi patří pocta, aby ji doprovodil do kanceláře, čekal jsem tedy, až se vrátí, a šel jsem pak za nimi. Saul přistavil jedno ze žlutých křesel a bral si druhé pro sebe, Wolfe mu však řekl, aby se posadil do červené klubovky. Než to Saul udělal, vytáhl z kapsy nějaký předmět a položil ho Wolfovi na stůl. Wolfe se zakabonil a řekl mi, abych to vzal. Byl to Haskell ráže 0.32 s krátkou hlavní. Podíval jsem se, jestli je revolver nabitý. Byl. Vstrčil jsem ho do zásuvky. Saul řekl: "Měla ho v kapse pláště," a posadil se.
Dosud neotevřela ústa. Až teď je otevřela a promluvila hned k věci: "Na tu zbraň nemám povolení," řekla.
"Přechovávat zbraň bez povolení je nezákonné, ale to neomlouvá, jak se mnou jednáte." Její pohled přelétl ze Saula na Wolfa: "Nastupovala jsem do auta na pozvání ženy, která vůz řídila, a tento muž mě napadl."
Wolfe si jí nevšímal a zeptal se Saula: "Chcete mi podat zprávu?"
Zavrtěl hlavou. "Myslím, že to není zapotřebí, pokud nechcete znát podrobnosti o času a místě. Zatáhli jsme kruh, když otevřela dvířka vozu a nastupovala. Já ji posadil na zadní sedadlo a sedl si vedle ní a Orrie se posadil k paní Brookové. To bylo všechno. Nedošlo k žádnému rozruchu. Paní Brooková se sice chovala trochu hlučně, ale myji uklidnili. Orrie se v tom vyzná. Stalo se to v Central Parku. Chcete znát podrobnosti?"
"Teďne. Podle všeho nikdy." Wolfe se otočil. "Nemusíte to protahovat, paní Aultová. Protože to snadno může být -"
"Jmenuji se Maud Jordánová."
"Budiž. Jméno lze změnit, člověk má takové jméno, jaké si zvolí. Když se vám vaše předchozí jméno Marjorie Aultová nezamlouvá, pak -"
"Nikdy jsem se nejmenovala jinak než Maud Jordánová."
"S tím na nás nechoďte. V hotelu Churchill bydlí můj host, který přijel asi před hodinou. Je to poručík Sievers, George Sievers z evansvillské policie. I když ho tu zatím nemáme, můžeme ho zavolat. Máme naši rozmluvu odložit, než ho pan Goodwin přivede?"
Viděl jsem mnoho tváří, jak se mi před očima měnily, ale to, co se s její tváří stalo za těch dvacet vteřin, ohromilo i mne. Když uslyšela jméno Sievers, zavřela pevně oči a přísahám, že jsem viděl, jak její pleť ztrácí barvu, třebaže bych předtím neřekl, že vůbec nějakou barvu má. Zřídkakdy podléhám obrazotvornosti, ale vypadalo to přesně tak, jako by se neztrácela barva, ale život. Nezbledla - bylo to něco naprosto jiného. Neměl jsem z toho nějaký zvláštní požitek. Podíval jsem se na Saula a viděl jsem, že i on si toho všiml a že to ani jemu nedělá radost.
Po další půlminutě otevřela oči. Seděla ke mně obrácená profilem, takže jsem nemohl poznat, jestli se její oči také změnily. "S Georgem Sieversem jsem chodila do školy," řekla.
Zřejmě se domnívala, že to budeme nějak komentovat. Wolfe zabručel.
"Konečně," řekla, "můžu promluvit. Nevíte, jak to pro mne bylo obtížné. Ti negři. Někdy jsem si myslela, že se zalknu - pan Henchy a pan Ewing a pan tenaten. Ale já to spáchala, já ji zabila. Měla právo na smrt a já ji zabila."
"Radím vám, slečno Jordánová, abyste -"
"Jmenuji se Marjorie Aultová!"
"Jak si přejete. Radím vám, abyste mluvila, až budete schopna jasně si věci rozvážit."
"Celá léta jsem tak jasně nemyslela jako právě teď.
Od toho dne, kdy zemřel můj Richard. Jsem ráda, že jste mne odhalil, protože můžu konečně mluvit. Myslela jsem si, že mne odhalíte. Víte, kdy jsem si to myslela?"
Ne "
"Toho dne, když jsem tu poprvé byla s těmi negry, když jste se tolik vyptával na ten telefonický hovor, na to, jestli to byl Susanin hlas. Tehdy jsem si myslela, že už víte, že Susan netelefonovala, že vůbec nikdo netelefonoval. Věděl jste to?"
"Ne. Kdybych to věděl..." Wolfe větu nedokončil. Pokoušet se něco vysvětlovat nemělo smysl, když ona chtěla jen mluvit a ne poslouchat.
Pokračovala. "Věděla jsem, že o tom budu jednou vyprávět, nevěděla jsem však, že to budu vyprávět vám. Chci, abyste to věděl, aby to každý věděl, že jsem se nerozhodla zabít ji jen kvůli mému Richardovi. Pouze jsem se rozhodla, že ji chci vidět, všechno o ní vyzvědět. A proto jsem továrnu prodala a - víte o tom, že jsem měla prosperující továrnu?"
"Ano."
"Proto jsem ji prodala a dostala za ní všechno vyplacené v hotovosti, odjela jsem do New Yorku a změnila si jméno. Ale když jsem sem přišla, poznala jsem, že to nepůjde tak snadno, protože jsem se s ní nechtěla spřátelit. Příležitost se mi naskytla, když začala pracovat pro VPOP. Peněz jsem měla spoustu, a tak jsem jim zaslala větší příspěvek a nabídla se, že u nich budu pracovat. Bylo to trpké, chci, abyste to pochopil a věděl, že do té doby jsem ji neměla v úmyslu zabít. Vůbec mi nic takového nenapadlo. Ba nechtěla jsem jí ani ublížit; jenom jsem ji chtěla poznat. Chápete to?"
"Ano."
"Chápete, jak mi tam bylo - tam s těmi...?"
"Ano."

"Chci mít jistotu, že mě chápete. V mé továrně pracovalo pár negrů, ti, co zametají podlahy a tak. Poznám, jestli jste mi porozuměl. Proč jsem se rozhodla ji zabít?"
"To je jasné. Protože si hodlala vzít černocha."
Přikývla. "Ano, pochopil jste. Můj Richard pro ni nebyl dost dobrý, ona a její matka vyhnali mého Richarda z domu a on se pak na jejich verandě zastřelil. A ona si chce vzít negra! Došla jsem k tomu zvláštním způsobem. Mluvila pořád o občanských právech, nic jiného ji nezajímalo, a teď si chtěla vzít negra. Měla tedy právo, měla právo na smrt, a tak jsem se rozhodla ji zabít. Pochopí to všichni?"
"Jistě. Hlavně černoši. Nebude tak snadné pochopit, proč jste zabila Petera Vaughna. Poznal vás, když tam ve středu dopoledne přišel?"
"Myslel si to, ale nebyl si jist. Viděl mě dvakrát před lety, když jsem svého Richarda byla navštívit v koleji. Chodili do stejného ročníku. Když odcházel, zeptal se mě na pár věcí, ale moje odpovědi ho neuspokojily, a tak jsem si s ním smluvila na večer schůzku."
"Abyste ho zabila."
Zamračila se: "To myslím ne."
"Vzala jste si revolver."
Olízla si jazykem rty. "O tom mluvit nebudu."
"A dnes večer jste si revolver přichystala na paní Brookovou. Byl to týž?"
"Ovšem. Patřil mému manželovi. Nosíval ho vždy, když šel do banky pro peníze na výplatu. Nechci o tom hovořit, chci hovořit o Susan. Víte, říkala mi Maud a já jí Susan. Můj Richard jí přirozeně říkal Susan, všechno mi o ní řekl, ale já se s ní nikdy nesetkala. Měla jsem dvě fotografie, na jedné byla s ním. Nevím, jestli chápete, co jsem k ní cítila. Neříkám, že jsem ji měla ráda, protože ji můj Richard měl rád, zrovna tak se to říct nedá, ale chtěla jsem jí být nablízku, chtěla jsem ji vidět každý den. Chápete to?"
"Myslím, že vás chápu. Je to poněkud zapletené." Wolfe zvedl oči: "Aparát v kuchyni, Archie."
Stiskl jsem tlačítko, zvedl se a šel. Když jsem kráčel kolem Saula, mrkl na mne. Musím mu to jednou zatrhnout. V kuchyni jsem usedl ke stolku, kde snídávám, přitáhl jsem aparát k sobě a vytočil číslo. Cramer nemá rád, když ho někdo volá do bytu, ale kdybych volal na komisařství, ozval by se tam patrně Rowcliff a nechtěl jsem se zdržovat a otravovat s tím jeho koktáním. Telefon čtyřikrát zazvonil, než ženský hlas, který jsem poznal, řekl haló a já jsem odpověděl: "Tady je Archie Goodwin, paní Cramerová. Můžu, prosím, mluvit s inspektorem?"
Řekla, že se po něm podívá, a za okamžik jsem uslyšel zavrčení: "Co chcete, Goodwine?"
"Volám z kuchyně. Pan Wolfe potřebuje pomoc. Ta žena, která zabila Susan Brookovou a Petera Vaughna, je s ním v kanceláři, mluví v jednom kuse a nemůžeme ji zastavit. Vysvětlila nám, proč zabila Susan Brookovou, a teď vysvětluje -"
"Zatraceně, neděláte si zase kašpary?"
"Nedělám. Už je mi nanic z toho, jak mi poldové pořád říkají, že si z nich dělám kašpary. Dnes ráno mi to v Evansvillu ve státě Indiána řekl jeden policejní poručík a já ho přivedl -"
"Kdo je ta žena s Wolfem?"
"Raději nebudu v telefonu nikoho jmenovat. Ještě něco: ten revolver, kterým Vaughna zastřelila, mám v zásuvce svého stolu a na tu zbraň nemám povolení. Nerad bych -"
"Je to fakt, Goodwine?"
"Vy to zatraceně dobře víte. Jak by řekla Dolly Brooková, copak jsem se pominul? Že bych -"
Přerušil spojení. Vzal jsem si sklenku z police a mléko z chladničky. Potrvá asi šest či sedm minut, než dostaneme společnost, a já jsem té její tváře měl už dost, i když jsem ji viděl jen z profilu.
Včera odpoledne přišel bez ohlášení Paul Whipple, krátce po šesté hodině. V tropiku z hnědého macronu či zacronu nebo jaksetojmenuje, skoro stejného odstínu jako jeho pleť, vypadal jako švihák, ale myslel jsem si, že trochu předbíhá počasí. Byl konec května, ale bylo chladno a větrno a ráno při procházce jsem si zapnul sako až ke krku a ještě se mi to zdálo málo. Zavedl jsem ho do kanceláře a k červené kožené klubovce. Wolfe, který si zrovna vzal rozečtenou knihu, ji zas téměř zdvořile odložil. Chvíli hovořili o věcech, které zajímaly obě strany, jako o soudním přelíčení s Marjorií Aultovou, které právě skončilo a v němž byla odsouzena na doživotí, a pak se Whipple zmínil o tom, kvůli čemu vlastně přišel.
"Je mi divné," řekl, "co se stalo se šekem, který jsem vám poslal před šesti týdny. Banka ho dosud neproplatila, měl jsem pochybnosti, jestli jste ho obdržel."
Wolfe přikývl: "Ten šek jsem roztrhal."
"To jste neměl dělat. Musím na tom trvat. Vaše práce nebyla dostatečně honorována, to vím, řekl jsem však, že zaplatíme to, co budeme moci, a také to chceme udělat. Moje žena i můj syn - my na tom trváme."
"Já to odmítám, pane Whipple."
"Vy odmítáte?"
"Ovšem. Ujal jsem se věci, abych vyrovnal svůj závazek. To jsem udělal a vy ho chcete obnovit. Fuj. Ten původní fantastický požadavek, abych na té ženě našel nějakou poskvrnu, bych nepřevzal za žádný sebevyšší honorář. Nemůžete za to, že se celý případ vyvinul jinak, to však nijak nepozměnilo podstatu mého závazku. Trváte na tom, abych vám zůstal zavázán."
"To je sofistika."
"Dobře. Žádný člověk patrně nikdy neobsáhne pravdu,
Protagorás se však k ní dobral blíže než Platón, a jestli mi pošlete další šek, spálím ho také. Váš syn mi zaslal pěkně stylizovaný děkovný dopis, který s díky kvituji. Jak se mu daří?"

"Syn je v pořádku. Byla to pro něj tvrdá zkušenost, ale dostal se z toho. Probudil se v něm nový - ehm - osobní vztah. Jistě si vzpomenete na Beth Tigerovou. Je to velmi přitažlivá dívka."Wolfe se po mně koukl a já sklonil bradu, ne však včas. Whipple pokračoval: "Mé ženě se líbí, je celá šťastná. Povím vám něco, co mi žena nedávno říkala. Hovořili jsme o přelíčení s paní Aultovou a v hovoru jsme se dostali na vás a žena řekla: ‚Přála bych si, aby byl černoch.'" Usmál se: "To tedy je už poklona."
Wolfe zabručel: "Kdybych jím byl, pan Goodwin by jím musel být také."
Nedal jsem si práci, abych to rozebíral. Jak jsem již řekl, dávno už jsem se vzdal pokusů vypátrat, kterým směrem se ubírá jeho myšlení.

JEDEN Z MOHYKÁNŮ

Přívrženci intelektuálních a realistických směrů kriminálního románu hlásají už řadu let zánik Velkého Detektiva. Přežil prý svou dobu - éru literární naivity z konce století, prodlouženou u prostých konzumentů "pokleslého" žánru do konce třicátých let, jeho evidentně pohádková podstata je nestravitelná čtenářstvu dnešnímu, zrafinovělému, sofistikovanému, intelektuálně mnohem zralejšímu. A jako hlavní argument se uvádí, že po druhé světové válce zrodil se už jen jeden jediný Velký Detektiv klasického střihu - profesor Fern Edmunda Crispina.
Ale není to tak přesné: nehledě k tomu, že právě nejsofistikovanější léta padesátá a šedesátá uvedla na scénu takové skrz naskrz pohádkové existence jako Mike Hammera nebo Jamese Bonda (a to ovšem, příznačně, nejsou detektivové "klasického" střihu, ale legalizovaní vrahouni), velcí detektivní podivíni třicátých, a dokonce dvacátých let žijí dál; a pokud žijí i jejich autoři, potkávají je stále nová dobrodružství. Jsou to, pravda, dítka stařičkých rodičů - matce pana Campiona, Margery Allinghamové,je letos dvaašedesát let, matce inspektora Alleyna, Ngaio Maskové, sedmašedesát, a matce Hercula Pointa, Agatě Christieové, dokonce pětasedmdesát (pokud jde o otce, je Erle Stanley Gardnerovi, který zplodil Perryho Masona, sedmasedrndesát a otci našeho Nero Wolfa, Rexi Stoutovi, rovných osmdesát) - ale svými novými a novými eskapádami potvrzují potřebu pohádky, neutuchající půvab iluze a dosud trvající platnost konvencí a schematismu, jejž, na rozdíl od schematismu ve vážné literatuře, vyžaduji sami čtenáři. A snad potvrzují i stálou potřebu jistých hodnot, které pouhé popisy reálné policejní praxe čtenáři dát nemohou a jež pohádková činnost Bondů a Hammerů spíše popírá.
Takové hodnoty a všechny znaky "klasického" střihu mají romány Rexe Stouta. Stout byl původně autor "vážný" - po průpravě obvyklého amerického devatera řemesel napsal několik psychologických románů velmi dobře přijatých kritikou, které za určitých okolností bylo možno připustit špiclování, zavrhuje stejně kategoricky poukazem na lidskou důstojnost a práva člověka, na prastarý a idealizovaný gentlemanský kód.
Neboť tento žrout a lenoch je tak dokonale hostem z pohádky, jenž zavítal na tento sice realistický, ale velmi pošpiněný svět,
Že v otázkách cti a lidskosti nepřipouští diskusi, jako ji nikdy nepřipustili ani krásní princové starších pohádek. Jako oni je odrazem - poněkud kuriózním, groteskním - jistých hodnot.
Tam, kde společnost tyto hodnoty popírá, stává se často vražda jedním z dovolených prostředků. A neexistuje tam obvykle žádný
Velký Detektiv, který by ji mohl odhalit a který by pachatele mohl pohnat k odpovědnosti.
JOSEF ŠKVORECKÝ

REX TOD HUNTER STOUT narodil se 1. prosince 1886 v Noblesvillu v Indiáne, do školy chodil v Kansasu a po maturitě, přes svůj quakerský původ, vstoupil do válečného námořnictva Spojených států. Po dvou letech však moře opustil, nějaký čas studoval práva, pak vystřídal řadu zaměstnání, která ho přivedla až do Paříže, a tam napsal svůj první vážný román, psychologický příběh Jak Bohu podoben (How Like a God). Kniha byla příznivě přijata kritikou a Stout vydal několik dalších vážných knih, ale čtenářský úspěch neměl. Zato jeho první detektivní příběh Fer-de-lance, který napsal z existenčních důvodů za krize, jej okamžitě proslavil. Uvedl zde na scénu tlustého labužníka, nepohyblivého a vášnivého milovníka orchidejí, soukromého detektiva Nero Wolfa a jeho watsona Archieho Goodwina, jenž Wolfova dobrodružství vypráví svěžím, hovorovým a květnatým jazykem i v dlouhé řadě dalších Wolfových eskapád, z nichž jmenujme alespoň: Liga vystrašených mužů (The League qf FrightenedMen, 1935), Příliš mnoho kuchařů (Too Many Cooks, 1938), Pohřbený Caesar (Some Buried Caesar, 1939), Jen přes mou mrtvolu (Ověř My Dead Body, 1940), Černé orchideje (Black Orchids, 1942), Příliš mnoho žen (Too Many Women, 1947), Vražda pro knihu (Murder by the Book, 1951), Zlatí pavouci (The Golden Spiders, 1953), Černá hora (The Black Mountain, 1954), Před půlnocí (Before Midnight, 1955), Právo na smrt (A Right to Die, 1964), a konečně zatím poslední Někdo zazvonil u dveří (The Doorbell Rang, 1965). Kromě románů s Nero Wolfem napsal Stout také tři příběhy s detektivem indiánského původu Tecumsehem Foxem, Smrt ve dvou (Double for Death), Rozbitá váza (The Broken Vaše) a To není dobré pro obchod (Badjor Business) a několik knih s jinými detektivy, např. Ruka v rukavici (The Haná in the Glove), Horská kočka (Mountain Cat) aj.

Rex Stout Právo na smrt
MLADÁ FRONTA SMĚNA 1967
PŘELOŽIL FRANTIŠEK JUNGWIRTH
Illustrations © Čeněk Pražák, 1967